

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

2025. VII. évfolyam 1. szám

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

KÖZBESZERZÉSEK? LEGYEN **APP**RAKÉSZ!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS

MENEDZSER ÉRTEŚÍTŐ   STATISZTIKÁK   FELHÍVÁSFIGYELŐ   HIRDETMÉNYEK   HATÁROZATOK

Folyamatosan frissülő applikációnknak már több mint 6000 felhasználója van. Ha praktikus és sokoldalú segítségre van szüksége a közbeszerzések világában, töltse le Ön is a Napi Közbeszerzést!

2025. VII. évfolyam 1. szám

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ

Dr. Kovács László PhD

Közbeszerzési Hatóság, elnök

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Kovács László PhD

Közbeszerzési Hatóság, elnök

TISZTELETBELI SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI TAGOK:

Dr. Varga Zs. András

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar
tanszékvezető, egyetemi tanár

Dr. Navracsics Tibor

Közigazgatási és Területfejlesztési miniszter

Dr. Tátrai Tünde

Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi tanár

Prof. Dr. Boros Anita

Greenology Zöldinnovációs Fenntarthatósági Tudásközpont,
egyetemi tanár

Prof. Dr. Herbert Küpper

Institute of East European Law, Managing Director

Prof. Gustavo Piga

Professor of Economics at University of Rome Tor Vergata

Dr. György László

Gazdaságstratégiai feladatokban való szakmai közreműködésért és a
Tanítsunk Magyarországot program koordinációjának ellátásáért
felelős kormánybiztos

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítká

Szerkesztők:

Dr. Várhomoki-Molnár Márta PhD

Nemzeti Fejlesztési Központ,
Közbeszerzési Szabályozási Főosztály,
főosztályvezető

Olvasószerkesztő:

Dr. Kovács Dóra

Közbeszerzési Hatóság, kabinetvezető

Szerkesztőségi titkár:

Lónyainé Kaczur Piroska

Tördelés és

Online megjelenés:

Kovács Judit

Közbeszerzési Hatóság, képzési
asszisztens

Lektorok:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítká

Dr. Várhomoki-Molnár Márta PhD

Nemzeti Fejlesztési Központ,
Közbeszerzési Szabályozási Főosztály,
főosztályvezető

A Közbeszerzési Értesítő Plusz havi rendszerességgel
megjelenő lapszámaiban szereplő cikkek lektorálása
a nyílt lektorálás elvével történik.

TARTALOM

Szerkesztőbizottsági köszöntő (Dr. Kovács László PhD) 2

A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai
(Dr. Szaka-Toma Barbara)..... 3

Jogorvoslati aktualitások (Dr. Horváth Éva LL.M.)..... 17

A Döntőbizottság D.246/2022 számú határozata..... 17

Közbeszerzési iránytű..... 26

A közbeszerzési jogorvoslati ügyfélképesség – a
kérelmezői beleszólásszabadság határai egy sajátos
közigazgatási hatósági eljárásban IV. rész

(Dr. Pfeffer Zsolt PhD)..... 26

Statisztika (Mikó Zsófia)

Az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződések
főbb statisztikái 2024 I-III. negyedévében 51

ISSN 2676-8860 (Nyomtatott)

ISSN 2631-1135 (Offline)

Honlap: <https://ertesitoplusz.kozbeszerzes.hu/>
Szerkesztőségi email cím: ertesitoplusz@kt.hu

Nyomdai előkészítés:
Classmate Studio Kft.

Nyomdai munkák:
Pátria Nyomda Zrt.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI KÖSZÖNTŐ

A Közbeszerzési Értesítő Plusz 2025. év januárjában megjelenő, első számának a *Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásait* bemutató rovata – egyebek mellett – a következő témákkal összefüggésben nyújt eligazítást a jogalkalmazók számára: részekre bontás tilalma, Kbt. hatálya alá tartozás, in-house szerződés megkötésének lehetősége és az ajánlatok érvénytelenné nyilvánításának egyes esetei.

A *jogorvoslati aktualításokat bemutató rovatban* ismertetett jogeset a műszaki leírás ajánlatkérő beszerzési igényének megfelelő, pontos meghatározásával foglalkozik. A jogeset rávilágít arra, hogy a műszaki leírásban megfogalmazott speciális feltételek és elvárások szükségszerűen szűkítik a piaci versenyt, mivel értelemszerűen lehetnek olyan feltételek, amelyeket nem minden piaci szereplő képes teljesíteni. Amennyiben azonban az ajánlatkérő által megfogalmazott feltételek észszerűen indokolhatók és megfelelnek az ajánlatkérő igényeinek, a műszaki leírás jogszerűsége fennáll.

A *Közbeszerzési iránytű rovatban* publikált szakcikk a közbeszerzési jogorvoslati eljárásban megjelenő ügyfélképesség fogalmát elemző cikksorozat negyedik része. Az ügyfélképesség mint eljárási akadály kérdése a közbeszerzési jogorvoslati eljárásokban különleges hangsúlyt kap, hiszen ez a tételes jogban meg nem jelenő, ugyanakkor az elméletben, illetve a joggyakorlatban széles körben használt fogalom határolja be, hogy mely kérelmezők jogosultak kérelmet benyújtani a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz. A magyar közbeszerzési jog meglehetősen szűkszavú, a történeti tényállások rendkívül sokféleségére tekintettel óriási jelentősége van a vonatkozó joggyakorlatnak, valamint az általa kimunkált, ügyfélképességi elveknek nevezhető rendező megközelítéseknek. A tanulmány ezen elvek leírására, rendszerezésére és részletes bemutatására törekszik a joggyakorlat minél teljesebb körű feldolgozásával, a szükséges elméleti kitekintésekkel, valamint a vonatkozó feltevések megtételével.

A *Statisztika rovat* az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződések főbb adatainak statisztikai elemzését tartalmazza 2024 I-III. negyedévében.

Dr. Kovács László PhD
felelős szerkesztő
Közbeszerzési Hatóság

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Szaka-Toma Barbara, vezető jogi tanácsadó, Közbiztosítási Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.1.1

A Közbiztosítási Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbiztosítási eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbiztosításokról szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbiztosításokra irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbiztosítási eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Egy adott ajánlatkérő által lebonyolított különböző közbiztosítási eljárásoknál igénybe vett felelős akkreditált közbiztosítási szaktanácsadói (a továbbiakban: FAKSZ) vagy állami közbiztosítási szaktanácsadói (a továbbiakban: ÁKSZ) megbízási díjakat egybe kell-e számítani? Ebben az esetben tekinthető-e a Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján különböző közvetlen célra irányultásnak, ha az egyik megbízási díj egy kivitelezési közbiztosításra, a másik egy szolgáltatás megrendeléshez vagy árubeszerzéshez kapcsolódik, az egyik egy közösségi eljárás-hoz, a másik egy nemzeti eljárás-hoz kapcsolódik? Azaz, egy konkrét ajánlatkérő egy-egy közbiztosítási eljárásához kapcsolódó közbiztosítási tanácsadói megbízási díjak esetében el lehet-e tekinteni az egybeszámítástól arra tekintettel, hogy különböző közvetlen cél megvalósítására irányulnak? Az állásfoglalást kérő álláspontja szerint e körben a Kbt. a célra irányultságot, és nem az elvégzésre kerülő feladatok azonosságát vagy hasonlóságát vizsgálja, ezért az egybeszámítási kötelezettség e körben nem áll fenn.

A Közbiztosítási Hatóság válasza:

A részekre bontás tilalma megítélésénél, szolgáltatás-megrendelés esetén elsődlegesen a felmerülő, szolgáltatás-megrendelésre irányuló közbiztosítási igény(ek) ugyanazon közvetlen célra irányultságát, szakmai tartalmát szükséges megítélni, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is.

Figyelemmel arra, hogy mind a FAKSZ, mind az ÁKSZ esetében közbiztosítási szakértelem biztosítása a szolgáltatás-megrendelés tárgya, szakmai tartalma, a közbiztosítás közvetlen célja mind a FAKSZ, mind az ÁKSZ esetében a közbiztosítási szakértelem, mint szolgáltatás megrendelése, függetlenül attól, hogy melyek a későbbiekben lefolytatni kívánt konkrét eljárások jellemzői, tárgyai, illetőleg becült értékei, ezért a Közbiztosítási Hatóság álláspontja szerint nem bontható jogszerűen részekre az ÁKSZ, illetőleg a FAKSZ közbiztosítása.

A Közbiztosítási Hatóság felhívja a figyelmet, hogy eljárásjogi szempontból van lehetősége az ajánlatkérőnek ugyanazon közbiztosítási eljárás keretében részajánlat-tételi lehetőség biztosításával lebonyolítani mind a FAKSZ, mind az ÁKSZ közbiztosítását, ugyanakkor az ÁKSZ-re vonatkozó, speciális szabályoknak való megfelelésre (pl. az ÁKSZ-t foglalkoztató ajánlatkérő engedélye, illetőleg az állami közbiztosítási szaktanácsadói tevékenységről szóló 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet 16. § (1)-(2) bekezdése szerinti felelősségbiztosítási szerződés megléte) kiemelt figyelmet kell fordítani, különösen a közbiztosítási eljárás előkészítése, illetőleg a közbiztosítási dokumentumok kidolgozása során.

Egyebekben a Közbiztosítási Hatóság felhívja a figyelmet arra is, hogy 2025. január 1. napi hatállyal a jogi szolgáltatásokat érintően módosul, a járulékos közbiztosítási szolgáltatásokra vonatkozóan pedig kiegészül a Kbt. 111. § c) pontja szerinti kivétel alkalmazhatóságának köre.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság a feltett kérdéssel összefüggésben előzetesen felhívja a figyelmet, hogy a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: régi Kbt.) 18. § (2) bekezdése a becsült érték számításával kapcsolatban 2013. június 30. napjáig azokról az esetekről rendelkezett, amikor a szerződések értékét egybe kell számítani. A régi Kbt. 2013. július 1. napján hatályba lépett módosításával megváltozott a megközelítés – egyben az egybeszámításra vonatkozó rendelkezést a jogalkotó hatályon kívül helyezte –, és ettől az időponttól kezdődően már nem az a vizsgálandó kérdés, hogy a különálló szerződéseket mikor kell egybeszámítani, hanem az, hogy az egységként összekapcsolódó beszerzéseket mikor lehet részekre bontani. Ezzel összhangban a hatályos Kbt. is a részekre bontás tilalmáról rendelkezik.

Annak megítélésére vonatkozóan, hogy a becsült érték meghatározásával kapcsolatban fennáll-e a részekre bontás tilalma, elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállásának – ennek megfelelően szolgáltatás megrendelése esetében az ugyanazon közvetlen célra irányultság, illetőleg a szakmai tartalom – vizsgálata szükséges, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is.

Szolgáltatás megrendelések esetében lényeges szempont a szolgáltatás tartalmának a vizsgálata a tekintetben, hogy annak mi a közvetlen célja.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nem az a lényeges, hogy milyen eljárásrend, eljárásfajta szerinti közbeszerzési eljárást szükséges majd lefolytatnia az adott közbeszerzési szakembernek, mint ahogyan az is irreleváns a részekre bontás tilalma megítélése szempontjából, hogy mi a lefolytatni kívánt közbeszerzési eljárás Kbt. 8. § szerinti beszerzési tárgya. Jelen esetben, a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint mind a FAKSZ, mind az ÁKSZ tekintetében közbeszerzési szakértelmet igénylő feladatok ellátásának megrendelése, beszerzése a szolgáltatásmegrendelés közvetlen célja, tárgya, ennél fogva nem lehet jogszerűen a beszerzést részekre bontani a kérdésben jelzett körülmények mentén.

Egyebekben megjegyzendő, hogy a Kbt. 111. § c) pontja szerinti kivételi kör 2025. január 1. napjától bővül a járulékos közbeszerzési szolgáltatás beszerzésével (mely definíció meghatározását a Kbt. 3. § 14. pontja tar-

talmazza), emellett kiegészül a jogszabályhely a – 2025. január 1. napját megelőzően is kivételi körbe tartozó – jogi szolgáltatások tekintetében a Kbt. 3. mellékletére való utalással.

2. kérdés

Az állásfoglalás-kérésben foglaltak szerint az ajánlatkérő egy települési önkormányzat (a továbbiakban a 2. kérdés alkalmazásában: Önkormányzat). Az Önkormányzat 5 évvel ezelőtt belterületi csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésére folytatott le közbeszerzési eljárást. Az akkori közbeszerzési eljárás lényegében a nyomvonalon az árok kialakítását, majd U alakú betonelemekkel vagy önálló betonlapokkal történő burkolását jelentette. A kivitelezés célja a település csapadékvíz elvezetésének kialakítása volt. A beruházás TOP projekt keretében, uniós támogatással valósult meg, de csak részben fedte le a teljes települést.

2.1. kérdés

A kérdés arra irányul, hogy fennáll-e az egybeszámítási kötelezettség akkor, ha az ajánlatkérő 2024-ben vagy 2025-ben új közbeszerzési eljárást kíván indítani, melynek során a település még csatornázással nem érintett részén építtetne (belterületen) csapadékvíz elvezető rendszert a korábbival azonos vagy hasonló technológiával, de az új beruházás már hazai forrásból, magyar állami támogatásból valósulna meg. Az új kivitelezéshez új tervek és új vízjogi létesítési engedély kerül beszerzésre. Az állásfoglalást kérő álláspontja szerint mind az idő múlása, mind a különálló vízjogi létesítési engedély, mind a pénzügyi források különbsége megszakítja az egybeszámítást, így az nem áll fenn.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység – építési beruházás esetében az „egy építési beruházás” ténye fennállásának – vizsgálata során ítélt meg a részekre bontás tilalma, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy a beszerzés forrása eltérő, még nem alapozza meg a részekre bontás jogszerűségét. Ugyanígy az a körülmény, hogy különálló vízjogi létesítési engedély áll rendelkezésre a jövőben megvalósítani kívánt beszerzés tekintetében, önmagában szintén nem alapozza meg a részekre bontás jogszerűségét. Releváns lehet jelen esetben a részekre bontás megítélésénél az

időbeli összefüggés, melynek fennállását az alábbiakra is tekintettel szükséges vizsgálat alá vetni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 19. § (1)-(2) bekezdéseivel összhangban tilos a becsült érték meghatározásának módszerét a Kbt. megkerülése céljával megválasztani. Tilos a közbeszerzést oly módon részekre bontani, amely a Kbt., vagy a Kbt. szerinti uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzésekre vonatkozó szabályok alkalmazásának megkerülésére vezet.

A Kbt. 19. § (3) bekezdése szerint, ha egy építési beruházás vagy ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatásmegrendelés, illetve azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzése részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni. Szolgáltatás megrendelése esetében az ugyanazon közvetlen célra irányultság vizsgálatakor az egyes szolgáltatások műszaki és gazdasági funkcionális egységét kell alapul venni.

A becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója (2021.09.30., a továbbiakban: Útmutató) alapján annak megítélésére vonatkozóan, hogy a becsült érték meghatározásával kapcsolatban fennáll-e a részekre bontás tilalma, elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállásának vizsgálata - ennek megfelelően építési beruházások esetében az „egy építési beruházás” meghatározása - szükséges, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is. Amennyiben a műszaki-gazdasági funkció egysége, mint fő szempont alapján nem állapítható meg egyértelműen a részekre bontás tilalmának fennállása, illetőleg fennállásának hiánya, úgy segítségül hívhatók a kiegészítő szempontok, amelyek adott esetben az egy közbeszerzés fennállását támasztják alá. Ilyen például az egységes tervezés és döntés, ugyanazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és azonos feltételek a szerződés megkötésekor, valamint az időbeli összefüggés.

Az Útmutatóban foglaltaknak is megfelelően az uniós audittapasztalatokból kiindulva fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a műszaki-gazdasági funkcionális egység esetleges fennállásának megítélésekor - azzal egyidejűleg - minden esetben javasolt elvégezni a kise-

gítő szempontok összességében történő vizsgálatát is, tekintettel arra, hogy az ellenőrző szervek kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a kiegészítő szempontok fennállásának. Ezzel összefüggésben javasolt megismerni és figyelembe venni - az Útmutatóban, illetőleg a Kbt. 19. § (2)-(3) bekezdése szerinti részekre bontás tilalmával kapcsolatosan a Közbeszerzési Hatóság-Miniszterelnökség-EUTAF-Megyei Jogú Városok Szövetsége által kiadott közös példatárban (a továbbiakban: Példatár), valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság részekre bontás tilalmával kapcsolatos határozataiban foglaltakon túl - a Miniszterelnökség és az EUTAF által kiadott, a közbeszerzés becsült értékének megállapításával és az ún. részekre bontás tilalmának alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokról szóló közleményben (2021.10.06.) foglaltakat is.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) a C-16/98. számú ítéletében kimondta, hogy az egy építési beruházás fennállásának megítélésekor a gazdasági és műszaki funkció egysége a döntő szempont.

A műszaki tartalom vizsgálatához - az Útmutató iránymutatásainak is megfelelően - a Kbt. 8. § (3) bekezdésében foglaltak jelentik a kiindulópontot. A Kbt. 8. § (3) bekezdése szerint az építési beruházás a következő valamely munka megrendelése (és átvétele) az ajánlatkérő részéről:

- a) a Kbt. 1. mellékletében felsorolt tevékenységek egyikehez kapcsolódó munka kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
- b) építmény kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
- c) az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel vagy módon történő kivitelezése.

Az állásfoglalás kérelmben foglaltak szerint az Önkormányzat 5 évvel ezelőtt belterületi csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésére folytatott le közbeszerzési eljárást, majd a 2024. vagy 2025. évben az Önkormányzat a település még csatornázással nem érintett részén építtetne (belterületen) szintén csapadékvíz elvezető rendszert a korábbival azonos vagy hasonló technológiával. Ebből látható, hogy nagyfokú egyezések, átfedések lehetnek a korábbi, 5 évvel ezelőtt lefolytatott közbeszerzési eljárás, és a jövőben megvalósítani kívánt építési beruházás műszaki tartalma között.

Azzal az állásfoglalás kérelemben szereplő állásponttal kapcsolatban, mely szerint „[...] mind az idő múlása, mind a különálló vízjogi létesítési engedély (amely meghatározza az "egy" építési beruházás műszaki kereteit), mind a pénzügyi források különbsége megszakítja az egybeszámítást, így egybeszámítás nem áll fenn [...]”, a Közbeszerzési Hatóság – a fentiekén túl – az alábbiakra hívja fel a figyelmét.

Az Útmutatóban foglaltakkal is összhangban, nem az uniós forrású pályázat/projekt vagy hazai támogatási pályázat/projekt a döntő szempont a részekre bontás tilalma fennállásának vizsgálatakor, hanem a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállása. Ha az ajánlatkérő az egységesnek minősülő beszerzését több támogatáspolitikai értelemben vett projektből finanszírozza, azok értékét önmagában a finanszírozás forrásának különbözőségére tekintettel jogszerűen nem bonthatja részekre. Emellett fontos megjegyezni azt is, hogy az egy vízjogi létesítési engedély ténye valóban a beruházás egységét mutatja, ugyanakkor több engedély megléte sem zárja ki az egy egységes építési beruházás megvalósulását.

Az időbeli összefüggéssel kapcsolatban az Útmutató is rögzíti, hogy az nem feltétlenül jelent teljes egyidejűséget. Az egy közbeszerzés funkcionális megközelítését alkalmazva nem lehet az adott beszerzés tárgyától és feltételeitől függetlenül, általános érvennyel megmondani, hogy pontosan milyen időtartam alatt megvalósított beszerzések értéke nem bontható meg. Egy hosszabb idő alatt megvalósuló építési beruházáshoz kapcsolódó mérnöki szolgáltatások beszerzésénél például nem bontja meg a beszerzés egységét az sem, ha évente kerül sor szerződések megkötésére, melyek egy időben összefüggő folyamatba épülnek. Ha viszont a beruházás valamilyen okból megszakad, és évek múlva kell újabb szerződéseket kötni a folytatásra, már nem az eredetivel egy közbeszerzésről beszélhetünk. Ehhez hasonlóan, az Útmutató szerint nem az eredetivel egy közbeszerzésről beszélhetünk az előre nem látható, előre nem tervezhető módon felmerülő, elkülönített beszerzési igények esetében.

A Bíróság gyakorlata alapján az ajánlatkérő költségvetési tervezésével összefüggő indokok nem törnek meg egy beszerzés funkcionális egységét. Így például, ha egy feladat elvégzésére az ajánlatkérő azért köt két egymást követő évben egy-egy szerződést, mert a később elvégzendő részfeladatot érintően a költségvetési fedezettel

csak a második évben fog rendelkezni, ez nem ad lehetőséget a szerződések értékének külön kezelésére.

Végősoron az eset összes körülményét figyelembe véve és mérlegelve az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia arról, hogy fennáll-e a részekre bontás tilalma, melynek megállapíthatósága esetén a – Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdésére figyelemmel megállapított – becsült értéknek megfelelően alkalmazandó eljárási szabályokra tekintettel szükséges az ajánlatkérőnek a beszerzési igényét kielégítenie.

2.2. kérdés

Az uniós forrás és a hazai forrás felhasználása megszakítja-e az egybeszámítást? Azaz, ha az ajánlatkérő 2023-ban épített csapadékvíz elvezető rendszert és 2024-ben (vagy 2025-ben) belterületen új szakaszt épít, önmagában az a körülmény, hogy ezúttal nem uniós, hanem hazai forrásból kerül sor a kivitelezésre, jelenti-e azt, hogy a 2023-as és a 2024-es kivitelezést nem kell egybeszámítani?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint önmagában a forrás különbözősége – vagyis az a körülmény, hogy egy 2023-ban épített csapadékvíz elvezető rendszer uniós forrásból került megvalósításra, majd 2024-ben (vagy 2025-ben) az ajánlatkérő a belterületen építendő új szakaszt már hazai forrásból valósítaná meg – nem alapozza meg a részekre bontás jogszerűségét.

3. kérdés

Az állásfoglalás kérelemben foglaltak szerint adott két szervezet, amelyből az egyik (a továbbiakban a 3. kérdés alkalmazásában: Tulajdonos1) a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontja alá tartozó szervezet, a másik pedig egy civil szervezet (a továbbiakban a 3. kérdés alkalmazásában: Tulajdonos2), amely nem tartozik a Kbt. hatálya alá. A két tulajdonos létrehoz egy céget (a továbbiakban a 3. kérdés alkalmazásában: Kontrollált jogi személy), amelyben Tulajdonos1 többségi tulajdont és döntési jogot gyakorol. Mindkét tulajdonos szeretné igénybe venni a Kontrollált jogi személy szolgáltatását.

Az állásfoglalás kérelemben idézi az Európai Parlament és a Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) Preambulumának (32) bekezdését, mely szerint, amikor a magánszférához tartozó gazdasági szereplő közvetlen részesedéssel rendelkezik a kontrollált jogi személy tőkéjében, a közbeszerzési szerződés versenyeljárás nélküli odaítélése a

kontrollált jogi személyben tőkerészesedéssel bíró magánszfé-rabeli gazdasági szereplőt indokolatlan előnyhöz juttatná ver-senyhátrányával szemben.

Helyes-e az az értelmezés, hogy Tulajdonos1 viszonylatában a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja alkalmazandó, figyelemmel arra, hogy Tulajdonos2 nem tartozik a Kbt. hatálya alá, így nem értelmezhető a "más ajánlatkérőkkel közösen" kifejezés?

Helyes-e az az értelmezés, hogy Tulajdonos1 jogosult alkalmazni a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontját a Kontrollált jogi személy beszerzése tekintetében, figyelemmel az alábbi indokokra:

- Tulajdonos2 civil szervezet, amely gazdasági tevékenységet korlátozottan láthat el, alapvetően nonprofit, közhasznú társaság,
- Tulajdonos2 semmilyen gazdasági előnyhöz nem jut általa, hogy a Kontrollált jogi személyben tulajdonnal rendelkezik, mivel tevékenysége nem piaci jellegű, versenytársai nincsenek.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Amennyiben a Kontrollált jogi személy esetében a Tulajdonos1 mellett nincs olyan egyéb ajánlatkérőnek minősülő szervezet, amely Tulajdonos1 ajánlatkérővel – akár közvetett módon is – közösen képes a Kontrollált jogi személy felett a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorolni, abban az esetben nem a Kbt. 9. § (1) bekezdés i) pontja, hanem a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kivételi kör megvalósulásának feltételei vizsgálandók.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, az állásfoglalás-kérés szerinti esetben – tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján a Kontrollált jogi személyben van közvetlen magántőke-részesedés – a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja nem alkalmazható.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Tekintettel az állásfoglalás-kérés szerinti megfogalmazásra, valamint arra, hogy az állásfoglalás-kérésben foglaltak szerint Tulajdonos2 egy olyan civil szervezet, amely nem tartozik a Kbt. hatálya alá, a Közbeszerzési Hatóság az állásfoglalás kialakítása során előfeltételként elfogadta, hogy Tulajdonos2 nem minősül a Kbt. alapján ajánlatkérőnek.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontjának megfelelően a Kbt.-t nem kell alkalmazni a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel

kötött szerződésére, amely felett az ajánlatkérő a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, döntő befolyással rendelkezik annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés i) pontjával összhangban a Kbt.-t nem kell alkalmazni a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet olyan jogi személlyel kötött szerződésére, amely felett az ajánlatkérő más ajánlatkérőkkel közösen a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, az ajánlatkérők közösen döntő befolyással rendelkeznek annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és amely éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel (ajánlatkérőkkel) vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik.

A fentiekben rögzített előfeltevésnek megfelelően a Közbeszerzési Hatóság az állásfoglalás kialakítása során elfogadta, hogy Tulajdonos2 nem minősül a Kbt. alapján ajánlatkérőnek. Ugyanakkor, arra vonatkozóan nem áll rendelkezésre egyértelmű információ, hogy Tulajdonos2-n keresztül, azaz közvetett módon adott esetben képes-e kontrollt gyakorolni Tulajdonos1-en kívül valamilyen más, Kbt. szerint ajánlatkérőnek minősülő szerv vagy szervezet. Amennyiben nem képes, tehát a Kontrollált jogi személy felett ténylegesen csak Tulajdonos1 – mint a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti ajánlatkérő – képes a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontroll gyakorlására, abban az esetben a Tulajdonos1 és a Kontrollált jogi személy viszonylatában a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kivételi kör vizsgálandó.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti in-house kapcsolat megléte kettős függést feltételez. Egyrészt meg kell valósulnia a strukturális függésnek, melynek értelmében a szerződésnek olyan jogi személlyel kell létrejönnie, amely felett az ajánlatkérő(k) saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, azaz

döntő befolyással rendelkezik stratégiai céljai meghatározásában és a működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, valamint amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen. Másrészt fenn kell állnia a gazdasági függésnek is, amely alapján az in-house szervezet éves nettó árbevétele több mint 80%-ának a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel (ajánlatkérővel) vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződése teljesítéséből kell származnia.

A Bíróság elsőként a C-107/98. számú ítéletében (Teckal ügy) fektette le az in-house kivétel alapjait, amelyben megállapította, hogy nem beszélhetünk a közbeszerzési irányelvek értelmében vett, két fél között létrejött szerződésről, ha az ajánlatkérő olyan jogi személlyel köt szerződést, amely ugyan jogilag tőle elválik, azonban az ajánlatkérő és a kérdéses jogi személy között a strukturális és gazdasági függés megállapítható.

Az in-house kivétel lényege tehát az, hogy az ajánlatkérő szervek a saját kapacitásaik felhasználásával teljesíthessék feladataikat anélkül, hogy közbeszerzési eljárást kellene lefolytatniuk, ehhez azonban szigorú feltételeknek kell teljesülniük.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kivételi kör az alábbi konjunktív feltételek esetén teszi lehetővé a közbeszerzési eljárás lefolytatása nélküli szerződéskötést:

- a szerződő felek egyike valamely, a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezet, és
- a másik szerződő fél jogi személynek minősül, és
- az ajánlatkérő a jogi személy felett a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, döntő befolyással rendelkezik a jogi személy stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában, és
- a jogi személyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen, és
- a jogi személy éves nettó árbevételének több mint 80%-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által e pont szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik.

A Kbt. alapján a fenti feltételek együttes teljesülése esetén nyílik lehetőség a kivételi kör alkalmazására, és ezáltal az in-house szerződés megkötésére. Bármely feltétel hiánya esetén a kivételi kör nem alkalmazható.

Jelen esetben – figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján Tulajdonos1 a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti ajánlatkérő szervezet – megvalósul az a kitétel, hogy az egyik szerződő félnek a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervezetnek kell lennie.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. valamennyi in-house kivételi kör alkalmazhatóságát a Kbt. 5. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő szervezet és - meghatározott feltételeknek megfelelő - jogi személy között kötött szerződések esetén teszi lehetővé, ennek megfelelően a Kontrollált jogi személynek, mint másik szerződő félnek jogi személyiséggel kell rendelkeznie in-house szerződés megkötése esetén. Ennek vizsgálatával összefüggésben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései megfelelően irányadók. Jelen esetben, az állásfoglalást kérő a Kontrollált jogi személyt „cég”-ként jelölte meg, melyből adódóan a Közbeszerzési Hatóság előfeltételként elfogadta az állásfoglalás kialakítása során, hogy a Kontrollált jogi személy egy gazdasági társaság. A Ptk. 3:88. § (1) bekezdésének megfelelően a gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik, vagyis a Kontrollált jogi személy jogi személyiséggel bír.

A Tulajdonos1 és a Kontrollált jogi személy között – a fentiekkel összhangban – strukturális függésnek is meg kell valósulnia. Strukturális függés esetén a jogi személy (Kontrollált jogi személy) felett az ajánlatkérő (Tulajdonos1) a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, azaz döntő befolyással rendelkezik a jogi személy stratégiai céljainak meghatározásában és a működésével kapcsolatos jelentős döntések meghozatalában. A döntő befolyást a Kbt. nem definiálja, az alapvetően az adott jogi személyre vonatkozó ágazati jogszabályok mentén vizsgálható. E döntő befolyásnak nem kell minden feladat, döntés tekintetében fennállnia, a Kbt. csak a stratégiai célok meghatározására és a működéssel kapcsolatos jelentős döntések meghozatalára írja elő. A stratégiai célok, jelentős működési kérdések köre az adott jogi személy vonatkozásában mindig egyedileg állapítható meg. Stratégiai célok alapvetően az adott jogi személy létrehozása céljainak megvalósítási

módját érintik (ilyen lehet például a társasági szerződés módosítása, döntés az átalakulásról, megszűnéséről). Lényeges szempont továbbá annak vizsgálata, hogy az adott társaságra vonatkozó jogszabályi rendelkezések, illetve a társaság alapítója (alapítói), tagja(i) miként határozzák meg a döntéshozó szerv hatáskörét, illetve a társaság egyéb szerveinek feladat- és hatáskörét.

A strukturális függés tehát döntő befolyást jelent a stratégiai célok meghatározásában és a működéssel kapcsolatos jelentős döntések meghozatalában, azonban ezen döntő befolyást a Kbt. nem definiálja, az alapvetően az adott jogi személyre vonatkozó jogszabályok mentén vizsgálható.

További kitétel a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontjának alkalmazhatóságához, hogy nem lehet a jogi személyben, azaz a Kontrollált jogi személyben közvetlen magántőke-részesedés.

Ezzel összefüggésben megjegyzendő a C-26/03. Stadt Halle ügyben 2005. január 11. napján hozott ítélet (a továbbiakban: Ítélet). Az Ítéletben – az állásfoglalás kérés szempontjából releváns rendelkezéseket figyelembe véve, többek között – abban a kérdésben kellett a Bíróságnak döntést hoznia, hogy ha az ajánlatkérő olyan, tőle jogilag elkülönülő magánjogi társasággal kíván visszterhes szerződést kötni, amelynek tőkéjében többségi részesedéssel bír, és amelyben bizonyos befolyással rendelkezik, köteles-e mindig nyilvános ajánlati felhívás közzétételére, kizárólag abból az okból, hogy egy magánvállalkozás – akár kisebbségi – részesedéssel rendelkezik a vele szerződő társaságban.

Az Ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a Stadt Halle, mint ajánlatkérő nyilvános ajánlati felhívás mellőzésével ítélte oda egy hulladékkezelésre vonatkozó szolgáltatási szerződést az RPL Lochau részére, amelynek tőkéjében többségi részesedéssel a Stadt Halle, kisebbségi részesedéssel pedig egy magánkézben lévő társaság rendelkezik. A Stadt Halle ezzel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az RPL Lochau gyakorlatilag a Stadt Halle egyik szervének lehet tekinteni, mivel ez utóbbi felügyeli, tehát „egységen belüli gazdasági műveletről” van szó, amelynek esetében nem alkalmazandók a közbeszerzésre vonatkozó közösségi szabályok (Ítélet 18. pontja).

A Bíróság ezzel szemben úgy foglalt állást, hogy „[...] egy magánvállalkozás – akár kisebbségi – részesedése

egy olyan társaság tőkéjében, amelyben a kérdéses ajánlatkérő szintén részesedéssel rendelkezik, mindenképpen kizárja azt, hogy az ajánlatkérő a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzéssel megegyező módon ellenőrizze ezt a társaságot. [...] meg kell jegyezni, hogy az ajánlatkérőnek minősülő hatóság és a saját szervei közötti kapcsolatot a közérdek szolgáltatán alapuló megfontolások és követelmények határozzák meg. Ezzel szemben a vállalkozásokban végrehajtott minden magántőkebefektetés magánérdekből fakadó megfontolásokon alapul, és eltérő jellegű célokat követ. [...] Ennek megfelelően [...] abban az esetben, ha az ajánlatkérő [...] visszterhes szerződést kíván kötni olyan, tőle jogilag elkülönült társasággal, amelynek tőkéjében egy vagy több magánvállalkozással együtt részesedéssel rendelkezik, az [...] előírt közbeszerzési eljárásokat mindig alkalmazni kell” (Ítélet 49-52. pontjai).

A fentiek alapján látható, hogy a Kbt. – az Ítéletben foglaltakkal összhangban – a magántőke-részesedés kizártságát rögzíti.

Az Irányelv – állásfoglalás kérésben is jelzett – (32) preambulumbekkezdése kiemeli, hogy a közvetlen magántőke-részesedés tilalmának indoka az, hogy ilyen esetben a közbeszerzési szerződés versenyztetés nélküli odaítélése a kontrollált jogi személyben tőkerészesedéssel bíró magánszférabeli gazdasági szereplőt indokolatlan előnyhöz juttatná versenytársaival szemben. Emellett, az Irányelv 12. cikk /A közzsférába tartozó szervezetek közötti közbeszerzési szerződések/ (1) bekezdésének – közvetlen magántőke-részesedéssel összefüggő – c) pontja úgy fogalmaz, hogy „[...] Az ajánlatkérő szervek által egy másik, a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó jogi személynek odaítélt közbeszerzési szerződés nem tartozik az ezen irányelv hatálya alá az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén [...] nincs közvetlen magántőke-részesedés a kontrollált jogi személyben az olyan nem kontrolláló és nem blokkoló jellegű magántőke-részesedés kivételével, amely a nemzeti jogszabályi előírások teljesítésére szolgál a Szerződéssel összhangban, és amely nem jár befolyással a kontrollált jogi személy felett [...]”. Ugyanakkor, a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. tételes rendelkezései kvázi szigorúbbak az irányelvi megfogalmazáshoz képest, mivel nem tartalmazzák ezt a kivételi esetet, amelyet az Irányelv megjelöl. Egyebekben rögzítendő az is, hogy az állásfoglalás kérés szerinti eset-

ben, a rendelkezésre álló információk alapján nem csupán Tulajdonos1, hanem Tulajdonos2 is igénybe kívánja venni a Kontrollált jogi személy szolgáltatását.

Fentiekre tekintettel – valamint figyelemmel arra is, hogy a Kbt. szerinti kivételi körök megszorítóan értelmezendők, és a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerinti in-house kivételi kör közvetlen magántőke-részesedéssel összefüggő konjunktív feltétele nem tartalmaz kivételt, vagy bármiféle mérlegelési lehetőséget, hanem egyértelműen kizár mindennemű, a jogi személyt érintő közvetlen magántőke-részesedést – a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben a Kontrollált jogi személyben közvetlen magántőke-részesedés van jelen, abban az esetben a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja nem alkalmazható.

A gazdasági függés kapcsán a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja rögzíti, hogy az éves nettó árbevétel több mint 80%-ának a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontja szerint kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből kell származnia. A C-371/05. számú, Európai Közösségek Bizottsága vs. Olasz Köztársaság ügyben a Bíróság rögzítette, hogy akkor állapítható meg egy vállalatról, hogy tevékenysége döntő részét a tulajdonos önkormányzat számára végzi, ha a vállalat lényegében az adott önkormányzatnak szenteli magát, és az összes többi tevékenysége másodlagos jellegű. A 80%-os árbevételi követelménynek tehát a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel kötött és/vagy kötendő szerződések teljesítéséből kell származnia. Ezen felül azonban egyéb tevékenységet is végezhet a kontrollált társaság más megrendelők felé.

A gazdasági függés vizsgálatok az éves nettó árbevétel szerinti adatok vehetők figyelembe. Ennek hiányában a Kbt. 9. § (7) bekezdése szerinti kiegészítő szabály lesz az irányadó, amely alapján a Kbt. 9. § (1) bekezdés h)–j) pontja alkalmazásában azon ajánlatkérők esetében, amelyeknél az éves nettó árbevétel nem értelmezhető, az ajánlatkérő vagy az ajánlatkérő által kontrollált más jogi személy részére végzett tevékenységek ellátásának arányát az azzal kapcsolatban a szerződéskötést megelőző három évben felmerült költségek alapulvételével kell megállapítani. Amennyiben a szerződés megkötését megelőző három évre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, az ajánlatkérőnek valószínűsítetnie kell – elsősorban hiteles üzleti tervének bemutatásával – az említett adatokat.

Fontos hangsúlyozni, hogy az in-house kivétel alkalmazhatósági feltételeinek a beszerzés megkezdésének időpontjától a teljes szerződéses időszakban fenn kell állnia. Amennyiben a kivétel alkalmazhatósági feltételeinek fennállására egyértelmű megállapítás tehető a beszerzés előkészítésekor, úgy nem kell a közbeszerzési eljárás előkészítésének szabályai szerint eljárni. A Kbt. nem tartalmaz rendelkezést arról, hogy ezeket a kivételt megalapozó feltételeket az in-house szerződést megkötő feleknek milyen módon kell ellenőrizniük, a felek kötelezettsége annak elkerülése, hogy olyan szerződést kössenek, amely nem felel meg a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontjának.

Egyebekben rögzítendő, hogy a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) és i) pontjának a hatálya alá tartozó – más néven in-house – szervezetek közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek, azaz ajánlatkérőnek minősülnek. Ebből következően a szerződésekre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint bármelyik másik ajánlatkérő szerződéseire, így az is, hogy a közbeszerzési értékhatárt meghaladó értékű szerződésekre a Kbt. szabályait kell alkalmazni.

Továbbá, arra való tekintettel, hogy Tulajdonos1 a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősül, javasolt vizsgálat alá vetni a Kontrollált jogi személy vonatkozásában is a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pont hatálya alá tartozást, vagyis, hogy fennáll-e vonatkozásában a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány általi létesítés vagy fenntartás. Ennek megvalósulása esetén maga a Kontrollált jogi személy is a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerint ajánlatkérőnek fog minősülni.

4. kérdés

Az állásfoglalás kérelmében foglaltak szerint egy 2024 májusában megindított uniós nyílt, árubeszerzésre irányuló közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő (a továbbiakban a 4. kérdés alkalmazásában: Ajánlattevő1) az ajánlatával egyidejűleg benyújtott, elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) rendelkezésre álló úrlapon nyilatkozatot tett a Kbt. 65. § (7) bekezdése vonatkozásában, továbbá a benyújtott előszerződés alapján akként nyilatkozott, hogy az egyik, Technikai és szakmai alkalmassági követelmény igazolásához kapacitást nyújtó szervezetre – illetőleg az ajánlattevő nyertessége esetén a szerződés teljesítésébe történő közvetlen bevonásra tekintettel, mint alvállalkozóra – kíván támaszkodni. Az ajánlatkérő alkalmazva a Kbt. 81. § (4)–(5) bekezdését, az értékelés

és a bírálókat keretében megállapította, hogy Ajánlattevő1 által, az ajánlatában benyújtott dokumentumok és nyilatkozatok alapján megjelölt kapacitást nyújtó szervezet ajánlatot is nyújtott be (a továbbiakban a 4. kérdés alkalmazásában: Ajánlattevő2), önálló ajánlattevőként ugyanebben a közbeszerzési eljárásban.

Az állásfoglalás kérelmében foglaltak szerint az ajánlatkérő a Kbt. 2. § (1) bekezdésének eleget téve felvilágosítás megadására hívta fel Ajánlattevő1-et, melyben kérte tisztázni, hogy miként kíván megfelelni az ajánlatkérő által előírt alkalmassági feltételeknek és kérte igazolni, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti vélelmezett jogsértő, versenykorlátozó állapot nem áll fenn.

Ajánlattevő1 a felvilágosítás kérésre adott válaszában előadta, hogy a kapacitást nyújtó szervezettel – azaz Ajánlattevő2-vel – előszerződést kötött, melyben Ajánlattevő2, mint kapacitást nyújtó szervezet nyilatkozott, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt. Ajánlattevő2, mint kapacitást nyújtó szervezet az előszerződésben kijelentette, hogy Ajánlattevő1 nyertessége esetén részt vesz a közbeszerzési eljárás eredményeképpen kötött szerződés teljesítésében, valamint felhatalmazta Ajánlattevő1-et, hogy az EKR-ben elektronikus úton teendő nyilatkozatok megtételekor képviselőként eljárjon. Ajánlattevő1 akként nyilatkozott, hogy jóhiszeműen járt el, amikor az ajánlatában megtette az alvállalkozóra és a kapacitást nyújtó szervezetre vonatkozó nyilatkozatait, továbbá Ajánlattevő2, mint kapacitást nyújtó szervezet cselekedete nem volt ismert Ajánlattevő1 számára az ajánlata benyújtásának időpontjáig.

A fentiekkel összefüggésben az alábbi kérdések merültek fel.

Megfelelően jár-e el az ajánlatkérő, ha hiánypótlás keretében (a Kbt. 71. § (6) és (8) bekezdésében foglalt korlátokra figyelemmel) felkéri a felvilágosítást benyújtó Ajánlattevő1-et, hogy nevezzen meg más kapacitást nyújtó szervezetet, tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárásban kettős minőségben megjelenő Ajánlattevő2 ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánításra kerül? Amennyiben a Kbt. 70. § (2) bekezdés alapján az ajánlatkérő ajánlati kötöttség meghosszabbítására kéri fel ajánlattevőket és a kettős minőségben résztvevő Ajánlattevő2 visszavonja, vagy nem tartja fenn ajánlatát, részt vehet-e a továbbiakban a tárgyi közbeszerzési eljárásban kapacitást nyújtó szervezeti minőségben, vagy tekintettel a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra, valamint a Kbt. 36. § (1) bekezdés c) pontjára,

mindkét ajánlattevő ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánításra kell, hogy kerüljön?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Amennyiben megállapítható, hogy Ajánlattevő1 és Ajánlattevő2 megsértették a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) illetőleg c) pontját, abban az esetben az érintett ajánlatok mindegyikét érvénytelenné kell nyilvánítani a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

Nem orvosolható tehát a Kbt. tételes rendelkezéseinek a megsértése – és nem valósulhat meg ilyen módon a hátrányos jogkövetkezmények elkerülése – akár más – későbbiekben alvállalkozóként is megjelenő – kapacitást nyújtó szervezet bevonásával, vagy az Ajánlattevő2 ajánlatának visszavonásával, ajánlatának fenn nem tartásával.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság az állásfoglalás kialakítása során előfeltételként elfogadta, hogy az állásfoglalás kérelmében szereplő közbeszerzési eljárásban nem volt biztosított részajánlattételi lehetőség, ennél fogva a közbeszerzési eljárásban ugyanazon beszerzési igény érintett az Ajánlattevő1 és Ajánlattevő2 ajánlatával.

A Kbt. 36. § (1) bekezdése a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok olyan felsorolását tartalmazza, amelyek a verseny tisztaságának biztosítása érdekében tilalmazottak a közbeszerzési eljárásokban. Ennek alapján a gazdasági szereplők nem vállalhatnak többféle szerepet ugyanabban a közbeszerzési eljárásban.

A Kbt. 36. § (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján, ugyanabban a közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem vehet részt más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező alvállalkozóként, valamint nem igazolhatja más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező szerződés teljesítésére való alkalmasságát sem.

A Kbt. 36. § (1) bekezdése tehát a többszörös megjelenés tilalmát a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozóan állapítja meg, ennek megfelelően az alvállalkozók és a kapacitást nyújtó szervezetek tekintetében a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) és c) pont szerinti tilalom is az ugyanazon közbeszerzési eljárásban megvalósuló többszörös megjelenést tilalmazza.

Az állásfoglalás kérdésben foglaltak szerint Ajánlattevői alkalmasság igazolásához kapacitást nyújtó szervezetre – illetőleg az ajánlattevő nyertessége esetén a szerződés teljesítésébe történő közvetlen bevonásra tekintettel, mint alvállalkozóra – kíván támaszkodni, ennek megfelelően kerültek az Ajánlattevői általi nyilatkozatok benyújtásra, azaz a rendelkezésre álló információk alapján megvalósult az a körülmény, melyet a Kbt. 36. § (1) bekezdésének b) és c) pontja kifejezetten tilalmaz.

A Kbt. 36. § (1) bekezdésében meghatározott konkrét tilalom mellett változatlanul érvényesülnie kell a Kbt. 2. § (1) bekezdésében meghatározott versenytisztasági követelményeknek, melynek betartása/betartatása mind az ajánlatkérőket, mind a gazdasági szereplőket egyaránt terheli. Jogsértés megállapítását erre tekintettel akár más pozíciókban történő megjelenés is megalapozhatja, ha a konkrét tényállás bizonyítékai alapján megállapítható, vagyis összhangban a Kbt. 2. § (1) bekezdésével nem csupán akkor érvénytelen az ajánlat, ha az ajánlattevő ugyanabban az eljárásban más ajánlattevő alvállalkozójaként is megjelenik, hanem abban az esetben is, ha az alvállalkozó ugyanabban az eljárásban ajánlattevőként vesz részt, vagyis ilyen esetben mindkét ajánlat érvénytelen.

Ezt az álláspontot erősíti a Közbeszerzési Döntőbizottság D.443/12/2019. számú határozata is, melyben rögzítésre került, hogy „[...] a Kbt. abban az esetben, ha valamelyik ajánlattevő egy másik ajánlatban, mint alvállalkozó is megjelenik, mindkét ajánlat érvénytelenítését rendeli [...]”.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet továbbá az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló, Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatójában (2023. május 25.) foglaltakra is, mely szerint „[...] a Kbt. 35-36. §-a tartalmazza a gazdasági szereplőkre – így az alvállalkozókra is – vonatkozó közös szabályokat. E körben a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontja tiltja azt, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező más ajánlattevő vagy részvételre jelentkező alvállalkozójaként vegyen részt az eljárásban ugyanazon részajánlat tekintetében. Ezen és az alvállalkozói részvétel Kbt. 65. § (10) bekezdése szerinti tilalmán kívül azonban a Kbt. az alvállalkozókról további kifejezett korlátozást nem tartalmaz. Így tehát ugyanaz a gazdasági szereplő lehet több ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben is alvállalkozó, illetve akár több ajánlattevőnek vagy részvételre jelentkezőnek az alkalmasságát

igazolhatja, ebben korlátot csupán a Kbt. 2. §-ában meghatározott alapelvei jelentenek (például a verseny tisztaságának, átláthatóságának elve). Egyebekben pedig, ha megállapítható, hogy a többszörös megjelenés tilalmával érintett gazdasági szereplők megsértették a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontját, az érintett ajánlatok mind-egyikét a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelené kell nyilvánítani [...]”.

Fentiekre tekintettel, a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ajánlatkérő köteles a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelené nyilvánítani az érintett ajánlatokat.

5.1. kérdés

Ha egy, a Kbt. 7. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő in-house szerződést köt a Kbt. 12. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő gazdasági társasággal, akkor mely szempontokat kell figyelembe vennie a gazdasági társaság ajánlatkérői minőségének meghatározása során, főként abban az esetben, ha e gazdasági társaság az in-house szerződés teljesítéséhez alvállalkozót vesz igénybe?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti, a közszolgáltató ajánlatkérővel szerződést kötő szervezetek ún. kapcsolt vállalkozások.

Ha a közszolgáltató ajánlatkérővel a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet nem minősül a Kbt. szerinti ajánlatkérőnek, e szervezetnek a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti szerződés teljesítésében ténylegesen részt kell vennie, a szerződés nem irányulhat kizárólag harmadik személy által nyújtott áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások továbbértékesítésére.

Ha a közszolgáltató ajánlatkérővel a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet a Kbt. szerinti ajánlatkérőnek minősül, abban az esetben ugyanúgy, ugyanolyan feltételek fennállása esetén lesz köteles közbeszerzési eljárás lefolytatására, mint a Kbt. alapján ajánlatkérőnek minősülő egyéb szervezetek.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 7. § (1) bekezdésével összhangban, a Kbt. alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő az a gazdálkodó szervezet, amely nem tartozik a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott szervezetek körébe, és amely a Kbt. 6. § (1)–(2) bekezdé-

sében meghatározott valamely közszolgáltató tevékenységet folytatja vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre, feltéve, hogy felette az 5. § (1) bekezdésében meghatározott egy vagy több szervezet közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni.

A Kbt. 12. § (1) bekezdésének megfelelően, a Kbt.-t nem kell alkalmazni

a) a kapcsolt vállalkozással megkötött közszolgáltatói szerződésre,

b) a kizárólag közszolgáltató ajánlatkérők részvételével, e törvény szerinti közszolgáltató tevékenység folytatása céljából létrehozott közös vállalkozás által ezen közszolgáltató ajánlatkérők valamelyikének kapcsolt vállalkozásával megkötött közszolgáltatói szerződésre,

feltéve, hogy az Európai Unión belüli árubeszerzések, szolgáltatások, vagy építési beruházások terén az a) vagy a b) pont szerinti szervezet előző háromévi átlagos összárbevételének legalább 80%-a a vele az a) pont szerinti viszonyban álló más szervezettel vagy a közszolgáltató ajánlatkérővel folytatott gazdasági tevékenységből származott.

A Kbt. 12. § (4) bekezdése alapján, ha a közszolgáltató ajánlatkérővel a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet nem minősül a Kbt. szerinti ajánlatkérőnek, e szervezetnek a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti szerződés teljesítésében ténylegesen részt kell vennie, a szerződés nem irányulhat kizárólag harmadik személy által nyújtott áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások továbbértékesítésére.

A Kbt. 12. § (4) bekezdésének jelenlegi szövegét a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: 2020. évi CXXVIII. törvény) 5. §-a iktatta be, 2021. február 1-től. Ezt megelőzően az volt a szabály, hogy amennyiben a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti szerződést a közszolgáltató nem a Kbt. 5. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérővel köti, és e szervezet 25%-ot meghaladó mértékben alvállalkozót kíván igénybe venni, akkor a Kbt. 5. § (4) bekezdése szerint közbeszerzési eljárást kell a szerződő félnek az alvállalkozó kiválasztásakor lefolytatnia. Ehhez képest tehát a jelenlegi szabályozás kevésbé szigorú. Ugyanakkor, a 2020. évi CXXVIII. törvény 5. §-ához fűzött indoklás szerint sem vezethet a Kbt. 12. § (1) bekezdése alapján megkötött szerződés

visszaélésekhez, vagyis az alvállalkozó bevonása nem vezethet ahhoz, hogy a tevékenységet valójában kiszervezzék egy vagy több, a Kbt. 12. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti személyi körön kívüli gazdasági szereplőnek. Egy ilyen konstrukció egyúttal már a Kbt. megkerüléséhez és a Kbt. 2. § (3) bekezdésében meghatározott, joggal való visszaélés tilalmának megsértéséhez is vezethet.

Megjegyezni szükséges, hogy a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti, a közszolgáltató ajánlatkérővel szerződést kötő szervezetek kapcsolt vállalkozások.

A Kbt. 3. § 15. pontjának megfelelően kapcsolt vállalkozás az a vállalkozás, amely a számvitelről szóló törvény értelmében a közszolgáltató ajánlatkérővel összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésére köteles, vagy olyan vállalkozás,

a) amely felett a közszolgáltató ajánlatkérő közvetlenül vagy közvetve meghatározó befolyást gyakorol,

b) amely a közszolgáltató ajánlatkérő felett meghatározó befolyást gyakorol, vagy

c) amely a közszolgáltató ajánlatkérővel közösen egy másik vállalkozás meghatározó befolyása alatt áll.

A Kbt. alkalmazásában az in-house szervezetek a Kbt. 9. § (1) bekezdés h)-i) pontjában meghatározott szervezetek, a rájuk vonatkozó szabályozás jelentősen különbözik a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kapcsolt vállalkozásoktól. Ennek megfelelően, a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja a Kbt. 9. § (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti jogi személyeket (kontrollált vagy in-house szervezeteket) vonja a Kbt. hatálya alá, a Kbt. 12 § (1) bekezdése szerinti gazdasági szereplőket nem.

5.2. kérdés

Helyes-e az az értelmezés, hogy abban az esetben, ha a Kbt. 7. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő a Kbt. 12. § (1) bekezdésében foglalt feltételek valamelyikének megfelelő gazdasági társasággal köt szerződést, és e szerződés teljesítésébe a gazdasági társaság alvállalkozót von be úgy, hogy az alvállalkozói szerződés értéke meghaladja az ajánlatkérőre vonatkozó közbeszerzési értékhatárt, akkor az alvállalkozó beszerzésére közbeszerzési eljárást kell kiírni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Ha a közszolgáltató ajánlatkérővel a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet a Kbt. szerinti ajánlatkérőnek minősül, abban az esetben köteles lesz a

Kbt. alkalmazására, vagyis a közbeszerzési értékhatár elérése, illetőleg meghaladása esetén ugyanúgy köteles lesz közbeszerzési eljárás lefolytatására, mint a Kbt. alapján ajánlatkérőnek minősülő egyéb szervezetek.

Amennyiben a közszolgáltató ajánlatkérővel a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti viszonyban álló szervezet nem minősül a Kbt. szerinti ajánlatkérőnek, abban az esetben ennek a szervezetnek a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti szerződés teljesítésében ténylegesen részt kell vennie, vagyis az alvállalkozó bevonása nem vezethet ahhoz, hogy a tevékenységet valójában kiszervezzék egy vagy több, a Kbt. 12. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti személyi körön kívüli gazdasági szereplőnek. Az ilyen magatartás már a Kbt. megkerüléséhez és a Kbt. 2. § (3) bekezdésében meghatározott, joggal való visszaélés tilalmának megsértéséhez is vezethet. Egyebekben lásd az 5.1. kérdésre adott válaszban foglaltakat.

6. kérdés

A kérdés arra irányul, hogy a fénytechnikai szolgáltatások a Kbt. 111. § c) pontja szerinti kivételi körbe tartoznak-e? A pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásnak minősülnek-e, hasonlóan a hangtechnikai szolgáltatásokhoz?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a fénytechnikai szolgáltatások alapvetően a 79952000-2 CPV kóddal meghatározott rendezvényszervezési szolgáltatások körébe tartoznak, tekintettel arra, hogy a fénytechnikai szolgáltatás jellemzően valamely rendezvény lebonyolításához kapcsolódó színpadvilágítási, vizuáltechnikai szolgáltatás biztosítására vonatkozik.

Amennyiben pl. fénytechnikai szolgáltatások szükségesek egy mozi- vagy videofilm létrejöttéhez, gyártásához, abban az esetben a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint – tekintettel arra, hogy ilyen esetben ez a szolgáltatás is része, elengedhetetlen eleme lenne a film elkészülésének, gyártásának – a fénytechnikai, világítástechnikai szolgáltatást is magában foglaló filmgyártásra irányuló beszerzés tekintetében a 92111000-2 CPV kóddal meghatározott Mozifilm- és videofilm-gyártási szolgáltatások keretében megvalósulhat a Kbt. 111. § c) pontja szerinti kivételi kör hatálya alá tartozás az ilyen módon igénybe vett fénytechnikai szolgáltatást illetően is.

A 92370000-5 CPV kódú hangtechnikai szolgáltatások valóban a Kbt. 111. § c) pontjában meghatározott CPV kódok közé tartoznak, azonban ebből még nem következik, hogy ebbe beleértendőek lennének a fénytechnikai szolgáltatások is.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Tekintettel arra, hogy az állásfoglalás kérés kifejezetten a Kbt. 111. § c) pontja szerinti 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásokkal összefüggésben tartalmaz kérdést, ezért a Közbeszerzési Hatóság főként az ezen CPV kódokkal összefüggő iránymutatásokra helyezte a hangsúlyt az állásfoglalás kialakítása során.

A Kbt. – 2024. december 31. napjáig hatályos - 111. § c) pontjának megfelelően a Kbt.-t nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, a 3. melléklet szerinti egészségügyi szolgáltatásra akkor, ha az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatás teljesítését szolgálja, a 3. melléklet szerinti szállodai és éttermi szolgáltatásokra, a 79995000-5-től 79995200-7-ig tartó CPV kódok által meghatározott könyvtárkezelési szolgáltatásokra, a 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásokra, valamint a jogi szolgáltatásokra. (Megjegyzendő, hogy a jogi szolgáltatásokat érintően módosul, a járulékos közbeszerzési szolgáltatásokkal pedig kiegészül a Kbt. 111. § c) pontja 2025. január 1. napjától kezdődően.)

Elsődlegesen rögzítendő, hogy a kivételi körök fennálltát mindig megszorítóan kell értelmezni, azok alkalmazására csak a Kbt. vonatkozó jogszabályhelye(i) által megengedett szűk körben van lehetőség.

A 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatások főcsoportjába az alábbi csoportok tartoznak (melyeket még részletesebben a <https://ted.europa.eu/hu/simap/cpv> oldalon elérhető, közös közbeszerzési szószedetről (CPV) szóló, a Bizottság 213/2008/EK rendelete /2007. november 28./ tartalmaz):

- 92000000-1 Szolgáltatások a pihenés, kultúra és sport területén;
- 92100000-2 Mozifilmmel és videofilmmel kapcsolatos szolgáltatások;
- 92200000-3 Rádióval és televízióval kapcsolatos szolgáltatások;
- 92300000-4 Szórakoztatási szolgáltatások;
- 92400000-5 Hírügynökségi szolgáltatások;
- 92500000-6 Könyvtári, levéltári, múzeumi és egyéb kulturális szolgáltatások;
- 92600000-7 Sportszolgáltatások;
- 92700000-8 Internetkávészó-szolgáltatások.

Az állásfoglalást kérő álláspontja szerint a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásokat magában foglaló főcsoport „[...] számos olyan filmkészítési tevékenységet is tartalmaz, amelynek immanens eleme a fénytechnikai szolgáltatás, [...] ez is arra utal, hogy a fénytechnikai szolgáltatás önálló CPV kód hiányában a 92000000-1 CPV kód szerinti tevékenységnek minősül [...]”.

Szintén a <https://ted.europa.eu/hu/simap/cpv> oldalon található a „CPV 2008 magyarázó megjegyzések” megnevezésű dokumentum, mely a „Mozifilmmel és videofilmmel kapcsolatos szolgáltatások” tekintetében az alábbiakat tartalmazza:

„921 csoport: Mozifilmmel és videofilmmel kapcsolatos szolgáltatások

9211 osztály: Mozifilmmel és videofilmmel kapcsolatos szolgáltatások

Ez az osztály a következőket tartalmazza:

- Mozifilm- és videofilm-gyártási szolgáltatások, ideértve az oktatófilm és videofilm gyártását, a reklám-, propaganda-, ismeretterjesztő film és videofilm gyártását, a szórakoztató film és videofilm gyártását
- Mozifilm- és videofilmgyártással kapcsolatos szolgáltatások, mint például filmelőhívás, szinkronizálás, filmfelirat-készítés, szerkesztés, vágás stb.

9212 osztály: Mozifilm- és videofilm-forgalmazási szolgáltatások

Ez az osztály tartalmazza a más ágazatok, de nem a nagyközönség felé történő mozifilm- és videofilm-forgalmazási szolgáltatásokat. Ide tartozik a mozifilmek és videofilmek értékesítése vagy bérbeadása más ága-

zatok számára, valamint a mozifilm- és videofilm-forgalmazási szolgáltatásokhoz kapcsolódó szolgáltatások, mint például videoszalag és film előjegyzése, tárolása, kiszállítása stb.

9213 osztály: Mozifilm-vetítési szolgáltatások

Ez az osztály a következőket tartalmazza:

- Mozifilm-vetítési szolgáltatások mozikban vagy szabadterén, illetve magán-vetítőteremben vagy egyéb vetítőhelyeken

9214 osztály: Videofilm-vetítési szolgáltatások

Ez az osztály a következőket tartalmazza:

- Videofilm-vetítési szolgáltatások mozikban vagy szabadterén, illetve magán-vetítőteremben vagy egyéb vetítőhelyeken

Ez a csoport nem tartalmazza a következőket:

- A „Kellékek” szakaszba sorolt cikkek és eszközök (kamerák, díszlet stb.) kölcsönzése a szórakoztatóipar számára; például: filmfelvevő kamerák bérbeadása, amelyek a 3865 osztályban található, azt a kiegészítő szójegyzék PA01-7 Bérlet kódjával kiegészítve
- Ügynökségi szolgáltatások egyéni előadók képviselőiben, amelyek a 799 csoportban található
- Szereplőválogatási és előadó-közvetítési szolgáltatások, amelyek a 923 csoportban található

A <https://ted.europa.eu/hu/simap/cpv> oldalon található a „CPV 2008 Útmutató a közös közbeszerzési szöveghozzájáruláshoz” megnevezésű dokumentum, melynek 6.2. pontja a CPV kód kiválasztásával kapcsolatban tartalmazza, hogy „[...] az ajánlatkérőnek olyan kódot kell keresnie, amely a lehető legpontosabban megfelel az igényeinek. Természetesen a közbeszerzési hirdetmények közzétételének szabványos űrlapjain egynél több kód is használható (lásd az eNotices honlapot). Azonban mivel az első kódot kell a címnek tekinteni, így ez lehet egy kissé általánosabb jellegű (több nullával a végén), mint az utána következők, például ha nincs pontosan megfelelő kód [...]”.

A fentiekből is látható, hogy a „Mozifilmmel és videofilmmel kapcsolatos szolgáltatások” csoportjába, a filmkészítéssel összefüggésben nem konkrét résztevékenységek szerepelnek, hanem a „gyártási” és a „gyártással kapcsolatos szolgáltatások” is ide tartoznak, azaz maga a mozi- és videofilm gyártásához szükséges valamennyi tevékenység ide sorolandó, külön erre irányuló neve-

sítés nélkül. Ebből kifolyólag, a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben fénytechnikai megoldások, szolgáltatások is elengedhetetlen elemei egy mozi- vagy videofilm létrejöttének, gyártásának, abban az esetben – tekintettel arra, hogy ez a szolgáltatás is része, szükséges eleme lenne a film gyártásának, és önmagában ilyen esetben nem lenne értelmezhető az erre irányuló beszerzési igény – a beszerzés tárgyát a mozi- vagy videofilm gyártása jelenti, amelynek keretében megvalósulhat a Kbt. 111. § c) pontja szerinti kivételi kör hatálya alá tartozás többek között az ilyen módon igénybe vett fénytechnikai szolgáltatást illetően is.

Ugyanakkor – tekintettel a kivételi körök megszorító értelmezésére, és arra, hogy azt a CPV kódot szükséges választani, amelyhez a leginkább közelebb áll az adott beszerzési igény, amelyet a legjobban lefed –, amennyiben a fénytechnikai szolgáltatásokra önmagában van szükség, pl. egy rendezvény megvalósításához, abban az esetben a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a fénytechnikai szolgáltatások a 79952000-2 CPV kóddal meghatározott rendezvényszervezési szolgáltatások körébe fognak tartozni, mely esetben pl. a Kbt. 111. § d) pont szerinti kivételi kör vizsgálata lehet releváns.

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva LL.M., közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.1.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertett jogeset a műszaki leírás ajánlatkérő beszerzési igényének megfelelő, pontos meghatározásával foglalkozik. A jogeset rávilágít arra, hogy a műszaki leírásban megfogalmazott speciális feltételek és elvárások szükségszerűen szűkítik a piaci versenyt, mivel értelemszerűen lehetnek olyan feltételek, amelyeket nem minden piaci szereplő képes teljesíteni. Amennyiben azonban az ajánlatkérő által megfogalmazott feltételek észszerűen indokolhatóak és megfelelnek az ajánlatkérő igényeinek, a műszaki leírás jogszerűsége fennáll.

A Döntőbizottság D.246/2022. számú határozata

A jogorvoslati ügygel érintett tárgyak: A műszaki leírásnak egyrészt kellően pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az ajánlatkérő beszerzési igényét tükrözze, másrészt nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul szűkíti, vagy kizárja a versenyt. Az ajánlatkérő jogszerűen zárhatja ki a műszaki leírásban meghatározott feltételek alapján a „használt” licencek megajánlását, ha a közvetlenül a fejlesztőtől licencelt termékek használata indokolt és az szoftverfrissítési, szoftverkövetési, kényelmi, és egyéb feltételekkel együtt az ajánlatkérő adott beszerzési igényének minőségi szempontból is jobban megfelel.

Tényállás

Az ajánlatkérő (kötségvetési szerv) a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított licencek beszerzése tárgyban.

A felhívás az alábbi feltételeket is tartalmazta:

A közbeszerzés rövid ismertetése:

„Ajánlatkérő Microsoft szoftver licencekre, mint referenciatermékekre kér ajánlatot. Az ajánlott licencek csak és kizárólag újonnan beszerzett licencek lehetnek, másodkézből értékesített „használt” szoftver licenceket Ajánlatkérő nem fogad el! Az ajánlott licenceknek a vásárlást követően Ajánlatkérő Microsoft VLSC oldalán

meg kell jelennie, amelyhez szükséges regisztrációs feladatokat Ajánlattevőnek kell elvégeznie.

A felhasználásra jogosító szoftverlicenceket olyan, a szoftver gyártójával kötött szerződés keretében szükséges szállítani, amely három éves, határozott idejű, és a szerződés hatálya alatt szoftverkövetéssel rendelkező maradandó licencek éves, elosztott díjfizetésű beszerzését teszi lehetővé.

Irodai szoftverek licenc:

- 200 db – Microsoft Office Standard (Ms Office Standard LicSAPkOLV D 1Y Aq Y1 AP)

Egyéb irodai szoftver licenc:

- 1 db – Microsoft Project Standard (Ms Prjct Std LicSAPk OLV D 1Y AqY1 AP)

Egyéb elvárások:

1. hozzáférés VLSC portálhoz
2. egyedi licenckulcsok használatának lehetősége
3. „Reimaging right” jog biztosítása.”

A felhívás alapján a szerződés időtartama 60 hónap.

A közbeszerzési dokumentációban az ajánlatkérő az alábbiakat is rögzítette:

„Műszaki leírás (specifikáció)

Ajánlatkérő közbeszerzési szakmai feladtleírását a jelen közbeszerzési dokumentumok jelen fejezete és az ártáblázat tartalmazzák azzal, hogy valamennyi, jelen felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása tette szükségessé, de a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és az ajánlatkérő valamennyi egyedileg megjelölt dologgal vagy védjeggyel összefüggésben elfogad azzal egyenértékű dolgot, a megjelölt terméket helyettesítő megoldást is azzal, hogy az egyenértékűséget – kétség esetén – az Ajánlattevőnek igazolnia kell.

A műszaki követelmények részben meghatározott követelmények az egyes termékek tekintetében minimum elvárások.

Ajánlattevő ezektől a jellemzőktől - Ajánlatkérő számára - kedvezőbb jellemzőkkel rendelkező terméket megajánlhat, mely ajánlatot ajánlatkérő egyenértékű teljesítésként elfogad. Ajánlatkérő Microsoft szoftver licencre kér ajánlatot.

A felhasználásra jogosító szoftverlicencket olyan, a szoftver gyártójával kötött szerződés keretében szükséges szállítani, amely három éves, határozott idejű, és a szerződés hatálya alatt szoftverkövetéssel rendelkező maradandó licencket éves, elosztott díjfizetésű beszerzését teszi lehetővé.

Az ajánlott licenckeknek a vásárlást követően Ajánlatkérő Microsoft VLSC oldalán meg kell jelennie, amelyhez szükséges regisztrációs feladatokat Ajánlattevőnek kell elvégeznie. Ajánlatkérő nem kötelezhető a teljesítés során a nyertes ajánlattevőn kívüli harmadik személlyel történő bármilyen szerződés vagy azzal azonos jellegű dokumentum elfogadására, megkötésére vagy a nyertes ajánlattevőn kívüli harmadik személy részéről és/vagy részére nyilatkozatot tenni vagy elfogadni. Ajánlatkérő csak és kizárólag a műszaki követelmény minimum szerinti licencket köteles elfogadni, az Ajánlatkérő felhívja a figyelmet arra, hogy a licenc nevében szereplő kódsor egyedileg meghatározott terméket jelent. A licenc felhasználási jogát a gyártón (eredeti jogosulton) kívüli harmadik személy nem tanúsíthatja.”

Az ajánlattételi határidőre öt ajánlat érkezett.

A kérelmező nem nyújtott be ajánlatot.

A jogorvoslati kérelem

A jogorvoslati kérelemben foglaltak szerint az ajánlatkérő a felhívásban foglaltakkal megsértette a Kbt. 58. § (3)-(4) bekezdéseit, valamint a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 46. § (3) bekezdésében foglaltakat, ezért a kérelmező kérte, hogy a Döntőbizottság a jogsértés megtörténtét állapítsa meg és hívja fel az ajánlatkérőt a törvénynek megfelelő eljárásra.

A feltételezett jogsértés, hogy az ajánlatkérő jogellenesen fogalmazta meg az ajánlati felhívást, leplezetlenül törekszik arra, hogy egyes forrásból származó termékeket kizárjon, ezzel párhuzamosan egy-egy meghatározott terméket és annak értékesítési konstrukcióját unikálissá, megkerülhetetlenné tegye. A beszerzés tárgyát és a műszaki leírást is a Kbt. alapelveire tekintettel diszkriminációmentesen, a verseny tisztaságát biztosítva, önmagában a versenyt lehetővé téve kell meghatározni. Jelen esetben az ajánlatkérő ugyanannak a gyártónak (szoftverfejlesztőnek) a termékét zárja ki nem a termékhez kapcsolódó műszaki követelmény, hanem kizárólag a szoftverfejlesztő által, külön szerződés alapján biztosított szolgáltatás jellegű követelményeket rendel hozzá, ír elő alapkövetelményként. Ennek jelentősége és eredménye a verseny megszűnése, az egyenértékű termék megajánlásának teljes ellehetetlenítése. Kizárólag egy típusú árverseny valósulhat meg az eljárás során, azonban ez is torzított, hiszen előfordulhat, hogy maga a gyártó (szoftverfejlesztő) határozza meg előre, hogy ki lesz a nyertes, ki kapja azt a legkedvezőbb árat, amivel az eljárás megnyerhető. A többi szereplő számára a verseny így csak látszólagos.

Az ajánlatkérő észrevétele

Kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását, alaptalanság miatt.

Az ajánlatkérő szerint a verseny érvényesül, a piacon nem csekély számú olyan ajánlattevő létezik, aki a műszaki leírás, a felhívás feltételeit teljesíteni tudja. Az ajánlatkérő a jelölt termék tulajdonságokra és szolgáltatásokra igényt tart, azoktól eltekinteni nem tud, szükséges és elégséges feltételeket határozott meg.

Az ajánlatkérő igénye olyan licenckek beszerzése, amelyek műszaki paramétereikben megfelelnek a minimum követelményként meghatározott termékeknek, és rendelkeznek az egyéb elvárásokban meghatározott kapcsolódó szolgáltatásokkal.

Nem helytálló a kérelmezőnek az az álláspontja, hogy az ajánlatkérőnek le kellene mondania azon szolgáltatásokról, amelyek a licenckek felhasználásánál legjobban szolgálják munkaszervezési szempontjait és információbiztonsági követelményeit, csak mert a kérelmező rendelkezésére álló termékek ezeket a követelmé-

nyeket nem teljesítik. A kérelmező az általa leírtakkal gyakorlatilag azt állítja, hogy az ajánlatkérőnek nincs joga meghatározni, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező terméket kíván beszerezni.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasította.

A határozat indokolása a következőket rögzítette:

A jogorvoslati kérelem elbírálására a közbeszerzési eljárás 2022. május 12-én történt megkezdésére tekintettel az ekkor hatályos Kbt. anyagi jogi rendelkezései az irányadók.

A kérelmező az ajánlatkérő ajánlati felhívását támadta jogorvoslattal és kifejezetten azt sérelmezte, hogy a másodlagos piacról származó szoftverrel nem tud ajánlatot tenni a jogorvoslat tárgyát képező közbeszerzési eljárásban, mert az ajánlatkérő jogsértő módon határozta meg a műszaki leírást, melynek olyan hatása van, amely indokolatlanul szűkíti a gazdasági szereplők közötti versenyt.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem nem alapos az alábbiak szerint.

A műszaki leírás meghatározása az ajánlatkérő kompetenciája, melynek során a Kbt. valamint a Korm. rendelet szabályainak betartására kell figyelemmel lennie. Az ajánlatkérő beszerzési igényének a műszaki leírásban megjelenő feltételeit a Kbt. 58. § (2) bekezdése szabályozza, amely alapján az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. E jellemzők utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának és nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, akkor is, ha ezek a tényezők végeredményben nem befolyásolják az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás tulajdonságait, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához [76. § (7) bekezdés], valamint annak értékéhez és céljaihoz képest arányosak.

Az ajánlatkérőnek a beszerzési igényét és a beszerzés tárgyát a műszaki leírásban úgy kell meghatároznia, hogy az elvárt műszaki paramétereket tükrözze, és amely alapján az ajánlattevők megfelelő ajánlatot tudnak tenni. Az az ajánlatkérő kompetenciája, hogy a beszerzési igényét, a műszaki tartalmat és az ahhoz kapcsolódó elvárásait rögzítse a felhívásában és a közbeszerzési dokumentumokban.

A műszaki leírásnak tehát egyrészt kellően pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az ajánlatkérő beszerzési igényét tükrözze, másrészt nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul szűkíti, vagy kizárja a versenyt. Ezért a Döntőbizottság vizsgálta a felhívásban, a műszaki leírásban és a közbeszerzési dokumentumban foglaltakat. Figyelembe vette, hogy a beszerzés sajátos abban az értelemben, hogy szoftverbeszerzés esetén annak jogi megítélése kapcsán azonosítani kellett, hogy mely - a műszaki leírásban - meghatározott jellemzők kapcsolódnak a szerződés konkrét tárgyához, mely műszaki jellemzők előírása lehet indokolt. Informatikai beszerzés és szoftverbeszerzés esetén különös súllyal értékelendő az adott termék, szolgáltatás életciklusa és annak időtartama alatt nyújtott egyéb szolgáltatások mennyisége és minősége, de ideértendő az adott áruval, vagy a szolgáltatással való kereskedés folyamata is. A szoftverek újabb verzióira történő átállással az élettartamuk megnövelhető és az újabb verziók korszerűbb használatot tesznek lehetővé. Ezen jellemzőket egybevetve és megvizsgálva rögzíthet az ajánlatkérő olyan elvárásokat a műszaki leírásában, amely rendelkezésre bocsátása esetén alakulhat ki olyan árverseny a legjobb ár-érték arányú ajánlatok között, amely során az ajánlatkérő kiválaszthatja a számára legmegfelelőbb ajánlatot.

Az ajánlatkérő műszaki leírásában és a jogorvoslati eljárás során tett észrevételében foglaltakra figyelemmel a Döntőbizottság arra a következtetésre jutott, hogy a műszaki leírás nem versenyszűkítő, a Kbt. 58. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelel. A felek által hivatkozott korábbi, D.212/13/2021. sz. döntőbizottsági határozat abban foglalt állást, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés nem volt jogszerű, mert az ajánlatkérő az árin-dokolás kérések során olyan feltételeket kért számon a kérelmezőn, amelyeket a felhívásban és a dokumentációban nem határozott meg. A jelen eljárásban az ajánlatkérő már pontosan meghatározta a beszerzése tár-

gyát és annak műszaki jellemzőit éppen azért, hogy a szerződés teljesítése során felmerülő problémákat kiküszöbölje. Az is megállapítható volt, hogy a jelen közbeszerzési eljárásban a kérelmező nem tett ajánlatot, ugyanakkor öt gazdasági szereplő igen. A gazdasági szereplők közötti verseny kialakulását eredményező műszaki leírás a gazdasági szereplők rendelkezésére állt, annak megfelelően képesek voltak ajánlatot tenni, közöttük az árverseny is megvalósult. A kérelmezőnek a Kbt. 58. § (3) bekezdése megsértésére, mint érvényességi feltételre vonatkozóan kellett volna az előírás, műszaki leírás jogsértő voltát igazolnia, melyre azonban a kérelmező hivatkozása nem alkalmas. Maga is azt állította, hogy ő nem tud ajánlatot tenni, nem is akar, de a műszaki leírás versenyszűkítő, ezzel szemben további ajánlattevők képesek voltak ajánlatot tenni, nem állítható tehát, hogy általában véve torzult a gazdasági szereplők közötti verseny.

Az árversenyből a kérelmező szorult ki, mert az általa megajánlani kívánt szoftverek a másodlagos piacról származtak, nem közvetlenül a gyártótól és ebből következően nem rendelkeznek olyan tulajdonságokkal, amelyeket az ajánlatkérő elvárt. Olyan licencekről van szó, amelyekre egy korábbi felhasználó használati joga lejárt és ezek újra értékesíthetővé váltak. A kérelmező ugyanakkor azt is állította észrevételében, hogy maga is Microsoft partner, értékesít új licenceket is, tehát rendelkezik olyan tulajdonságú szoftverrel, amelyet az ajánlatkérő meghatározott. Ezek alapján megvolt a lehetősége ajánlat benyújtására, vélhetően erre azért nem került sor, mert ajánlata nem lett volna versenyképes a többi ajánlattevő ajánlati árával szemben. A kérelmező által kínált licencek azonban nem azonosak az ajánlatkérő által meghatározott, a közvetlenül a gyártótól származó licencekkel. Ebből következően nyilvánvaló, hogy az első licenclésű szoftverek a hozzá kapcsolódó egyéb szolgáltatásokkal együtt drágábbak, mint a másodlagos, vagy továbbértékesített licencek, melyekhez bizonyos szolgáltatási jellemzők nem társulnak. A műszaki leírás ily módon tehát egyenlő hozzáférést tett lehetővé a gazdasági szereplők számára, nem volt megállapítható, hogy valamelyik gazdasági szereplő, vagy akár a kérelmező kiszorult az ajánlattevők köréből. A műszaki leírásban megfogalmazott feltételek akkor tekinthetők versenytorzítóknak, ha általában véve a piaci viszonyok között megállapíthatóan szűkítik a versenyt, nincsenek olyan potenciális ajánlattevők, amelyek aján-

lataikkal versenyezni tudnának, vagy csak egy ajánlattevő képes az ajánlattételre. A valamennyi gazdasági szereplő számára megvalósuló egyenlő hozzáférés nem azt jelenti, hogy a műszaki leírásnak olyannak kell lennie, hogy arra bárki tudjon ajánlatot tenni. A műszaki leírás nem is felelhet meg valamennyi potenciális ajánlattevőnek, hiszen az ajánlatkérő adott, konkrét beszerzési igényét kell, hogy tükrözze, ebből következően bizonyosan lesznek olyan gazdasági szereplők, amelyek az adott közbeszerzési eljárásban nem tudnak ajánlatot tenni, mert nem rendelkeznek az adott műszaki megoldással.

A Döntőbizottság szükségesnek tartotta kiemelni, hogy a másodlagos engedélyek, licencek értékesítésével kapcsolatos egyik legfontosabb ítéletet az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) 2012-ben hozta, az EUB C-128/11. Sz. UsedSoft GmbH kontra Oracle International Corp. ügyben. Az ítélet alapján „A szoftver szerzője nem ellenezheti „használt” licenceinek viszonteladását, amely lehetővé teszi az internetről letöltött programjainak használatát. Az ilyen licenc hatálya alá tartozó számítógépes program másolatának terjesztésére vonatkozó kizárólagos jog az első értékesítéskor kimerül.” Ebből következően a másodlagos és feleslegessé vált szoftverlicencként értékesítése törvényes. A lejárat nélküli szoftverlicencként szabadon forgalmazhatók, ha lejárat nélküli szoftverlicenct vásárol, ugyanolyan feltételek mellett értékesítheti. A gyártó terjesztési jogai a szoftver első értékesítésével kimerülnek. Az ítélet tehát azt deklarálja, hogy a „használt” licencek továbbértékesítése törvényes és a gyártó a továbbértékesítést nem ellenezheti. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ajánlatkérők ne zárhatnák ki a „használt” licencek megajánlását, ha egyébként a közvetlenül a fejlesztőtől licenclelt termékek használata indokolt és a szoftverfrissítési, szoftverkövetési, kényelmi, és egyéb feltételekkel együtt az ajánlatkérő adott beszerzési igényének minőségi szempontból is jobban megfelel.

Megjegyezte a Döntőbizottság, hogy a kérelmező azért tudná lényegesen kedvezőbb áron szolgáltatni a szoftvereket, mert a másodlagos piacról származó, a valaki által már használt és a használati jogának megszűnését követően újra értékesített szoftver nem rendelkezik azokkal a szolgáltatásokkal, frissítési garanciákkal, egyéb szolgáltatásokkal, amelyekkel a szoftver első felhasználója rendelkezhet és a gyártó ezeket számára az új szoftver megvásárlásával éveken keresztül biztosítja.

A gazdasági szereplők ajánlati árakat ennek megfelelően tudják kalkulálni.

Az ajánlatkérő elvárása volt a beszerzendő licenck vonatkozásában, hogy azok „csak és kizárólag újonnan beszerzett licenck lehetnek, másodkézből értékesített „használt” szoftver licencket Ajánlatkérő nem fogad el”. Az ajánlatkérő a másodlagos licencket kizárta – ilyen lett volna a kérelmező terméke – melynek jogszerűsége abban a tekintetben vizsgálendő, hogy van-e különbség a másodkézből illetve az újonnan beszerzett licenck körében oly módon, hogy az a licenck mögött álló szoftverpéldányok használata tekintetében eltérő lehetőségeket biztosít.

Mindemellett az ajánlatkérő a műszaki leírás ilyen módon történő meghatározását indokolta, hivatkozott olyan körülményekre (információbiztonság, kedvezmények, garanciák, gazdaságosság), amelyek miatt szükséges számára az új és nem felel meg a továbbértékesített licenck. A Döntőbizottság elfogadta az ajánlatkérő azon hivatkozását, hogy a jelenleg használt Microsoft Office 2013 Standard alkalmazás támogatási idő lejártá utáni használata információbiztonsági és működésbiztonsági szempontok és okok miatt nem megoldható, ezért ennek a terméknek a pótlására szükséges az ajánlatkérő részéről új, gyártói támogatással is rendelkező licencket beszerezni. Az elsődleges piacról beszerzett licenck tudják csak biztosítani hosszú távra az információbiztonsági követelmények maradéktalan érvényesülését, mivel a biztonsági frissítések elmaradása (amelyet csak az elsődleges piacról beszerzett licenck gyártói támogatásával lehet biztosítani) az egész informatikai rendszer működőképességét veszélyezteti. Azáltal, hogy a kérelmező terméke egy másik termék, más paraméterekkel, nem tartalmazza azokat a biztonsági és egyéb követelményeket, amelyeket az ajánlatkérő elvár a megajánlott termékkel kapcsolatban (VLSC fiók hozzáférés, regisztráció, több évre érvényes frissítési garancia stb.). Nem kizárt a műszaki tartalom olyan meghatározása, amely a beszerzés tárgyához kapcsolódó szolgáltatásokat is megjelenít, a szoftver követési és frissítési szolgáltatások ilyenek. Az ajánlatkérő kifejezetten a szerződés hatálya alatt szoftverkövetéssel rendelkező maradandó licencket határozott meg. A szoftverkövetéssel rendelkező szoftverek esetében az újonnan kiadott szoftververziókra történő átállás biztosított.

A Microsoft a szoftverkövetést a Software Assurance (Frissítési Garancia, SA) nevű szolgáltatása biztosítja. A mennyiségi licensszel rendelkező felhasználók ezen túlmenően további kedvezményeket és plusz szolgáltatásokat is vehetnek igénybe, melyet a Microsoft biztosít számukra, amely azonban kizárólag az első licenckelésű szoftverekre vonatkozik. Az ajánlatkérő által hivatkozott szolgáltatások részletes leírását a Microsoft honlapján elérhető tájékoztató tartalmazza, mely szerint az Új verzió használati jog (New Version Rights) értelmében „Az Ügyfél frissíthet egy elérhető Termék legfrissebb verziójára. Ha az Ügyfél Frissítési Garancián keresztül szerez be végleges Licencket, akkor e Licenckhez a Frissítési Garancia fedezet lejártá után is telepíthet új verziójú frissítéseket, de kizárólag az érvényes Frissítési Garancia fedezet tartama alatt kibocsátott verziók esetén. Az új verzió használatára az adott verzió Licenckfeltételei vonatkoznak.” Így az ajánlatkérő az SA keretében új licenck beszerzés és újabb költség nélkül válik jogosulttá az újabb verziók megjelenésekor ezen alkalmazások használatára, az SA fenntartása mellett. Az SA szerződéses időszakának lejártával, a lejáratkor elérhető legfrissebb verziójú alkalmazás örökös használati jogát is megszerzi, ezzel jelentősen ki lehet bővíteni ezen szoftverek használatának idejét, mivel az alkalmazásokhoz a gyártó még jellemzően kb. 5-10 évig biztosít hibajavító és biztonsági frissítéseket. Egy 2013-as fejlesztésű, akkor korszerűnek számító program elemei alkalmazhatóak lehetnek 2023-ban is a használatra, ezért maga a szoftver a másodlagos piacról is beszerezhető, de éppen azért olcsóbbak, mert a program újabb verziója 10 év elteltével a lejárt licenckeknek az újraértékesítésével már nem elérhető. Maga a program működik, azonban bizonyos szolgáltatások, amelyek a program működéséhez az ajánlatkérő számára szükségesek, nem hozzáférhetőek, mert a gyártói támogatás nem biztosított. Az SA frissítési garancia tehát olyan szolgáltatáscsoport, amelynek rendelkezésre állása a szolgáltatás minőségi és mennyiségi feltételeit javítja.

Ezen szolgáltatások biztosítására az ajánlatkérő észrevételében hivatkozott. Az ajánlatkérő által megnevezett Webes Office-szolgáltatások és Office Online Server szolgáltatás és annak elérési joga a munkavállalók mobilitását és távoli munkavégzését támogatja, mely az ajánlatkérő számára az elmúlt évek változásai miatt több szempontból is fontossá vált és előnyt jelent. To-

vábbb a Microsoft munkahelyi kedvezményprogram, valamint a Továbblépési Licencek, a Barangolási Jogok elérhetősége olyan frissítési garancia előnyök, amelyek biztosítanak bizonyos hozzáférési és használati jogokat. Mindezek az előnyök azonban egy licenelt eszköz elsődleges felhasználója számára elérhetőek, a másodlagos piacról beszerzett licencek ezekkel a paraméterekkel nem rendelkeznek.

A gazdaságos, hosszabb idejű biztonságos működés feltételeinek ily módon történő biztosítása indokolhatja az ajánlatkérő műszaki leírásának ilyen tartalmú meghatározását. Nem jogsértő és indokolt a másodlagos licencek kizárása a jelen jogorvoslattal érintett közbeszerzési eljárásban. Önmagában az, hogy a kérelmező az árversenyben nem tud részt venni az általa megajánlani kívánt másik típusú termékkel, nem ad alapot a műszaki leírás jogsértő voltának megállapítására. Az SA előnyök egyértelműen tartalmazzák azokat a további jogosultságokat, melyekre csak az SA szolgáltatás keretében jogosult a felhasználó. Az így fennálló különbségek alapján nem egyenértékűek az elsődlegesen vásárolt licencek a másodlagos piacról beszerzett licencekkel. A kérelmező sem tudta alátámasztani, hogy ezen feltételeket a kérelmezői konstrukció licenceire a gyártó teljesítené.

A kérelmező hivatkozott továbbá arra is, hogy az ajánlatkérő elvárása volt, hogy „Az ajánlott licenceknek a vásárlást követően Ajánlatkérő Microsoft VLSC oldalán meg kell jelennie, amelyhez szükséges regisztrációs feladatokat Ajánlattevőnek kell elvégeznie.” A kérelmező maga is elismerte, hogy korábban két közbeszerzési eljárásban is tett már ajánlatot és nyert el szerződést másodlagos szoftverpiacról származó licencekkel, majd a megrendelők a VLSC fiókban történő megjelenés hiányára tekintettel megtagadták a szerződés teljesítését, ezért a kérelmező és a megrendelők között perek vannak folyamatban. Ugyanakkor azt is előadta, hogy a VLSC fiókban történő megjelenésnek van másik offline változatú alternatívája, tehát azzal egyenértékű megajánlás biztosított, a verseny e vonatkozásban nem korlátozott. A megelőző eljárásban a regisztrációs folyamat nem került végrehajtásra, a kérelmező jelen eljárásban is hivatkozott terméke ezt a feltételt nem teljesíti. A Döntőbizottság a kérelmező azon hivatkozását, hogy a jelen jogorvoslati eljárás eredményét az ajánlatkérő a per során fel kívánja használni, nem értékelte, ez a

kérelmező feltételezése. A felek között a fentebb említett korábbi jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatokat, észrevételeket a Döntőbizottság nem vette figyelembe, azok a jelen jogorvoslat szempontjából nem bírtak relevanciával.

A kérelmező jogsértőnek tartotta a műszaki leírást azon okból is, hogy meghatározott gyártmányú terméket jelölt meg, amely Microsoft szoftver beszerzésére irányult, ezzel az ajánlatkérő megsértette a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdését.

Főszabály szerint tiltott a beszerzés tárgyának meghatározott gyártmányú vagy eredetű dolog megjelölésével történő meghatározása. E tilalom alól kivételre a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülése esetén, szűk körben, szigorú korlátok meghatározásával ad lehetőséget a jogalkotó. Kivételesen indokoltnak az tekinthető, ha a szerződés tárgyának kellően pontos és érthető leírása nem lehetséges a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés szerinti módokon. Az ajánlatkérő azonban meghatározta a beszerzendő terméket, annak valamennyi, közvetve az értékesítési formára is kiható műszaki jellemzőjét rögzítette, ugyanakkor meghatározta azt is, hogy ezen műszaki megoldással egyenértékű teljesítést is elfogad, amelyet az ajánlattevő köteles igazolni. A beszerzés tárgyának sajátosságaiból adódóan a licenc jogok meghatározása a szoftverre vonatkozóan nem jogsértő, az ajánlatkérő egyenértékű teljesítést is elfogad. Az ajánlattevők tehát nincsenek elzárva az ajánlattevőtől, de műszaki tartalomként olyan szolgáltatás jellegű jellemzőt is be kell mutatni, amelyet a Microsoft kínál. Ettől még a piac egyéb szereplői is kialakíthatnak hasonló, vagy azonos konstrukciót, mellyel a potenciális ajánlattevők képesek ajánlatot tenni.

A fentebb kifejtettek alapján nem volt megállapítható a műszaki leírás jogsértő, versenyszűkítő jellege, az ajánlatkérő megfelelő indokát adta annak, hogy milyen okból zárta ki a másodlagos piacról származó szoftverek megajánlását, a verseny azonban a gyártótól beszerzendő szoftverek vonatkozásában megvalósult a közbeszerzési eljárás során a kérelmezőn kívüli ajánlattevők tekintetében. Ebből következően az ajánlatkérő nem sértette meg a Kbt. 58. § (3)-(4) bekezdését és a Korm. rendeletben foglaltakat.

A Döntőbizottság a fentiek alapján a jogorvoslati kérelmet alaptalanság miatt elutasította.

A Döntőbizottság határozata ellen a kérelmező terjesztett elő keresetet a bírósághoz.

A Fővárosi Törvényszék a 2024. szeptember 27-én kelt 103.K.703.740/2022/38. számú ítéletében a keresetet elutasította.

A bíróság a közigazgatási jogvitát a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Kp. Második része szerinti elsőfokú közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el. A közigazgatási tevékenység jogszerűségét a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem korlátai között, és a Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése, továbbá a perben lefolytatott szakértői bizonyítás eredménye alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megfelelő közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg.

A bíróság elsőként rögzítette, hogy eljárásjogi jogsértés nem volt megállapítható. A keresetben hivatkozott nyilatkozattételre történő felhívás ugyan rövid határidőt biztosított a felperes számára, ugyanakkor a felperes az iratokat, bizonyítékokat teljes egészében megismerhette és nyilatkozatot ténylegesen elő tudott terjeszteni, ezért nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. A felperes nem jelölte meg konkrétan, hogy a nyilatkozatának mely része, amelyet az ügy érdemére kihatóan elmulasztott figyelembe venni az alperes, ezért ez alapján sem tudott megállapítani jogsértést a bíróság. Ugyanakkor megjegyezte a bíróság, hogy az alperes a döntés alapjául szolgáló releváns tényekről és a döntést megalapozó jogi indokokról köteles számot adni, nem köteles azonban a felek minden egyes nyilatkozatára különkülön reflektálni, ha az indokolása egyébként összefoglalóan valamennyi releváns tényre és jogkérdésre kitért.

Az ügy érdemére vonatkozóan a bíróság rögzítette, hogy két okból állította a felperes, hogy a felhívás jogszabályba ütközött, egyrészt a Kbt. 58. § (3) bekezdésének megsértése miatt, mivel az ajánlatkérő indokolatlanul korlátozta a versenyt, másrészt a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésének megsértésére hivatkozott, mivel állítása szerint nem létezik a felhívásban megjelölt Microsoft termékkel egyenértékű termék, erre

tekintettel sérelmezte, hogy az alperes elmulasztotta az ajánlatkérő jogsértésének megállapítását.

A bíróság előjáróban rögzítette, hogy a felperes, az alperes és a szakértő is egyetértettek abban, hogy a felhívásban minimum feltételként a szoftver termékhez kikötött VLSC hozzáférés, melyhez az SA szolgáltatás kapcsolódott, többlet szolgáltatásnak minősül. A jogvita tárgyát az képezte, hogy ezen szolgáltatás minimumként való kikötése indokolt és ennek következtében jogszerű volt-e, vagy ahogyan a felperes állította, indokolatlanul szűkítő, versenykorlátozó kikötésnek minősül.

Az alperes helytállóan indult ki a vizsgálata során abból, hogy a Kbt. 58. § (3) bekezdés rendelkezése szerint az ajánlatkérő kompetenciája, hogy beszerzési igényét, a műszaki tartalmat és az ahhoz kapcsolódó elvárásait rögzítse a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, melyet egyrészt kellően pontosan kell megfogalmaznia ahhoz, hogy az a beszerzési igényét tükrözze, másrészt nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul szűkíti vagy kizárja a versenyt. A bíróság hozzátette, hogy a speciális feltételek és elvárások rögzítése szükségszerűen szűkítik a piaci versenyt, mivel értelemszerűen lehetnek olyan feltételek, amelyeket nem minden piaci szereplő képes teljesíteni. A jogszabály annyiban korlátozza az ajánlatkérő által megfogalmazott műszaki leírás tartalmát, hogy annak nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul szűkíti vagy kizárja a versenyt, vagyis azt szükséges vizsgálni, hogy az ajánlatkérő által megfogalmazott feltételek észszerűen indokolhatóak-e a beszerzés tárgyának megfelelően az ajánlatkérő igényeivel.

Az alperes a konkrét felhívást és ajánlatkérői indokokat megvizsgálva okszerűen jutott arra, hogy szoftver beszerzés esetén különös súllyal értékelendő az adott termék, szolgáltatás életciklusa és ennek időtartama alatt nyújtott egyéb szolgáltatások mennyisége és minősége, továbbá az adott áruval vagy a szolgáltatással való kereskedés folyamata is. A szoftverek újabb verzióra történő átállásával az élettartamuk megnövelhető és az újabb verziók korszerűbb használatot tesznek lehetővé. Lényeges volt annak megállapítása, hogy az újraértékesített szoftver nem rendelkezik azokkal a szolgáltatásokkal, frissítési garanciákkal, egyéb szolgáltatásokkal, amelyekkel a szoftver első felhasználója rendelkezhet és a gyártó ezeket számára az új szoftver

megvásárlásával éveken keresztül biztosítja. Az indokoltság megítélése szempontjából jelentősége volt, hogy az ajánlatkérő hivatkozott olyan körülményekre, mint információbiztonság, kedvezmények, garanciák, gazdaságosság, melyek miatt szükséges számára az új licenc beszerzése és nem felel meg a továbbértékesített licenc. Jogszerűen állapította meg az alperes, hogy indokolt volt az ajánlatkérő által alkalmazott leírás, mivel az elsődleges piacról beszerzett licencok tudják csak biztosítani hosszútávra az információbiztonsági követelmények maradéktalan érvényesülését, mivel a biztonsági frissítések elmaradása az egész informatikai rendszer működőképességét veszélyezteti azáltal, hogy a másodlagos szoftver termék nem tartalmazza azokat a biztonsági és egyéb követelményeket, amelyeket az ajánlatkérő elvárt, azaz a VLSC fiók hozzáférést, regisztrációt, és a több évre érvényes frissítési garanciát.

Az alperes megállapításait az igazságügyi szakvélemény is megerősítette, miszerint a gyártótól származó és a másodlagos piacról beszerzett szoftverekhez elérhető szolgáltatások nem azonosak, ezért az ajánlatkérő igényeitől függően indokolt lehet az elsődleges piacról beszerzett szoftverekhez kapcsolódó többlet szolgáltatások, mint VLSC fiók és SA biztosításának kikötése.

A felperes maga is állította, hogy az SA szolgáltatás 26 különböző szolgáltatást fed le, amelyeket kizárólag a Microsoft nyújt. A fentiek alapján az alperes jogszerűen állapította meg, hogy a szoftvertermék gazdaságos és hosszú idejű biztonságos működése feltételeinek ilyen módon történő biztosítása indokolhatja az ajánlatkérő által alkalmazott műszaki leírást és nem volt jogsértő az ezeket a szempontokat kielégítő többlet szolgáltatásokra vonatkozó minimum kikötés.

A szakvélemény szintén alátámasztotta, hogy az egyedi kulcsok kikötése a mennyiségi kulcs helyett az ajánlatkérő érdekkörébe tartozó különböző körülményektől függhet és mindkét megoldás elfogadható, indokolt lehet szoftverbeszerzés során, ezért nem volt jogsértő az egyedi kulcsok kikötése sem az ajánlatkérő részéről.

A fentiek alapján megállapította a bíróság, hogy alapítvány volt a felperes érvelése arra vonatkozóan, hogy a másodlagos piacról származó szoftverek kizárása indokolatlanul korlátozta a versenyt az eljárásban. A felperes maga is elismerte, hogy a másodlagos piacról beszerezhető szoftverekkel az ajánlatkérő szolgáltatásokra vonatkozó igényeinek nem tudna megfelelni,

azonban ezen igények jogszerűségét a bíróság már fentebb igazolta. Ennek következtében a másodlagos piacról származó szoftverek kizárása szintén jogszerű volt az ajánlattételi felhívásban. Helytállóan mutatott rá az alperes, hogy a műszaki feltétel nem válik attól jogellenesen versenykorlátozó kikötéssé, mert a felperes nem tudja azt teljesíteni. A piaci verseny nem pusztán árversenyben valósulhat meg, hanem a termékek minősége is fontos tényezője. Jelen esetben az ajánlatkérő által beszerezni kívánt termék a hozzá kapcsolódó szolgáltatással együttesen értékelve magasabb minőséget testesített meg, mint pusztán a szoftver termék – akár elsődleges, akár másodlagos piacról származik – a szolgáltatások nélkül.

Az ajánlatkérő jogszerűen határozott meg magasabb minőségű terméket, mely indokoltságára vonatkozóan elfogadható szempontokat adott elő a jogorvoslati eljárásban, amelyeket a perbeli szakértői bizonyítás is igazolt. Az EUB C-128/11. számú ítélete lényegében azt állapította meg, hogy a szoftverek eredeti licencének megszerzője általi újraeladása következtében, a licenc második megszerzőjét, valamint a licenc minden további megszerzőjét jogszerű megszerzőknek lehet tekinteni, akiket megillet a többszörözési jog. Az ítélet azonban a jelen perben eldöntendő jogkérdésre vonatkozóan nem tartalmaz jogértelmezést.

Arra vonatkozóan, hogy az ajánlati felhívás a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdését megsértette-e, a bíróság rámutatott, hogy a Korm. rendelet hivatkozott rendelkezése kógens módon írja elő, hogy a szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, ha az egyes gazdasági szereplők vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kizorításához vezetne. Az ilyen hivatkozás csak kivételes esetekben engedhető meg, ha nem lehetséges a szerződés tárgyának (2) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

A bíróság kifejtette, hogy az ajánlatkérő jogszerűen és indokoltan hivatkozott a Microsoft szoftverek és a Microsoft által nyújtott szolgáltatások megjelölésére, tekin-

tettel erre megállapítható, hogy a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében foglalt tilalom alóli kivételesen indokolt eset állt fenn. Abban az esetben, ha a kivétel alá eső termék megnevezés jogszerűen indokolt – mint ahogyan a perbeli esetben fennállt – a jogszabály további mérlegelést nem engedően írja elő, hogy a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést szerepeltetni kell a leírásban. Az ajánlatkérő nem mérlegelhet semmilyen egyéb körülményt, nem is köteles piacutatást végezni annak feltárására, hogy létezik-e egyenértékű termék. A „vagy azzal egyenértékű” kifejezés kötelező szerepeltetése azon műszaki leírásokban, ahol nem elkerülhető egy kifejezett gyártmányú termék megjelölése, éppen a verseny szükségszerű korlátozásának kompenzációjaképpen került előírásra, melytől az ajánlatkérő nem tekinthet el, ahogyan ezt az EUB már több ítéletében leszögezte, miszerint ha az ajánlatkérő a hirdetményben egy adott termék megjelölését követően nem tünteti fel a „vagy azzal egyenértékű” fordulatot, az nemcsak arra alkalmas, hogy eltántorítsa az e termékkel hasonló termékkel analóg rendszereket használó gazdasági szereplőket az ajánlattételtől, hanem akadályozhatja is a tagállamok közötti kereskedelem behozatali folyamatait azzal, hogy a szerződést kizárólag olyan szállítók számára tartja fenn, akik, illetve amelyek a konkrétan megjelölt terméket kívánják használni (1995. január 24-i C-359/93. számú Bizottság kontra Hollandia ítélet [ECLI: EU:C:1995:14] 27. pont, 2001. december 3-i C-59/00. számú Vestergaard végzés [ECLI:EU:C:2001:654] 22. pont, 2017. június 8-i C-296/15. számú Medisanus d.o.o. [ECLI:EU:C:2017:431] 77. pont, 2018. október 25-i C-413/17. számú Roche Lietuva UAB ítélet [ECLI:EU:C:2018:865] 39. pont).

Az EUB következetes joggyakorlatából következően az ajánlatkérő éppen akkor járt volna el jogsértő és versenykorlátozó módon, ha a Microsoft termék és VLSC szolgáltatás megjelölése mellett elmulasztotta volna feltüntetni a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést, akár létezik ténylegesen egyenértékű termék, akár nem. Az ajánlatkérő köteles nyitva hagyni azt az elméleti lehetőséget, hogy egy egyenértékű termékkel rendelkező ajánlattevő érvényes ajánlatot tehessen az eljárásban. Ez alól a joggyakorlat egyelőre nem ismer kivételes esetet. A perbeli eljárásra és ajánlati felhívásra vonatkozóan az igazságügyi szakértő is megerősítette, hogy létezhet és nem zárható ki annak lehetősége, hogy valamelyik másik szolgáltató is fejleszt a Microsoft VLSC és SA szolgáltatásokkal egyenértékű szolgáltatást nyújtó szoftverkövető szolgáltatást, csak ebben az esetben nyilvánvalóan annak más elnevezése lenne. Figyelemmel erre, a perbeli közbeszerzési eljárásban nem tekinthetett el az ajánlatkérő a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés feltüntetésétől, egyrészt a kógens jogszabályi kikötésre, másrészt a vitatott szolgáltatás természetére tekintettel sem.

Figyelemmel a fentiekre, a bíróság összességében megállapította, hogy az alperes megfelelően feltárt tényállás alapján helytálló jogértelmezés útján megalapozott és jogszerű döntést hozott, a felperes keresetében előadott okokból határozatát jogszabálysértés nem terheli, ezért a felperes alaptalan keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja szerint elutasította.

KÖZBESZERZÉSI IRÁNYTÚ

A közbeszerzési jogorvoslati ügyfélképesség – a kérelmezői beleszólásszabadság határai egy sajátos közigazgatási hatósági eljárásban IV. rész

Client capability for public procurement legal remedies - the limits of the applicant's freedom of intervention in a specific public administrative authority procedure Part IV.

Dr. Pfeiffer Zsolt PhD, Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, Egyetemi adjunktus; Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pénzügyi Jogi és Gazdasági Jogi Tanszék

DOI: 10.37371/KEP.2025.1.3

Címszavak: közbeszerzési jogorvoslat, eljárási akadály, ügyfélképesség, Közbeszerzési Döntőbizottság, kérelmező

Keywords: public procurement remedy, procedural obstacle, client capability, Public Procurement Arbitration Board, applicant

Absztrakt

Az ügyfélképesség (*actoratus realis*) mint eljárási akadály kérdése a közbeszerzési jogorvoslati eljárásokban különleges hangsúlyt kap, hiszen ez a tételes jogban meg nem jelenő, ugyanakkor az elméletben, illetve a joggyakorlatban széles körben használt fogalom határolja be, hogy mely kérelmezők jogosultak kérelmet benyújtani a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz. A jogorvoslati alapjogot korlátozza a jogalkotó az ügyfélképességre vonatkozó szabályok megalkotásakor, így az csak arányos és szükséges lehet. Az Európai Unió irányelvi szabályainak megfelelően kell kialakítani a tagállami előírásokat. A magyar közbeszerzési jog meglehetősen szűkszavú, a történeti tényállások rendkívüli sokféleségére tekintettel óriási jelentősége van a vonatkozó joggyakorlatnak, valamint az általa kimunkált, ügyfélképességi elveknek nevezhető rendező megközelítéseknek. A tanulmány ezen elvek leírására, rendszerezésére és részletes bemutatására törekszik a joggyakorlat minél teljesebb körű feldolgozásával, a szükséges elméleti kitekintésekkel, valamint a vonatkozó feltevések megtételével.

Abstract

The issue of client capability (*actoratus realis*) as a procedural obstacle holds special significance in public procurement remedy procedures. Although this concept does not explicitly appear in statutory law, it is widely used in theory and legal practice to delineate which applicants are entitled to submit requests to the Public Procurement Arbitration Board. The legislator restricts the fundamental right to remedies when establishing rules on client capability, meaning these rules must be proportionate and necessary. National regulations must be aligned with the European Union's directive-based rules. Hungarian public procurement law is relatively concise, and given the wide variety of historical situations, the relevant jurisprudence and the guiding principles on client capability hold great importance. This study aims to describe, systematize, and present these principles, providing a comprehensive analysis of the legal practice, necessary theoretical insights, and the related hypotheses.

Az eljárási (a közbenső) és az eljárást lezáró döntések vitatása

A bírálat és a döntéshozatal néhány általános kérdése

Az ajánlatkérők a bírálat és az eljárás eredménye körében számos döntést hoznak. A „döntés” fogalma tágan

értelmezendő, hiszen ebbe a körbe tartozhat az eljárást lezáró döntés mellett az eljárást megindító felhívás, egy kiegészítő tájékoztatás, egy hiánypótlási felhívás vagy egy iratbetekintési jegyzőkönyvbe foglalt, az iratbetekintést korlátozó (kizáró) ajánlatkérői rendelkezés is.¹ A

¹Ld. pl. a KDB D.164/19/2021. számú vagy a D.175/24/2024. számú határozatát.

kérelmezők a sérelmezett döntés megsemmisítését kérhetik a KDB-től, elérve ezzel a jogsértés reparálását, arra is tekintettel, hogy az eljárást lezáró döntés megsemmisítése lezáratlan eljárási helyzetet idéz elő, és a Kbt. alapján az ajánlatkérőnek bírálati kötelezettsége keletkezik.² Feltétel, hogy legyen döntés, így idő előtt nem kérhető az, hogy valamely ajánlatot nyilvánítson a KDB érvénytelenné még a döntés közlését megelőzően (az igazolások utólagos benyújtására vonatkozó felhívásra tekintettel).³ A megsemmisítési jogkörből az is következik, hogy a kérelmező nem kérheti például azt, hogy jelölje meg őt az eljárás nyertesének a KDB.⁴ Vagyis a bíráló és a döntéshozatal ajánlatkérőt megillető jogát és felelősségét a KDB nem veheti át. („A jogorvoslati kérelem folytán eljáró [KDB], majd egy esetleges kereset folytán eljáró bíróság az ajánlatkérő szerepét, feladatait, Kbt.-ben számára előírt hatásköröket nem veheti át, a [KDB] és a bíróság kizárólag azt vizsgálhatja, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésére álló iratok, információk alapján a bírálatot jogszerűen végezte-e el.”)⁵

A Kúria a következő összefoglalást fogalmazta meg az ajánlattevői lehetőségekhez kapcsolódóan: „Az ajánlattevő nem vitásan a közbeszerzési eljárás résztvevője és érdekeltsége fűződik az eljárás jogszerű lefolytatásához. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egyben feltétel nélkül jogorvoslati eljárás kezdeményezője is lehet. Az ajánlattevő egyébiránt különböző eljárási szituációkban lehet jogorvoslatot kezdeményező. Ilyen például amikor az egyébként érvényes ajánlatot tevő, de nem nyertes ajánlattevő támadja az ajánlatkérői döntést (a nyertes pályázó ajánlatát). Ez leggyakrabban a második helyezett ajánlattevő eljárás indítását jelenti. További eset lehet, ha az ajánlattevő a saját ajánlata érvénytelenné nyilvánítását vitatja. Mindkét esetben egységes a bírói gyakorlat abban, hogy döntően és fő szabály szerint az ajánlattevő ezen státusza akkor alapozza meg az ügyfélképeséget, ha a kérelmező igazolni tudja, hogy jogszerű eljárás esetén kedvezőbb helyzetbe kerülhet/kerülhetett volna.”⁶ A saját ajánlat érvénytelensé-

gének vitatása kapcsán azonban fontos, hogy „Az ajánlattevő az ajánlata érvénytelenné nyilvánítását közvetlen jogi érdek megjelölése nélkül támadhatja a Kbt. 148. § (2) bekezdése alapján. Téves az az [ajánlatkérői] hivatkozás, hogy ilyen esetben csak az élhet jogorvoslattal, aki a jogorvoslat eredményessége esetén az eljárás nyertese lehetne.”⁷ (Ezekről a kérdésekről természetesen a későbbiekben részletesebben szó lesz.)

Nemcsak döntések, hanem egy adott döntés meghozatalának elmulasztása miatt is felmerülhet jogorvoslati eljárás, amelyben szintén hiányzik a kérelmezői ügyfélképeség, ha a kérelmező jogi helyzetében nem következhet be változás. Egy esetben a KDB megsemmisítette az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését, amelynek alapján az ajánlatkérő folytatta az eljárást, további kiegészítő árándokolást kért. Az új összegezés megküldését követően a kérelmező – többek között – azt kifogásolta, hogy az ajánlatkérő nem hozta meg a Kbt. 165. § (12) bekezdése által megállapított 30 napos határidőn belül az új eljárást lezáró döntését. A KDB az ügyfélképeség hiányát állapította meg, „[u]gyanis a jogsértőnek vélt ajánlatkérői mulasztás – az eljárást lezáró döntés harminc napos határidőn túl történő meghozatala – a kérelmezőre közvetlen jogi hatással nem volt, másrészt a Kbt. 165. § (12) bekezdésnek megfelelő eljárás esetén sem változott volna a kérelmező jogi helyzete. [...] a hivatkozott ajánlatkérői mulasztás az eljárást lezáró döntés vonatkozásában a kérelmező közvetlen jogos érdekével nincs okozati összefüggésben, hisz a közbeszerzési eljárások ellen benyújtott jogorvoslati eljárások tekintetében a közvetlen jogos érdeksérelem jelen tényállásban akkor lett volna megállapítható, ha a jogorvoslati eljárás eredményével közvetlen összefüggésben a kérelmező a közbeszerzési szerződés megkötésére közvetlenül jogosulttá válna. Jelen tényállás szerinti helyzetben ilyen maga a kérelmező sem állított.”⁸

Megjegyzendő, hogy más a jogi helyzet megítélése akkor, ha az ajánlatkérő a Kbt. 70. § (2) bekezdése, illetve (2a) bekezdésébe ütköző módon nem fejezi be a bíráló-

² Ld. a Kúria Kfv.II.37.690/2015/5. számú ítéletét.

³ Ld. pl. a KDB D.166/21/2018. számú végzését.

⁴ „A Döntőbizottság jogsértés kimondása esetén sem veheti át az ajánlatkérő szerepét, nem dönthet helyette az eljárás eredményessé, avagy eredménytelenné nyilvánításáról.” A KDB D.273/18/2012. számú határozata.

⁵ A Kfv.II.38.329/2019/9. számú ítélete, [58].

⁶ A Kúria Kf.III.37.383/2019/5. számú ítélete, [47].

⁷ A Kúria Kfv.II.37.487/2017/3. számú ítélete, [30].

⁸ A KDB D.609/14/2017. számú határozata, [33]–[34].

latot, és jogsértő módon nem közli az előírt határidőben a döntését az ajánlattevőkkel. Ugyanis „A nemzeti jog és a közösségi jog [...] előírásai alapján az ajánlatkérő az ajánlattevőket nem hagyhatja bizonytalanságban, az ajánlattevők a kapacitásaiokról, azok lekötéséről a közbeszerzési eljárás nyilvánosan közzétett, kiszámítható feltételei alapján dönthetnek, az ajánlatkérő a bírálatot a lehető leghamarabb köteles elvégezni.”⁹ Vagyis felmerülhet olyan érdek az ajánlatkérői késlekedés kapcsán, amely ügyfélképesség alapjául szolgálhat? Egyrészt „A közbeszerzési eljárás gyors és hatékony lefolytatása minden szereplő érdekét szolgálja, és végső célja az ajánlatkérő számára legkedvezőbb ajánlat alapján történő szerződéskötés.”¹⁰ Másrészt a bírság kiszabásának körében is lehet találkozni hasonló indokolással: „A Döntőbizottság a bírság kiszabását indokoltnak tartotta, mivel az ajánlatkérő a bírálat és az ajánlati kötöttség szabályainak megsértésével jelentős érdeksérelmet okozott. A döntés meghozatalának ilyen mértékű késedelmével, és az ajánlati kötöttség időtartamának önkényes kiterjesztésével az ajánlattevők számára bizonytalan jogi helyzetet teremtett.”¹¹ Bár hivatalbóli kezdeményezések is kapcsolódnak a Kbt. 70. § (1), illetve (2) bekezdésének megsértéséhez,¹² kérelemre induló eljárások esetében is lehet találkozni jogsértést megállapító határozattal,¹³ de az ajánlatkérő saját eljárásával szemben benyújtott kérelemre is említhető példa.¹⁴

A jellemző gyakorlati tényállások áttekintése

A következő bekezdésekben néhány jellemző tényállás kerül áttekintésre.

a) Egy szakember szakmai önéletrajza esetében az is lényeges kérdés, hogy az ajánlatkérő mely ismertett szakmai tapasztalatot (projekteket) vette figyelembe az ajánlat bírálatakor, mivel „[k]izárólag ezen szakmai gyakorlatok elfogadhatósága vizsgálható kérelmező

jogorvoslati kérelme alapján, hisz kizárólag ezen szakmai gyakorlatokra alapozott ajánlatkérői döntés jogsértésének megállapítása esetén kerülne a kérelmező kedvezőbb (közbeszerzési eljárás nyertes) pozícióba.”¹⁵

b) Ugyancsak lényeges, hogy ha az ajánlattevő *több referencia-igazolást* is csatol az ajánlatában, és mindegyik igazolja az alkalmasságot, viszont a kérelmező csak az egyik elfogadhatóságát kifogásolja, akkor jogsértés megállapítása esetén a kérelmező nem „[k]erülne kedvezőbb helyzetbe, hisz önmagában az egyik referencia esetleges nem megfelelőségéből nem fakad érvénytelenség akkor, ha az alkalmassági követelmény igazolására benyújtott további referenciák önmagukban teljesítik a minimumkövetelményt.”¹⁶

c) Az értékelés alapján kialakított *ajánlattevői sorrend* az ügyfélképesség szempontjából döntő jelentőségű, hiszen alapvetően ez határozza meg az érvényességen túlmenően az ajánlattevők esélyeit a szerződéskötés jogának elnyerésére. Nyilván a második helyen álló (és egyben érvényes) ajánlatot tevő alapvető érdeke lehet egy jogorvoslati eljárásban annak állítása és bizonyítása, hogy az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésben nyertesként megjelölt ajánlat érvénytelen. Egyébként „Önmagában az a körülmény, hogy ajánlatkérő ténylegesen nem hirdetett nyertest követő legkedvezőbb ajánlatot tevőt, nem érinti, nem szünteti meg a kérelmező ügyféli jogosultságát. Esetleges jogsértés és megsemmisítés esetén fennáll a lehetőség újra értékelésre, vagy új eljárás kiírására.”¹⁷ Ezzel szemben a későbbiekben említésre kerülnek olyan döntések, amelyek az ügyfélképesség körében fontos elemként tekintettek arra, hogy feltüntetésre került-e második helyezett az összegezésben vagy nem, illetve az új eljárás indítása kapcsán is lényeges különbségek vannak.

A sorrend mellett – ahogyan később látható lesz – annak is van jelentősége, hogy a *kérelmező érvényes vagy érvény-*

⁹ A D.539/10/2021. számú határozata. Ld. még a KDB D.78/7/2022. számú határozata.

¹⁰ A Fővárosi Törvényszék a 104.K.702.215/2021/11. számú ítélete, [31] Idézi a KDB D.539/10/2021. számú határozata, [57].

¹¹ A KDB D.191/5/2022. számú határozata, [32].

¹² Ld. pl. a KDB D.191/5/2022. számú vagy a D.39/8/2023. számú határozatát.

¹³ Ld. pl. a KDB D.395/14/2023. számú vagy a D.382/27/2024. számú határozatát.

¹⁴ Ld. pl. a KDB D.244/9/2022. számú határozatát.

¹⁵ A KDB D.496/25/2017. számú határozata, [46] A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 25.K.700.337/2018/19. számú ítéletét.

¹⁶ A KDB D.496/25/2017. számú határozata, [54]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 25.K.700.337/2018/19. számú ítéletét.

¹⁷ A KDB D.213/12/2010. számú határozata.

telen ajánlatot tett-e, ha pedig érvénytelenné nyilvánították az ajánlatát, akkor ezt a döntést is kifogásolja-e a nyertes ajánlat érvényességén kívül. Korábban engedékenyebb megközelítés is létezett a vesztes ajánlattevők esetében. „A kérelmező jogorvoslati kérelmében a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvényességét vitatta. A Döntőbizottság megítélése szerint a kérelmező ügyfélképesége egyértelműen megállapítható a másik, egyben nyertes ajánlat érvényessége tekintetében. Ez az ügyfélképeség független attól, hogy esetlegesen a kérelmező ajánlata is tartalmaz érvénytelenségi okokat, akár olyanokat, amelyek miatt hivatkozik a nyertes ajánlatának érvénytelenségére. Az érvényességi feltételek teljesítése minden ajánlattevő kötelezettsége és érvénytelen ajánlatot benyújtó nem hirdethető ki a közbeszerzési eljárás nyertesének. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kérelmezőnek az ajánlata érvényességétől vagy érvénytelenségétől függetlenül fennáll az ügyfélképesége, mivel, mint gazdasági versenytársnak *méltányolható érdeke* fűződik ahhoz, hogy a nyertes ajánlattevő mindenben teljesítse ajánlatkérők követelményeit. [...] Valóban a kérelmezői ajánlat érvényességét jogorvoslati kérelemmel nem támadták, azonban ennek ellenére a kérelmező nem jut, nem juthat jogosulatlan, jogsértő előnyhöz. Ha ajánlatkérők az eljárást lezáró döntés megsemmisítése esetén az ajánlatokat esetlegesen újraértékelik, egyenlő mércével kötelesek elbírálni az érvényességi feltételek teljesítését.”¹⁸

Ha a rangsorban azonban hátrébb áll a kérelmező, és a nyertes és közte van olyan ajánlat, amelynek az érvényességét nem vitatja, akkor az ügyfélképeség hiánya állapítható meg.¹⁹ Ennek megfelelően a következő példa említhető: „A kérelmező az eljárásban akként nyilatkozott, hogy a közvetlen érdeksérelem abban valósult meg, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása esetén az ajánlatkérő újabb döntésével szemben is jogorvoslással élne. A Döntőbizottság szerint a hivat-

kozott körülmény az eljárást lezáró döntés vonatkozásában a kérelmező közvetlen jogos érdekével nincs okozati összefüggésben, hisz a közbeszerzési eljárások ellen benyújtott jogorvoslati eljárások tekintetében a közvetlen jogos érdeksérelem jelen tényállásban akkor lett volna megállapítható, ha a jogorvoslati eljárás eredményével közvetlen összefüggésben a kérelmező a közbeszerzési szerződés megkötésére közvetlenül jogosulttá válna. Jelen tényállás szerinti helyzetben illet magá a kérelmező sem állított.”²⁰ Ha azonban az érvényes ajánlatot tevő kérelmező a második helyen áll, már rendelkezik ügyfélképeséggel a nyertes ajánlat vitatására: „A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező [...] a nyertes ajánlattevő [...] árándokolásának jogsértő, hiányos voltára tekintettel a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségét kérte megállapítani. Ezzel kapcsolatosan a kérelmező közvetlen joga, jogos érdeke mindenképpen fennáll az ajánlatok érvényességének a jogszerű elbírálása tárgyában, illetőleg arra tekintettel, hogy a kérelmező tette a második legkedvezőbb ajánlatot, így az ügyfélképesége feltétlenül fennáll.”²¹ Másik példa: „A 4. helyeztként kihirdetett ajánlattevőnek akkor lenne esélye a szerződéskötésre, ha az 1., 2. és 3. helyeztként kihirdetett ajánlattevők ajánlatának érvényességére kiható konkrét kérelmeket, kérelmi elemeket terjeszt elő.”²² Viszont ha az értékelési sorrendben negyedik a kérelmező, és az előtte lévő mindegyik ajánlat érvényességét kifogásolja, akkor fennáll az ügyfélképesége. „Tekintettel arra, hogy a kérelmező kérelmében az öt megelőző mindhárom gazdasági szereplő ajánlatának érvényességét támadta, abban az esetben, ha a Döntőbizottság azt állapítja meg, hogy a kérelmező azon kérelmi elemek tekintetében, amelyekben a rangsorban előtte helyet foglaló három gazdasági szereplő ajánlatát támadja, hogy a kérelem alapos, akkor a kérelmezőnek reális esélye van a szerződés megkötésére, ugyanis rajta kívül nem lenne érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő.”²³

¹⁸ A KDB D.817/34/2010. számú határozata, a felülvizsgálatáról (az előzetes vitarendezés akkori kötelező szabályainak tekintetében) ld. a Kúria Kfv.IV.37.642/2013/11. számú ítéletét. Ld. még a KDB D.48/16/2011. számú végzését.

¹⁹ Ld. pl. a KDB D.170/8/2017. számú végzését vagy a D.79/23/2022. számú határozatát.

²⁰ A KDB D.589/13/2017. számú végzése, [33]–[37].

²¹ A KDB D.233/15/2016. számú határozata. A határozatot hatályon kívül helyezte és a KDB-t új eljárásra, új határozat hozatalára kötelezte a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.270/2016/21. számú ítélete, ezt hatályon kívül helyezte és a keresetet elutasította a Kúria Kfv.VI.37.216/2017/3. számú ítélete.

²² A KDB D.106/22/2023. számú végzése, [34].

²³ A KDB D.284/21/2024. számú határozata, [148].

Ennek megfelelően vizsgálendő, hogy egy megsemmisítés eredményeként, egy új döntés meghozatalával *kedvezőbb helyzetbe* (pozícióba) kerülne-e a kérelmező vagy sem, hiszen „A kérelmező csak abban az esetben kerülhet kedvezőbb helyzetbe, lehet esélye a szerződés elnyerésére, amennyiben a vélt jogsértés megállapítása befolyásolja a helyzetét. Ennek hiányában azonban olyan közvetett érdekeltség valósul meg, amely nem alapozza meg a közvetlen érdeksérelem fennállását.”²⁴ Ennek megfelelően egy másik esetben megfogalmazták (az adott rész tekintetében), hogy „Nem helytálló a kérelmezőnek arra történt hivatkozása, hogy arra tekintettel áll fenn az ügyfélképessége, mert az ajánlatkérő második helyezettet nem hirdetett. A Kbt. 131. § (4) bekezdésében meghatározott szerződéskötési korlát azonban csak a nyertes visszalépeése esetére vonatkozik. A konkrét esetben azonban a nyertes nem lépett vissza, a jogorvoslati eljárás eredményeként pedig, amennyiben a Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben jogsértést állapítana meg, a Kbt. 165. § (12) bekezdése alkalmazandó az ajánlatkérő új döntésére, az ajánlatkérő így a másik – jogorvoslati kérelemmel nem érintett – érvényes ajánlatot tevővel a szerződést jogszerűen megkötheti. A fentiek alapján [...] a kérelmező jogi érdeke közvetett, az ajánlatkérő döntési kompetenciájától és további 1 érvényes ajánlattól függ, ezért [...] kérelmező a jogorvoslati kérelem benyújtására nem rendelkezik ügyfélképességgel.”²⁵

d) A *versenyhatósághoz* (Gazdagi Versenyhivatalhoz) való fordulási kötelezettséget állapít meg a Kbt. 36. § (2) bekezdése bizonyos versenyjogi jogsértések észlelése vagy azok alapos feltételezése esetén. Egy esetben a kérelmező vitatta ennek elmaradását, ügyfélképessége azonban nem volt e jogsértés vizsgálatára: „Jelen esetben megállapítható, hogy a kérelmező által vélelmezett ajánlatkérő elmulasztott eljárási cselekményével a kérelmező nem kerül kedvezőbb helyzetbe, az ő eljárásjogi pozíciója változatlan marad, hiszen az ajánlatkérő Kbt. 36. § (2) bekezdés szerinti eljárási cselekménye alkalmazásával az ajánlattevők helyzete nem változna, így nincs kihatással a közbeszerzési eljárás eredményére.” Viszont megjegyezte a KDB egyúttal azt is, hogy „[a]z a

tény, hogy a kérelmező jelen eljárásban nem rendelkezik ügyfélképességgel, nem akadályozza őt abban, hogy igényérvényesítését más úton gyakorolja.”²⁶

e) Az értékelés keretében kiosztott *pontszámok is vitathatók*, feltéve, hogy azzal valóban kedvezőbb helyzetbe (előrébb, nyertesi pozícióba) kerül a kérelmező. Egy esetben a kérelmező nem tudta a nyertes ajánlat érvénytelenségét megállapíttatni (az erre irányuló kérelmi elemek sikertelenek voltak), viszont volt egy arra vonatkozó kérelmi eleme is, amely szerint több pontot kellett volna kapnia. A KDB megvizsgálta, hogy miképpen alakulna a feltételezett kedvezőbb pontszámítás, és arra a következtetésre jutott, hogy „[m]ég a legkedvezőbb esetben sem kaphat magasabb pontszámot, ezért nem előzné meg a kérelmező az egyéb érdekeltet, következésképpen az eljárás nyertese nem lehetne a kérelmező. Ennek alapján a kérelmező ügyfélképessége azért nem áll fenn, mert ugyan jogos érdeke a saját ajánlata értékelésének vitatása, azzal azonban a saját pozícióját javítani nem tudná oly mértékben, hogy az eljárás nyertese lehessen és az ajánlatkérővel szerződést köthessen. Reális esélye a kérelmezőnek a szerződés elnyerésére az egyéb érdekelt ajánlatának érvénytelensége megállapításának esetén lehetne. Miután az első és második kérelmi elemében foglaltak alapján az összegezés megsemmisítésére nem került sor, az egyéb érdekelt ajánlatának ismételt bírálatát nem kell elvégeznie az ajánlatkérőnek, így nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe a kérelmező. Megjegyzi a Döntőbizottság, hogy az ajánlatkérő nem nevezte meg, mint az értékelésben második helyezettet, ezért az igazolások benyújtására sem hívta fel a kérelmezőt, aminek az a jelentősége, hogy az érdeksérele mége közvetettebb, a szerződés elnyeréséhez az is szükséges lenne, hogy hiánytalanul kerüljenek benyújtásra a szükséges igazolások.”²⁷

Egy másik példa is említhető az ügyfélképesség hiányára, amikor a kérelmező már az ajánlatok értékelését követően, a kiosztott pontokat kifogásolta, mert álláspontja szerint az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban megadott értékelési módszerek alapján hibásan végezte el az ajánlatok értékelését. A KDB az eljárást hivatalból kiterjesztette, és megállapította, hogy „A

²⁴ A KDB D.739/17/2016. számú határozata.

²⁵ A KDB D.190/21/2018. számú határozata.

²⁶ A KDB D.278/25/2024. számú végzés, [125]. A döntést keresettel támadták.

²⁷ A KDB D.449/18/2023. számú határozata, [42].

vállalt többlet műszaki tartalom értékelési szempont esetében az arányosítás módszere önmagában értelmezhetetlen, mivel nem lehetne kifejezni százalékos értékkel, hogy a 'nem' ajánlati elem az 'igen', mint legkedvezőbb ajánlati elemhez képest mennyivel előnytelenebb az ajánlatkérő számára. A számítás általános képletével sem lehetne a két ajánlati elem közötti eltérést kifejezni, mert nem állapítható meg a mérőszámuk." Mivel azonban az ajánlatkérő valamennyi ajánlat esetében azonos módon pontozta a vállalatokat, a KDB megállapította azt is, hogy nem sérült az ajánlattevők esélyegyenlősége, így az ügyfélképesség sem állhatott fenn a kérelmező részéről: „A Döntőbizottság álláspontja szerint a fentiekre tekintettel nem állapítható meg a kérelmező Kbt. 148. § (2) bekezdése szerinti jogának, jogos érdekének a közvetlen sérelme vagy veszélyeztetése, mivel egyrészt a vállalt többlet műszaki tartalom értékelési szemponton kívüli, nem kifogásolt értékelés és bírálati eljárás, másrészt a vállalt többlet műszaki tartalom értékelési szempont vonatkozásában az ajánlattevők esélyegyenlőségét biztosító értékelés következtében a közbeszerzési eljárás nyertesének a [...] Kft. minősül. A 2007/66/EK irányelv 1. cikkének 3. pontja alapján a kérelmező olyan helyzetbe sem kerülhet, hogy a közbeszerzési eljárás eredményeképpen létrejövő szerződést megköthesse az ajánlati elemeire adható pontszám következtében.”²⁸

Ahogy arról korábban szó volt, ha a kérelmező előtt az értékelés alapján megállapított rangsorban több érvényes, kedvezőbb ajánlat is van, akkor az is vizsgálendő, hogy a kérelmező kerülhet-e kedvezőbb jogi helyzetbe azáltal, ha pl. egy ajánlat érvénytelenségét kifogásolja az előtte lévő ajánlatok közül. A klasszikus, kérelmező számára reménytelen értékelési helyzetre idézhető az alábbi példa: „A nyertes kiesése esetén a kérelmező a hetedik hely helyett a hatodik helyet foglalná el a rangsorban, a további három legalacsonyabb ajánlati árat megajánló ajánlattevő kiesése esetén pedig a kérelmező a harmadik lenne, vagyis kérelmező számára a szerződés elnyerésének reális lehetőségét az indokoláskérési eljárás lefolytatását követően az első

négy helyezett ajánlatának esetleges érvénytelensége sem teremti meg.”²⁹ Ugyancsak az ügyfélképesség hiányát állapította meg a KDB egy másik végzésében: „A fentiekben kifejtettek szerint az ajánlatkérő esetleges új döntése sem befolyásolja közvetlenül a kérelmező eljárási pozícióját, az eljárásban betöltött jelenlegi pozíciók sem támasztják alá a kérelmező ügyfélképességét, az eljárást lezáró döntés megsemmisítése közvetlenül és konkrétan nem hatna ki a kérelmező pozíciójára.”³⁰

Egy másik esetben „A Döntőbizottság megállapította, hogy jelen esetben a kérelmező az általa vitatott közbeszerzési eljárásban ajánlatot nyújtott be, melyet ajánlatkérő érvényesként fogadott el, s az érvényes ajánlatok rangsorában azt harmadikként jelölte meg. A kérelmező a jogorvoslati kérelmében kizárólag a sorrendben első helyen megjelölt ajánlat tekintetében hivatkozott az ajánlatkérő jogsértő eljárására, az előtte, a sorrendben második helyre sorolt ajánlattevő esetében jogsértést nem jelölt meg, ezen ajánlat érvényességét megállapító ajánlatkérői döntés jogszerűségét nem vitatta. A Döntőbizottság jogi álláspontja szerint a fentiekben részletesen ismertetett közvetlen jogsérelem nem mutatható ki a kérelmező esetében. Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező ügyfélképességének hiánya miatt a jogorvoslati kérelem további és érdemi vizsgálatának eljárásjogi akadálya van.”³¹ Ezt a végzést azonban a KDB visszavonta, miután a kérelmező jelezte a végzés közlését követően a KDB-nek, hogy a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tevő ő lenne az ajánlati felhívásban előírt értékelési módszerek alapján. A KDB kiszámolta a pontokat arra az esetre, ha a nyertes ajánlat érvénytelen lenne, és megállapította, hogy „[a] kérelmező összpontszáma az érvényes ajánlatot tevők közül a legmagasabb lenne. Ez alapján a kérelmező rendelkezik ügyfélképességgel a jogorvoslati kérelem benyújtására, mivel a közvetlen jogos érdek sérelme megállapítható az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésével szemben, ugyanis a [nyertes ajánlattevő] ajánlatának érvénytelensége esetében valós esélye lenne a közbeszerzési eljárás megnyerésére és a szerződés megkötésére.”³²

²⁸ A KDB D.792/14/2016. számú határozata.

²⁹ A KDB D.248/12/2011. számú határozata.

³⁰ A KDB D.402/8/2011. számú végzése.

³¹ A KDB D.285/14/2012. számú végzése.

³² A KDB D.285/18/2012. számú határozata.

f) Rendkívül fontos, hogy a kérelmező a kérelem benyújtására nyitva álló *jogvesztő határidőket* a releváns kérelmi elemek tekintetében megtartsa. Ugyanis ha a kérelmező nyújtotta be a legkedvezőbb ajánlatot, viszont az érvénytelen, akkor a nyertes ajánlat érvényességének vitatására csak akkor rendelkezik ügyfélképességgel, ha a saját ajánlat érvénytelenségét is vizsgálhatja a KDB. Így „Miután a kérelmezőnek az ajánlata érvénytelenségének megállapítása miatti vitatása elkésztett, a kérelmező nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe, nincs esélye a közbeszerzési eljárás elnyerésére, mert a jogorvoslati kérelme elkésztettsége okán az ajánlata érvénytelen maradt.”³³ És ebben az esetben a másik egyetlen benyújtott, nyertes ajánlat érvénytelenségének megállapítása sem alapoz meg ügyfélképességet az eredménytelenség elérése érdekében, hiszen „Az nem lehet tehát jogos érdek, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelensége esetén a másik ajánlat is érvénytelen legyen. Az eljárás eredménytelensége a közbeszerzési eljárás megghiúsulásának a jogkövetkezménye, nem pedig elérendő cél. Amennyiben az eredménytelenség megvalósulna, akkor sem biztos, hogy az ajánlatkérő újabb közbeszerzési eljárást kezdeményezne, azon a kérelmező részt venne és az eljárás nyertese lenne és az ajánlatkérővel szerződést köthetne.”³⁴ A bíróság az ítéletében a KDB álláspontját osztotta: „[a]z ügyfélképesség fennállása szempontjából nem releváns az, hogy a [kérelmező] korábban már részt vett az [ajánlatkérő] által indított közbeszerzési eljárásban és nyertes ajánlattevő is volt, majd szerződéses jogviszonyban is állt vele, ezen körülmények nem alapozhatják meg a [...] a [kérelmező] ügyfélképességét.”³⁵ (A bírósági ítélet egyébként vizsgálta azt is, hogy az eltérő tényállás okán miért nem volt alkalmazható a Kfv.IV.38.105/2018/8. számú ítélete ebben az ügyben.)

Tehát ha a kérelmező ajánlata érvénytelen, és a nyertes ajánlat érvényességét kívánja kifogásolni, akkor mindkét irány (kérelmi elem) kapcsán feltétel, hogy ne álljon

fenn eljárási akadály, hiszen a saját ajánlat érvénytelenségét is vitatni kell, ellenkező esetben nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe a kérelmező. Az ajánlattevőknek joguk van bármikor a saját ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó döntést kifogásolni, hiszen „[m]inden ajánlattevőnek jogos érdeke fűződik az ajánlata érvényességének jogszerű megállapításához, így az ajánlata érvénytelensége vonatkozásában minden ajánlattevő ügyfélképessége fennáll.”³⁶ Azonban az EUB is úgy fogalmazott, hogy nem ellentétes az uniós joggal az, „[h]a valamely közbeszerzési eljárásból az ajánlatkérő véglegessé vált határozatával kizárt ajánlattevővel szemben akkor is megtagadják az érintett szerződés odaítéléséről szóló határozattal és a szerződéskötéssel szembeni jogorvoslatot, ha csak ez az elutasított ajánlattevő és a nyertes ajánlattevő nyújtott be ajánlatot, és ha az említett ajánlattevő azt állítja, hogy az ezen nyertes ajánlattevő által benyújtott ajánlatot szintén ki kellett volna zárni.”³⁷

A fentieknek megfelelően „A Döntőbizottság álláspontja szerint a közös kérelmező ügyfélképessége akkor lenne megállapítható jelen kérelemben foglaltak tekintetében, amennyiben a közös kérelmező az összegezés kibocsátását követően kezdeményezett előzetes vitarendezési kérelemben, majd ezt követően a jogorvoslati kérelemben vitatta volna az ajánlatkérő közös kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánító döntését is. Erre a jelen esetben nem került sor. Mivel a közös kérelmező a saját ajánlata érvénytelenségét nem támadta, ezért a tárgyi eljárásban előterjesztett valamennyi kérelmi elemmel kapcsolatosan az ügyfélképessége nem állapítható meg.”³⁸ Másképpen fogalmazva: „[a] kérelmező a jogorvoslati kérelme első és második kérelmi elemeinek kedvező irányú elbírálása esetén sem kerülhet kedvezőbb helyzetbe, ugyanis a közbeszerzési eljárás nyertese nem lehetne akkor sem, ha a [nyertes ajánlattevő] ajánlata érvénytelenné válna, mivel a saját ajánlata továbbra is érvénytelen maradna, az ajánlatát

³³ A KDB D.390/16/2022. számú végzése, [51] A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.704.372/2022/20. számú ítéletét.

³⁴ A KDB D.390/16/2022. számú végzése, [51] A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.704.372/2022/20. számú ítéletét.

³⁵ A Fővárosi Törvényszék 106.K.704.372/2022/20. számú ítélete, [30].

³⁶ A KDB D.327/15/2019. számú határozata, [20].

³⁷ Az EUB C-355/15. sz. ítélete, ECLI:EU:C:2016:988. A végleges kizárás jelentéséről ld. az EUB C-131/16. számú ítéletének [57]–[58] bekezdéseit.

³⁸ A KDB D.507/4/2022. számú végzése, [58].

érvénytelenné nyilvánító ajánlatkérői döntés vizsgálatára irányuló kérelem hiányában.”³⁹

g) A „legkedvezőbb” a nyertes ajánlattevő helyzete, ennél kedvezőbb pozícióba nemigen lehet kerülni. „Mind ezekből következően a kérelmező a közbeszerzési eljárás nyertes pozíciójánál nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe a közbeszerzési szerződés megkötése érdekében, ezáltal a közös nyertességét kimondó döntés támadásához, azaz a jogorvoslati kérelem előterjesztéséhez nem fűződik közvetlen jogos érdeke.”⁴⁰ Így például, ha az ajánlatkérő időközben módosítja az összegezést, és a legutolsó, hatályos összegezés szerint a kérelmező a nyertes ajánlattevő, akkor az ügyfélképesség hiánya megállapítható. Ugyanis „A jogorvoslati kérelem alapján a Döntőbizottság az ajánlatkérő eljárásának jogszerűségét mindig a hatályban lévő eljárást lezáró döntése alapján vizsgálhatja csak. Egy már nem joghatályos összegezéssel kapcsolatos feltételezett jogsértések vizsgálatára nincs mód. A kérelmező ügyfélképessége abban az esetben áll fenn, hogy ha a jogorvoslati kérelemben vitatott kérdés érinti a kérelmező helyzetét, kihat a kérelmet benyújtó ajánlattevő ajánlatára és a kérelemmel érintett ajánlattevő ajánlatára is. Jelen közbeszerzési eljárásban a kérelmező közvetlen joga és jogos érdeke is az, hogy a közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevője legyen. Ezen érdeke, célja teljesült azáltal, hogy az ajánlatkérő a [...] 4. Összegezésében a közbeszerzési eljárás nyertesévé nyilvánította.”⁴¹ Fontos szempont volt ebben az ügyben, hogy ezt az összegezést más ajánlattevő is támadta, azonban a KDB ezt nem tartotta elégségesnek az ügyfél-képesség alátámasztására, hiszen a másik „[j]ogorvoslati eljárás eredménye, végkimenetele ma még nem ismert. Amennyiben olyan eredményre vezetne, hogy a 4. Összegezés megsemmisítésre kerülne és az ajánlat-kérőnek újabb eljárást lezáró döntést kell hoznia, az olyan új jogi helyzetet teremt, amely a kérelmező esetleges jogsérelme esetén újra megnyitja számára a jogorvoslat lehetőségét. Mivel ennek bekövetkezése csak eshetőleges, ezért ez a jelen jogorvoslati eljárásban közvetlen jogos érdeknek

szintén nem minősíthető, ekként az ügyfélképesség szempontjából figyelembe nem vehető.”⁴²

Ezzel ellentétes előjelű ajánlatkérői döntés kapcsán is megvizsgálható az ügyfélképesség, vagyis, ha az összegezést az ajánlatkérő akként módosítja előzetes vitarendezés eredményeként, hogy az eredetileg nyertes ajánlattevő ajánlatát érvénytelenné nyilvánítja és helyette más jelöl meg e pozícióra. Ilyen esetben „[m]egállapítható, hogy a kérelmező jogorvoslati eljárásának sikeressége esetén ajánlata érvényesnek minősülhet és ő lehet az eljárás nyertese, így a jogos érdeke – ennek konkrét megjelölése hiányában is – fennáll a kérelem előterjesztésére.”⁴³

Ugyancsak hatással lehet több kérelmi elem esetén az egyes kérelmi elemek ügyfélképességi megítélésére az, hogy egy kérelmi elem megalapozottsága esetén a másik kérelmi elem vizsgálatával lehet-e még kedvezőbb helyzetbe kerülni. Egy esetben a kérelmező tette a legkedvezőbb ajánlatot, azonban az ajánlatkérő azt érvénytelenné nyilvánította. A kérelmező két kérelmi elemet tartalmazó jogorvoslati kérelmet nyújtott be: egyrészt a saját ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását, másrészt a nyertes ajánlat érvényességét kifogásolta. A KDB szerint a saját ajánlat érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó kérelmi elem érdemben elbírállható volt, a másik viszont ügyfélképesség hiánya miatt nem: „A Döntőbizottság megállapította, hogy amennyiben a jogorvoslati kérelem első kérelmi eleme alapos lenne, azaz megállapítást nyerne, hogy jogsértő volt a kérelmezői ajánlat érvénytelenné nyilvánítása, úgy mint legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevő a kérelmező lenne az eljárás nyertese, melynél kedvezőbb helyzetbe nem kerülhet egy közbeszerzési eljárás során. Abban az esetben, ha a Döntőbizottság az első kérelmi elemet elutasítja, a kérelmező ajánlata érvénytelen marad, melynél fogva szintén nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe, azaz a fentiekben kifejtett, a közbeszerzési eljárás célját jelentő szerződéskötési pozícióba.” Kitértek ebben a döntésben arra is egyébként, hogy az eredménytelenség, illetve az új eljárás indítása sem alapozhatja meg

³⁹ A KDB D.574/13/2023. számú végzése, [31].

⁴⁰ A KDB D.213/16/2022. számú végzése, [50].

⁴¹ A KDB D.344/17/2022. számú végzése, [59] A döntést keresettel támadták.

⁴² A KDB D.344/17/2022. számú végzése, [60] A döntést keresettel támadták.

⁴³ A KDB D.348/13/2022. számú határozata, [123] A döntést keresettel támadták.

az ügyfélképességet az esemény bizonytalan jövőbeli jellege okán.⁴⁴

h) Továbbá az is kérdés lehet, hogy miképpen ítéltető meg az, ha a kérelmező a második helyezetti pozíciót szeretné elérni, hiszen ilyen ajánlattevő is feltüntethető az összegezésben, és ha a nyertes visszalép, akkor lehetősége nyílna a szerződés megkötésére. „A kérelmező a hiánypótlásában akként nyilatkozott, hogy a közvetlen érdeksérelemben abban valósult meg, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása esetén a kérelmező ajánlata lenne a második legkedvezőbb ajánlat. A Döntőbizottság megítélése szerint a hivatkozott körülmény az eljárást lezáró döntés vonatkozásában a kérelmező közvetlen jogos érdekével nincs okozati összefüggésben, hisz a közbeszerzési eljárások ellen benyújtott jogorvoslati eljárások tekintetében a közvetlen jogos érdeksérelem jelen tényállásban akkor lett volna megállapítható, ha a jogorvoslati eljárás eredményével közvetlen összefüggésben a kérelmező a közbeszerzési szerződés megkötésére közvetlenül jogosulttá válna.”⁴⁵

i) Eltérő helyzettel kell számolni a saját ajánlat érvénytelenítésének vitatása esetén. Ugyanis a kiindulópont az, hogy „[n]em lehet általánosságban kimondani, hogy az érvénytelen ajánlatot benyújtó ajánlattevő az eljárást lezáró döntést jogorvoslati kérelemmel nem támadhatja. Ugyanakkor önmagában az a körülmény, hogy a közbeszerzési eljárásban kérelmező érvényes vagy érvénytelen ajánlatot tett, nem jelent automatikus jogosultságot az eljárást lezáró ajánlatkérő döntés vitatására.”⁴⁶ Az EUB joggyakorlatában pedig a következőképpen jelenik meg mindez: „[a] kizárásról szóló határozat még nem végleges jellege ezen ajánlattevők esetében meghatározza a szerződés odaítéléséről szóló határozattal szembeni keresetességi jogot, amelyet más irreleváns tényezők, mint például a kizárt ajánlattevő ajánlatának rangsora vagy a közbeszerzési eljárás résztvevőinek száma, nem korlátozhatnak.”⁴⁷

Ebből adódóan az ügyfélképesség szempontjából irreleváns körülménynek minősülhet az, hogy a kérelmező milyen helyzetbe kerülhetne egy esetleges új ajánlatkérői döntés esetében: „A Döntőbizottság álláspontja szerint az ügyfélképességet [...] az sem befolyásolja, hogy a kérelmező ajánlata minősült volna a legkedvezőtlenebbnek mindkét részben, a bírálatba történő bevonás esetén. A kérelmezőnek elvitathatatlan joga van ahhoz, hogy az ajánlata érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntést vitassa, kifogásolja, ezt a jelen esetben nem befolyásolja az, hogy egyébként az eljárási pozíciója változik-e az ajánlatkérő által esetlegesen hozandó új döntéssel.”⁴⁸ A kiindulópont a Kúria Kfv.II.37.487/2017/3. számú, „precedensértékű eseti döntése”, amelyben „[k]ifejtette, hogy az ajánlattevő a saját ajánlata érvénytelenné nyilvánítását külön közvetlen jogos érdek megjelölése nélkül támadhatja, lényegében azon az alapon, hogy a jogorvoslati kérelmet azért terjeszti elő, mert érdeke fűződik az ajánlata érvényesként történő elbírálásához.”⁴⁹

Vagyis az értékelési sorrend nem bír jelentőséggel ilyen esetben. „A kérelmezőnek kétségtelenül érdeke fűződik ahhoz, hogy a jogorvoslati eljárást lezáró döntésben megállapítást nyerjen, hogy az ajánlatkérő jogsértően nyilvánította érvénytelenné a kérelmezői ajánlatot. Ezenkívül a jogsértő közbenső döntés megsemmisítésével kedvezőbb helyzetbe kerülne, újra részt vehetne a közbeszerzési versenyben. Irreleváns tehát azon ajánlatkérői hivatkozás, mely szerint a kérelmező ajánlatánál vannak az értékelési szempontok szerint kedvezőbb ajánlatok is, különös figyelemmel arra, hogy – a Kbt. 81. § (4) és (5) bekezdések alkalmazására tekintettel – még ezen ajánlatok bírálatát sem fejezte be.”⁵⁰ Egy másik esetben megállapítást nyert, hogy „A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező közvetlen érdekeltsége a jogorvoslati kérelem benyújtására a konkrét esetben fennáll. A kérelmező érvénytelen részvételi jelentkezést nyújtott be, a részvételi jelentkezése bírálatára

⁴⁴ A KDB D.432/15/2024. számú határozata, [36].

⁴⁵ A KDB D.170/8/2017. számú végzése.

⁴⁶ A KDB D.1006/14/2011. számú végzése. Ld. még a KDB D.66/2/2015. számú végzését vagy a D.248/12/2011. számú határozatát.

⁴⁷ Az EUB C-497/20. számú ítélete, ECLI:EU:C:2021:1037, [74].

⁴⁸ A KDB D.412/11/2011. számú határozata.

⁴⁹ A KDB D.110/16/2023. számú határozata, [40].

⁵⁰ A KDB D.110/16/2023. számú határozata, [41].

során azonban az ajánlatkérő a kérelmező részvételi jelentkezésére vonatkozó fontos körülményt hagyott figyelmen kívül, továbbá az ajánlatkérő döntése egyéb okból is jogellenes, amely a kérelmező részvételi jelentkezésének érvénytelenségére kihatott.”⁵¹

Viszont ez a lehetőség sem parttalan, hiszen az említett „kúriai ítélet a közvetlen jogi érdek fennállását is megköveteli.”⁵² Így ha a kérelmezői ajánlat több okból érvénytelen, akkor ügyfélképesség csak akkor áll fenn, ha valamennyi érvénytelenségi okot vitatja. „Egyértelműen megállapítható egy ajánlattevő ügyfélképessége abban az esetben, ha a jogorvoslati kérelmében az ajánlatára vonatkozó minden egyes érvénytelenségi okot érdemben kifogásol, viszont akkor nem, ha a jogorvoslati kérelme csak bizonyos érvénytelenségi okokra irányul, mivel a nem vitatott okok miatt az ajánlata továbbra is érvénytelen marad, hiszen az ajánlat érvénytelenségét egy ok is megalapozza. [...] A jogkövetkezményként esetlegesen alkalmazható jogsértés megállapítása, továbbá emiatt az eljárást lezáró döntés megsemmisítése közvetlenül és konkrétan nem érinti a kérelmező jogi érdekét.”⁵³

Vagyis minden érvénytelenségi ok vitatása és vitathatósága feltétele az ügyfélképességnek akkor, ha az ajánlattevő a saját ajánlatának érvénytelenségét kifogásolja. Ha több okból érvénytelen az ajánlat, akkor valamennyi érvénytelenségi okra vonatkozóan határidőben kell a kérelmet előterjeszteni, ugyanis „Nem osztja az egyik érvénytelenségi ok vitatásának sorsát az előterjesztési határidő tekintetében a határidőn túl előterjesztett másik érvénytelenségi ok sérelmezése.”⁵⁴ Így lényeges az, ha új kérelmi elemről van szó, és nem pedig a meglévő kérelem pontosításáról. Ahogyan arról már történt korábban említés, „Az alap jogorvoslati kérelemhez képest amennyiben a kiegészítő jogorvoslati kérelem az alapkérelemben meg nem jelölt, azaz újabb jogsértő eseményt nevez meg, úgy ezen kérelem új kérelmi elem,

amelynek vonatkozásában egyenként kell vizsgálni az ügyfélképességet, a jogorvoslati határidő megtartottságát, az elkészttséget.”⁵⁵ Az ügyfélképesség az alábbiak szerint hiányzott ebben az esetben: „Tárgybani ügyben a kérelmező az összegezésben rögzített ajánlatkérői két érvénytelenné nyilvánító döntésből csak az egyiket, a szakmai önéletrajz nem megfelelőségére alapított érvénytelenségi döntést támadta határidőben a jogorvoslati kérelemben. Így az összegezésben megállapított másik, az ajánlati ár alacsonyága miatti érvénytelenségi döntés érvényben maradna akkor is, ha a jogorvoslati kérelemben vitatott szakmai önéletrajz nem megfelelőségére alapított érvénytelenségi döntés körében jogsértés kerülne megállapításra. Mivel egy érvénytelenségi ok is megalapozza az ajánlat érvénytelenségét, ezért a kérelmezői ajánlat érvénytelen maradna akkor is, ha a jogorvoslati kérelemben vitatott érvénytelenségi döntés körében jogsértés kerülne megállapításra.”⁵⁶ Ebben a körben tehát figyelemmel voltak arra az általános megközelítésre is, amely szerint „A Kbt. szabályozási rendszerében egyetlen érvénytelenségi ok is megalapozza az erről hozott ajánlatkérői döntés jogszerűségét.”⁵⁷

Említhető azonban olyan eset – és egy másik értelmezési lehetőség – is, amikor a második helyezés és a kedvezőbb helyzetbe kerülés vizsgálata is jelentőséggel bírt. A kérelmezői ajánlat két okból lett érvénytelen: egyrészt egy megbízhatatlanságra utaló kizáró ok fennállása, másrészt egy kizáró okra vonatkozó igazolás hiánya miatt. A KDB az alábbiak szerint nem állapította meg az ügyfélképességet: „[a] kérelmező ajánlata az ajánlatkérő összegezése szerint érvénytelennek minősül, és a kérelmező maga is úgy nyilatkozott, hogy jogorvoslati kérelme pozitív elbírálása esetén sem lenne a közbeszerzési eljárás nyertese. A jogorvoslati kérelem a kérelmezőnél kedvezőbb, érvényes ajánlatot benyújtó, ajánlatkérő összegezésében nyertesként feltüntetett ajánlattevő

⁵¹ A KDB D.315/19/2024. számú határozata, [79].

⁵² A KDB D.549/16/2021. számú végzése, [85].

⁵³ A KDB D.66/2/2015. számú végzése. Ld. még a Kúria Kfv.III.37.459/2012/11. számú ítéletét: „A közbeszerzési eljárást lezáró döntés megsemmisítése önmagában hatáskör hiányt nem eredményez... alapvetően tényállásfüggő annak megítélése, hogy egy eljárást lezáró döntés megsemmisítése után indokolt-e egy időben később előterjesztett jogorvoslati kérelem vonatkozásában az eljárás megszüntetése. Ez semmi esetre sem tekinthető automatizmusnak.”

⁵⁴ A KDB D.94/25/2023. számú végzése, [32].

⁵⁵ A KDB D.94/25/2023. számú végzése, [32].

⁵⁶ A KDB D.94/25/2023. számú végzése, [40].

⁵⁷ A KDB D.180/17/2018. számú határozata, [42].

ajánlatának érvényességét nem kifogásolja. A kérelmező első érvénytelenségi okkal kapcsolatos ügyfélképessége körében arra hivatkozott, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés *ha*) alpontja vele szemben történő alkalmazása – az adott szerződés teljesítése vonatkozásában az ajánlatkérő megkérdőjelezte megbízhatóságát – adott esetben akár a jelen ajánlatkérő, akár más ajánlatkérők által folytatott más közbeszerzési eljárások során megalapozhatja további kizáró ok alkalmazását vele szemben. Attól tart a kérelmező, hogy egyéb közbeszerzési eljárásokban esetleg figyelembe vehetik, hogy a jelen érvénytelenségi ok miatt nem élt jogorvoslattal. A második érvénytelenségi ok körében pedig azzal indokolta ügyfélképességét, hogy alapvető gazdasági érdeke, hogy a jelen eljárásban ne állapítsák meg ajánlatának érvénytelenségét, egy olyan ok miatt, mely teljeséggel megalapozatlan, továbbá önmagában is megalapozza ügyfélképességét, hogy ő minősül a második legkedvezőbb ajánlatot benyújtó gazdasági szereplőnek. [...] A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező esetében a jogorvoslat és az általa elérni kívánt cél közötti közvetlen ok-okozati összefüggés nem áll fenn, a tárgyi közbeszerzés nyertese nem lehet, ezért a jogorvoslati irányelvből következő elvárásnak nem felel meg. Az, hogy a jelen közbeszerzést folytató, vagy egy másik ajánlatkérő hogyan értelmezi egy későbbi közbeszerzési eljárásban a Kbt. kérelmező által felhívott rendelkezéseit, olyan bizonytalan jövőbeli esemény, amelynek kimenetele, bekövetkezése bizonytalan és a jelen közbeszerzési eljárástól, valamint a jelen jogorvoslati kérelem tekintetében hozott döntőbizottsági döntéstől független. A kérelmező hivatkozott ügyfélképessége körében arra is, hogy esetleg terhére értékelik később, hogy a tárgyi érvénytelenségi döntéssel szemben nem élt jogorvoslattal, ez azonban nem alapozhatja meg önmagában ügyfélképességét, tekintettel arra, hogy valójában a kérelmező mégiscsak jogorvoslati kérelmet nyújtott be a vitatott döntéssel szemben.”⁵⁸ Ez az értelmezés azonban a tényállás azon sajátosságára vezethető vissza, hogy az első érvénytelenségi ok kapcsán nem voltak meggyőzőek a kérelmezői érvek, ahogy fogalmazott, ha „a jelen jogorvoslati eljárásban nem küzdene vélt igazáért”, akkor kerülne a jövőben nehezebb hely-

zetbe, viszont nem vitatta azt, hogy más közbeszerzési eljárásban alkalmazták vele szemben a Kbt. 62. § (1) bekezdés *i*) pontjának rendelkezéseit.⁵⁹ Vagyis nem tudta érdemben kifogásolni mindkét érvénytelenségi okot, így a feltétel nélküli vitatás lehetősége helyébe a kedvezőbb pozíció elve lépett mint alkalmazható elv.

Megemlíthető ebben a körben egy további érdekes kérdés, azaz, hogy *mennyire kötődik az érvénytelenségi ok az ajánlattevő személyéhez*. Elsősorban a Kbt. 73. § (1) bekezdés *c*) pontja szerinti azon érvénytelenségi ok vizsgálható, amikor az ajánlattevő által megjelölt kapacitást nyújtó szervezet vonatkozásában áll fenn kizáró ok, és ez vezet az ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánításához. Egy esetben az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát több jogalpból kifolyólag is érvénytelenné nyilvánította, beleértve azt az okot is, hogy az adott eljárásban az alkalmasság igazolásában résztvevő szervezet hamis adatot szolgáltatott. Úgy nyilatkozott a kizáró okkal érintett kapacitást nyújtó szervezet, hogy saját üzleti döntés folytán ezt nem kívánja vitatni. Azonban a kérelmező szerint jogsértő volt a kizáró ok megállapítása, valamint az, hogy az ajánlatkérő jogsértő módon nem biztosította a hiánypótlás lehetőségét arra nézve, hogy más szervezetet vonjon be. A KDB az ügyfélképesség hiányát állapította meg az alábbiak szerint: „A konkrét esetben a kérelmező jogorvoslati kérelem benyújtására vonatkozó ügyfélképessége nem áll fenn, a kérelmezőnek a közbeszerzési szerződés elnyerésére nincs lehetősége, jogsértés megállapítása esetén sem kerülne a kérelmező kedvezőbb helyzetbe, a kérelmező egy másik jogi személy, a kapacitást nyújtó szervezettel szemben véglegessé vált kizárást nem tudja feléleszteni. [...] Ezáltal a kérelmező ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés *c*) pontja alapján érvénytelen, melyből következően a Kbt. 73. § (1) bekezdés *b*), *e*) pontok szerinti jogsértés megállapítása esetén sem kerülhetne a kérelmező kedvezőbb helyzetbe, a szerződés elnyerésére nincs lehetősége. (lásd Kúria Kf.III.37.835/2019/4. (KJD.2020. 24.) számú ítélete [7]. pont)”⁶⁰ A bíróság azonban teljesen másként ítélte meg a helyzetet, sőt, kifejezte, hogy a KDB „jogértelmezése okszerűtlen”, ellentétes az EUB, a Kúria joggyakorlatával, az irányelv és a Kbt. szöve-

⁵⁸ A KDB D.359/6/2024. számú végzése, [6]-[7].

⁵⁹ A KDB D.359/6/2024. számú végzése, [2]. Ld. még e „küzdelemhez” kapcsolódóan a KDB D.315/19/2024. számú határozatát.

⁶⁰ A KDB D.436/26/2023. számú végzése, [122], [130], [139]. Megsemmisítette és a KDB-t új eljárásra kötelezte a Fővárosi Törvényszék 103.K.704.121/2023/18. számú ítélete.

gével, és ez az értelmezés „[a] jogorvoslati jog mint alapjog súlyosan aránytalan korlátozásához vezetne.” A bíróság jogi érvként megfogalmazta, hogy az „EUB és kúriai joggyakorlat az eljárásból – érvénytelen ajánlat miatt – kizárt ajánlattevő jogi helyzetére vonatkozóan értelmezte a jogorvoslatihoz való jog terjedelmét. Az EUB értelmezésében a kizárásról szóló döntés véglegessége, illetve jogereje jelenti az elhatárolási pontot annak megállapításánál, hogy az eljárásból kizárt ajánlattevő érintettsége és szerződés elnyeréséhez fűződő jogos érdeke megalapozza-e a jogorvoslatihoz való jogát.” Így „[a] jogorvoslati kérelmében a [kérelmező] éppen a saját ajánlata érvénytelenségét megállapító döntés elleni jogorvoslati jogát kívánta gyakorolni. A [kérelmezővel] szemben ezt megelőzően kizáró vagy érvénytelenséget megállapító döntés nem született, ezért a [kérelmező] esetében nem állnak fenn azok a körülmények, amelyek megalapozhatnák a jogorvoslati joga gyakorlásának korlátozását.” Ennél fogva a kérelmező ügyfélképessége és jogorvoslati joga e tekintetben a kizárással érintett kapacitást nyújtó szervezet jogorvoslati jogától függetlenül is, önállóan fennáll. Végül megfogalmazták, hogy a vonatkozó joggyakorlat alapján „[c]sak a már érvénytelen ajánlata miatt jogerősen kizárt ajánlattevő ügyfélképessége korlátozott. Jelen esetben a [kérelmező] saját ajánlata érvénytelensége megállapításának jogszerűségét vitatja – melyre vitathatatlanul ügyfélképességgel rendelkezik –, melyből következően a [kérelmező] ajánlatának érvénytelensége még nem jogerősen, véglegesen eldöntött tény, az arra vonatkozó jogorvoslati eljárás még folyamatban van.” Egyébként osztotta azt a kérelmezői álláspontot a bíróság, hogy ebben az esetben a KDB „[e]lőzetesen – érdemi vizsgálat nélkül – állást foglalt a [kérelmező] ajánlatának érvénytelenségének kérdésében és mintegy az érdemi eljárás előrevetített eredményéből vezette vissza az érdemi eljárás eljárásjogi akadályát, az ügyfélképesség hiányát.” A megismételt eljárásra nézve megállapították, hogy az ügyfélképességet mind a saját, és mind pedig az érvényes ajánlat vitatása kapcsán meg kell állapítani.⁶¹ Egyébként – az ügyfélképességtől függetlenül – általános követelmény a hatósági eljárással szemben, hogy az eljáró hatóság tartsa meg a folyamatok megfelelő sorrendjét. Ahogy a jogszabály (az

Ákr.) tartalmazza a határozat tartalmi elemeinek sorrendjét, annak hatása van a hatóság tevékenységére is. Ugyanis „A jogszabályok értelmezését, alkalmazását megelőzi annak a tényállásnak a tisztázása, bizonyítása, amelyre a jogszabályt a hatóság alkalmazni kívánja.” Tehát „A hatóság elsődleges kötelezettsége a tényállás tisztázása és bizonyítása, amelyet követ az alkalmazandó jogszabály értelmezése és alkalmazása.”⁶²

j) Sajátos változáson ment át annak a kérdésnek az értelmezése, hogy az ügyfélképességet megalapozhatja-e az is, ha a kérelmező célja a közbeszerzési eljárás *eredménytelenségének* elérése azáltal, hogy bizonyítja a nyertes ajánlat érvénytelenségét. Két értelmezési megközelítés lehetséges ezzel kapcsolatban, de ezek felvázolását megelőzően célszerű az eljárás eredménytelenségének elérését elhelyezni a kérelmezői stratégiák rendszerében.

A közbeszerzési eljárás eredménytelenségének elérése – jobb megoldás hiányában – akkor tűnhet reális alternatívának, ha az ajánlattevő már nem tud érvényes, illetve nyertes ajánlatot tenni. Így e stratégia arra irányulhat, hogy valamely jogalap folytán (például kizárólag érvénytelen ajánlatot nyújtottak be) hozza meg az ajánlatkérő az új döntését. Leginkább abban a helyzetben tűnhet alkalmazhatónak, ha a kérelmező vitathatatlanul érvénytelen ajánlatot tett, és ha eléri, hogy a nyertes is érvénytelennek bizonyuljon, akkor az ajánlatkérőnek nem marad más lehetősége, mint eredménytelenné nyilvánítani az eljárást, feltéve, hogy nincs más nyertesként megjelölhető ajánlattevő.

Az első (korábban megjelent és érvényesülő) értelmezés szerint „Elfogadható célkitűzésként ugyanakkor az is, hogy mindkét ajánlattevő ajánlata érvénytelen, ebben az esetben az ajánlatkérő új közbeszerzési eljárásában a kérelmező ismét nyújthat be ajánlatot. Amennyiben a jelen jogorvoslati eljárás során a Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő tévedett a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása során, és a kérelmező ajánlata érvényes, az ajánlatkérő új eljárást lezáró döntést hoz, amelyet megelőzően ismét elvégezheti az ajánlatok bírálatát. A bírálati cselekmények kimenetele a kérelmező számára bizonytalan; a kérelmező ajánlata akár más okból ismét érvénytelen lehet, és ebben az esetben

⁶¹ A Fővárosi Törvényszék 103.K.704.121/2023/18. számú ítélete, [38]–[41], [46].

⁶² A Kúria Kfv.V.35.007/2018/9. számú ítélete, [31]–[35].

a nyertes ajánlattevő jelenlegi pozíciója változatlan marad. Amennyiben ugyanakkor a Döntőbizottság eljárása során arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen, tehát az ajánlatkérő vele összefüggésben jogszerű eljárást lezáró döntést hozott, azért, mert két potenciális ajánlattevő van, és mindkét ajánlattevő ajánlata érvénytelensége esetén a közbeszerzési eljárást eredménytelenné kell nyilvánítani, *a kérelmező ügyfélképességét egy esetleges új közbeszerzési eljárásban való részvétel lehetősége alapozza meg.* A fentiekre tekintettel a Döntőbizottság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező ügyfélképessége fennáll.⁶³

Vagyis e korábbi értelmezés szerint a kedvezőbb helyzet lehet az, ha az eljárás eredménytelensége okán egy új közbeszerzési eljárásban új lehetőséget kap a kérelmező. „A Döntőbizottság ez alapján megállapította, hogy a kérelmezőnek az ügyfélképessége és a közvetlen érdeksérelme a saját ajánlata érvénytelenségének kifogásolása hiányában is fennállt arra a speciális helyzetre tekintettel, hogy a jogorvoslati kérelme eredményessége esetén az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárást eredménytelenné kellene nyilvánítania arra figyelemmel, hogy a közbeszerzési eljárásban nem nyújtottak be érvényes ajánlatot. A kérelmezőnek adott esetben ismételten megnyílna a lehetősége, mint gazdasági szereplőnek az új közbeszerzési eljárásban való részvételre.”⁶⁴ Ezt a bíróság azonban nem fogadta el, arra is rámutatva, hogy az ajánlatkérő bejelentése szerint új közbeszerzési eljárás nem kerül megindításra forrás hiányában. Miután „[m]ár a közigazgatási eljárásban is egyértelművé vált, hogy új eljárás lefolytatására nem kerülhet sor, tehát a kérelmezőnek sem ebben az eljárásban, sem pedig a későbbiekben nem volt esélye a közbeszerzési eljárás elnyerésére, ezért közvetlen jog- és érdeksérelme hiányában a kérelmező ügyfélképessége nem állt fenn.”⁶⁵ Bár a Kúria ezt a döntést fenntartotta, az ügyfélképesség kérdésben – egyéb eljárási akadályok okán – nem foglalt állást.⁶⁶

Ha van másik érvényessé, illetve nyertessé nyilvánítható ajánlat, akkor értelemszerűen az eredménytelenség sem tűzhető ki reális célként. „Jelen ügyben a kérelmező a közbeszerzési eljárásban érvénytelen ajánlatot nyújtott be. Az ajánlatkérő ezen döntését a kérelmező jogorvoslati kérelmében nem vitatta, nyilatkozata szerint [...] érvényes ajánlatot nem tud tenni. A kérelmezőnek a fentiek következtében a támadott közbeszerzési szerződés elnyerésére nincs esélye, nem lett volna esélye még abban az esetben sem, ha a nyertes ajánlattevő, illetve valamennyi ajánlattevő ajánlatának érvényességét eredményesen vitatta volna. A Döntőbizottság rámutat arra is, hogy a kérelmező nem terjesztett elő jogorvoslati kérelmet az érvényes ajánlattevőként megnevezett [...] közös ajánlattevők vonatkozásában sem. Erre tekintettel abban az értelemben is hiányzik a kérelmező közvetlen jogos érdeksérelme, hogy a nyertes érvénytelensége esetén új eljárást kellene az ajánlatkérőnek indítania. A nyertes érvénytelenné nyilvánítása esetén ugyanis a másik érvényes ajánlatot tevő konzorcium lenne az eljárás nyertese. A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok, adatok alapján nem vonható le következtetés a kérelmező ügyfélképességére.”⁶⁷

Hasonló volt a következtetés egy másik esetben is: „Jelen esetben a kérelmező ajánlata érvénytelen lett, azonban kizárólag a nyertes ajánlattevő minősül érvényes ajánlattevőnek a közbeszerzési eljárás 2. részében. Amennyiben tehát a nyertes ajánlattevő ajánlata nem lesz érvényes, az ajánlatkérőnek eredménytelenné kell nyilvánítania az eljárást, ezáltal a kérelmező számára megnyílik a lehetőség egy ajánlatkérő által indított új közbeszerzési eljárásban való részvételre. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezői érdeksérelme elhárítására a jogorvoslati kérelem alkalmas lehet, ezért a kérelmező ügyfélképessége fennáll az első és második kérelmi elem tekintetében fennáll.”⁶⁸ E döntéssel kapcsolatban több újabb

⁶³ A KDB D.940/18/2016. számú határozata. A döntést keresettel támadták.

⁶⁴ A KDB D.808/18/2015. számú határozata. Hatályon kívül helyezte és a szerződés érvénytelensége tárgyában a pert megszüntette a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.011/2016/23. számú ítélete, amelyet hatályában fenntartott a Kúria Kfv.VI.38.058/2016/9. számú ítélete.

⁶⁵ A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.011/2016/23. számú ítélete.

⁶⁶ Ld. a Kúria Kfv.VI.38.058/2016/9. számú ítéletének [32] bekezdését.

⁶⁷ A KDB D.964/18/2016. számú végzése.

⁶⁸ A KDB D.410/11/2018. számú határozata, [37] A törvényszéki ítéletről és a kúriai felülvizsgálatról, valamint a megismételt eljárásról ld. a KDB D.391/4/2024. számú végzésének [18] és [19] bekezdését. A döntést keresettel támadták.

bírósági döntés is született, a KDB a következőkre mutatott rá: „A D.410/11/2018. számú határozat kiadmányozását követően született meg a Kúria Kf.III.37.835/2019/4. számú ítélete, amely rögzítette azon joggyakorlatban azóta meggyökeresedett elvi megállapítást, amely szerint az 'ajánlattevő a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz jogorvoslati kérelmet akkor nyújthat be, ha bizonyítja, hogy közvetlenül kimutatható jog- vagy érdeksérelem van a támadott közbeszerzési eljárással kapcsolatban' és a 'jog- vagy érdeksérelem akkor közvetlen, ha jogsértés megállapítása esetén az ajánlattevőnek az adott közbeszerzési eljárásban reális esélye lenne a szerződés elnyerésére.'” A KDB így megállapította az ügyfélképeség hiányát, „[t]ekintettel arra egyrészt, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelennek minősült a tárgyi jogorvoslati kérelem benyújtásakor, továbbá arra, hogy az időközben született kúriai ítéletek elvi tartalmából következően az ügyfélképeség nem illeti meg az ajánlattevőt, ha nincs reális esélye a szerződés elnyerésére.”⁶⁹

Egy másik, szintén korán megjelenő megközelítést is idézett egy másik döntés. „Korábbi döntőbizottsági határozatok arra is rámutatnak, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása miatt esetlegesen várható új közbeszerzési eljárásba vetett bizalom nem alapozhatja meg a közvetlen és jogos érdeksérelem, így kérelmező ügyfélképesége önmagában erre tekintettel nem állapítható meg.” Azonban alapvető sérelemre ügyfélképeséget alapítottak a konkrét esetben: „A Döntőbizottság álláspontja szerint azonban [...] alapvető rendelkezések alapján az érvénytelen ajánlatot tevő ajánlattevő is jogosult arra, hogy vitassa az ajánlatkérőnek a másik versenytárs ajánlatának érvényessége tárgyában meghozott döntését, függetlenül a saját ajánlatának az érvényességétől.”⁷⁰

A kiindulópontot az eredménytelenség és az ügyfélképeség értelmezéséhez kapcsolódóan a következő kúriai megállapítás képezheti: „A Kúria egyetért a Döntőbizottság számos ügyben kimondott azon álláspontjával, hogy az ügyfélképeségről az ügy összes körülményé-

nek mérlegelésével kell dönteni. Azt kell vizsgálni, hogy a jogorvoslati kérelem szerinti cél, az eljárás eredménytelenségének megállapítása a jogorvoslatot benyújtott kérelmezőre van-e jogi kihatással, ezáltal a kérelmező kerülhet-e kedvezőbb jogi helyzetbe. Tévedett ezért az első- és a másodfokú bíróság, amikor a jogi érdek fennállását pusztán azon az alapon állapította meg, hogy a jogsértés kivizsgálásához, azaz az ajánlatoknak a Kbt. szerinti jogszerű elbírálásához fűződő érdek minden más körülmény vizsgálata nélkül megalapozza a jogos érdek fennállását.”⁷¹ A döntés kitért a jövőbeli közbeszerzési eljárás bizonytalan jellegére is: „Az az indok pedig, hogy a jogsértés megállapítása mellett megállapításra kerülne a keretmegállapodásos eljárás eredménytelensége is, amelynek következtében ha és amennyiben az ajánlatkérő úgy dönt, hogy egy újabb közbeszerzési eljárást folytat le, abban az eljárásban a kérelmező kedvezőbb helyzetbe kerülhetne, egyértelműen nem állapítható meg, mert ez egy jövőbeni bizonytalan esemény, amely egyértelmű, jelenleg megállapítható végkimenettel nem zárulhat, ezért nem vezethet annak megállapítására, hogy abban az eljárásban a [kérelmező] feltétlenül kedvezőbb helyzetbe kerülne. Annak bekövetkezése csak eshetőséges, ezért ez közvetlen jogi érdeknek szintén nem minősíthető, akként figyelembe nem vehető.”⁷²

A *rendeltetészerű joggyakorlás, illetve a joggal való visszaélés kérdése* is befolyásolhatja az eredménytelenségre vonatkozó célkitűzések megvalósíthatóságát. A korábbi szabályozásból említhető példaként az is, amikor az akkori törvény szerint⁷³ az eljárás eredményességéhez – főszabály szerint – legalább kettő érvényes ajánlatnak kellett lennie. Így két ajánlat esetén, ha mindkettő érvényes volt, akkor kivételesen az is lehetett célkitűzés, hogy e második, érvényes ajánlatot tevő kísérelte meg az érvénytelenséget megállapíttatni a saját ajánlatával szemben, mert akkor már nem áll rendelkezésre két érvényes ajánlat, és az akkori szabályok értelmében az eljárás nem lehetett eredményes. Egy ilyen esetben a kérelmező második helyezett volt, az ajánlatkérő mindkét ajánlatot érvényesnek nyilvánította, nyertesként

⁶⁹ A KDB D.391/4/2024. számú végzése, [27]–[28]. A döntést keresettel támadták.

⁷⁰ A KDB D.581/13/2012. számú határozata.

⁷¹ A Kúria Kfv.II.37.111/2015/9. számú ítélete.

⁷² A Kúria Kfv.II.37.111/2015/9. számú ítélete.

⁷³ Ld. a Második Kbt. 2009. április 1-jétől 2010. szeptember 15-éig hatályos 92/A. §-át.

megjelölte az első helyezettet. Ezt megelőzően, a kérelmező a végleges ajánlatok megtételét követően észlelte, hogy a felolvasólapon véletlenül nettó ajánlati ár helyett bruttó ajánlati árat adott meg az egyik értékelési szempont körében, és ezt jelezte az ajánlatkérőnek. Az ajánlatkérő arról tájékoztatta válaszában, hogy a rendelkezésre álló jogintézményekkel ez nem korrigálható. A döntést meghozták, és mindkét ajánlat érvényes lett. A kérelmező a KDB-hez fordult. Az ajánlata álláspontja szerint érvénytelen volt, hiszen egyrészt az ajánlatkérői kifejezett előírás ellenére nettó ár helyett bruttó árat adott meg, másrészt bizonyos százalékos megjelölést nem alkalmazott, a költségkalkuláció tekintetében is volt eltérés. Mindezek ellenére azonban érvényesnek fogadta el az ajánlatkérő az ajánlatát. Ügyfélképességének alátámasztására pedig előadta, hogy az eljárás eredménytelensége megállapítható, és új eljárásra akarta „késztetni” az ajánlatkérőt pontosabb kiírási feltételekkel. A KDB az ügyfélképesség körében azonban a következőket rögzítette: „A Döntőbizottság álláspontja szerint nem tekinthető rendeltetészerű joggyakorlásnak, ha a két érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő közül az, amelyik az előírt bírálati szempont szerint kedvezőtlenebb ajánlatot nyújtotta be, úgy próbálja az eljárás eredménytelenségét megállapíttatni és ezzel ajánlatkérőt új eljárás lefolytatására rábírní, hogy az érvényesnek nyilvánított ajánlatát jogorvoslati eljárás keretében kísérli meg érvénytelenné nyilváníttatni.”⁷⁴

k) A másik értelmezés szerint nem lehet tehát jogos érdek az, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelensége esetén a másik ajánlat is érvénytelen legyen. „Az eljárás eredménytelensége a közbeszerzési eljárás megghiúsulásának a jogkövetkezménye, nem pedig elérendő cél. Amennyiben az eredménytelenség megvalósulna, akkor sem biztos, hogy az ajánlatkérő újabb közbeszerzési eljárást kezdeményezne, azon a kérelmező részt venne és az eljárás nyertese lenne és az ajánlatkérővel szerződést köthetne. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtásához szükséges ügyfélképesség fennállásához ennél közvetlenebb jogos érdek bemutatása

szükséges. Az ügyfélképesség nem alapulhat egy olyan jövőbeli, bizonytalan körülményen, mint egy esetleges új közbeszerzési eljárás lefolytatása, hiszen ennek valós kimenetele előzetesen nem ítéhető meg, így nem állapítható meg kétséget kizáróan az sem, hogy abban a jogorvoslati eljárás kérelmezője kedvezőbb helyzetbe kerülhet.”⁷⁵ A körülmény bizonytalan jövőbeli jellege pedig azon alapul, hogy „Nem szükségszerű ugyanis, hogy ez esetben az ajánlatkérő új közbeszerzést írjon ki (dönthet a beszerzés mellőzéséről is), illetve ha ki is ír, hogy azt a [kérelmező] számára teljesíthető olyan feltételekkel írja ki, mint a korábbi, ebből pedig az következik, hogy mivel az említett választási lehetőség csak eshetőleges, így a [kérelmező] ennek kapcsán fennálló érdekeltsége legfeljebb közvetettnek minősíthető.”⁷⁶

A bíróság így nem fogadta el a KDB azon döntését, amely szerint a kérelmezői jogos érdek abban állt, hogy az ajánlatkérő törvényesen végezze el az ajánlatok bírálatát, a perben ezt kiegészítette azzal, hogy az eljárás eredménytelenségének eléréséhez is jogos érdeke fűződik. A bíróság szerint „Valóban jogos igény az ajánlattevő részéről, hogy az ajánlatkérő az ajánlatok bírálatát a jogszabályoknak megfelelően végezze el, de ez még önmagában nem teremti meg az adott ajánlattevő jogos érdekének fennállását, ehhez az szükséges, hogy a jogorvoslati kérelemmel elérni kívánt cél alapján az ajánlattevő kedvezőbb helyzetbe kerülhessen. [...] Az, hogy az eljárás eredménytelensége esetén egy új – kötelezően kiírandó – közbeszerzési eljárásban a [kérelmező] kedvezőbb helyzetbe kerülhetne, egyértelműen nem állapítható meg, mert egy jövőbeni bizonytalan esemény, amely egyértelmű, jelenleg megállapítható végkimenetellel nem zárulhat, ezért nem vezethet annak megállapítására, hogy abban az eljárásban az alperesi beavatkozó feltétlenül kedvezőbb helyzetbe kerülne. Ennek bekövetkezése csak esetleges, ezért ez közvetlen jogi érdeknek szintén nem minősíthető, akként figyelembe sem vehető.”⁷⁷

Az azonos elvek alapján történő bírálat – vagyis az azonos szakmai-jogi ellenőrzés elve – is megjelenik mint alkal-

⁷⁴ A KDB D.768/14/2009. számú végzése. Idézte a KDB D.297/15/2012. számú határozata.

⁷⁵ A KDB D.390/16/2022. számú végzése, [51] A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.704.372/2022/20. számú ítéletét.

⁷⁶ A Fővárosi Törvényszék 106.K.700.151/2019/24. számú ítélete.

⁷⁷ A Fővárosi Törvényszék 25.K.700.307/2018/19. számú ítélete, helybenhagyta a Kúria Kf.37.383/2019/5. számú ítélete (BH 2020.6.190.).

mazható elv, vagyis az eljárás eredménytelensége elérhető ügyfélképesség birtokában, ha a kérelmező azt vitatja, hogy az ajánlata nem *ugyanolyan jogi-szakmai ellenőrzésen* esett át, mint a versenytárs ajánlattevő ajánlata. Egy esetben „A Döntőbizottság megállapította, hogy jelen eljárásban 2 ajánlattevő volt, így bár a kérelmezői ajánlat érvénytelen lett, míg a kérelmezett ajánlat érvényes, valamint egyik kérelmi elemként a két ajánlat egyenlő elbírálását vitatta, így amennyiben az eljárás eredménytelen lenne, a kérelmező alappal indulhatna az ajánlatkérő újbóli eljárásában. Mindezek alapján a Döntőbizottság az eljárásjogi kifogást elutasította és a kérelmet érdemben bírálta el.”⁷⁸

Összehasonlításképpen megjegyezhető, hogy az eredménytelenségben rejlő új esély elérése nemcsak a közbeszerzési jogorvoslati eljárásokban, hanem például *önkormányzati vagyoneértékesítésre* vonatkozó versenyzetésekhöz kapcsolódóan is felmerülhet a keresetösségi jog kapcsán. Ha ugyanis valamely gazdasági szereplő úgy ítéli meg, hogy súlyos jogsértés történt, akkor bírósági úton is kereshet *jogorvoslatot* azáltal, hogy a szerződések semmissé nyilvánítását eléri. E tekintetben általános korlát egyrészt, hogy „A bírói út lehetősége [...] nem terjed addig, hogy a bíróság átvegye a pályázat elbírálásával kapcsolatos döntési jogkört,”⁷⁹ másrészt pedig vizsgálni kell a keresetösségi jogot, a perindítási jogosultságot,⁸⁰ valamint a rendeltetésszerű joggyakorlás kérdését, mivel közérdekű keresetindítási lehetőséggel egyetlen gazdasági szereplő sem rendelkezik. Ha valamely gazdasági szereplőt meghívtak az eredménytelen nyílt versenyzetést követően a zárt eljárásba, akkor a bíróság alappal utasíthatja el az adott kereseti kérelmet, ha csak az a perindító célja, hogy egy megismételt eljárásban ismét esélyt kapjon arra, hogy ő legyen a nyertes, hiszen ilyen esetben a pályázatra meg nem hívott kívülállók érdeksérelmére nem lehet hivat-

kozni. „Mivel a felperesnek a második – zárt – pályázaton lehetősége volt a megmérettetésre, nincs olyan méltányolható személyes érdeke, amelynek sérelme az adásvételi szerződések semmisségének alapjául szolgálhatna.”⁸¹ A Ptk. 6:88. §-ához kapcsolódóan tehát „[a] törvényalkotó továbbra sem kívánt korlátozás nélküli általános perindítási jogot biztosítani, az ezzel ellenkező értelmezés az üzletkötő feleket nem kívánt zaklatásnak tenné ki és sértené az üzleti biztonságot.”⁸² Viszont egy „[p]ályázói minősége folytán a versenyzetetés szabály-szerű lebonyolításában érdekelt [gazdasági szereplő-nek] keresetösségi joga arra vonatkozóan állhat fenn, hogy a pályázati szabályok megsértésére hivatkozással pert indítson a kiíró és a nyertes pályázó közötti adás-vételi szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt.”⁸³ Tehát ebben az esetben párhuzam áll fenn azon közbeszerzési jogi megközelítéssel, amely szerint „A jogorvoslati jog érvényesítése nem járhat azzal a követ-kezménnyel, hogy azt a kérelmező visszaélészerűen alkalmazza.”⁸⁴

l) Természetesen ahhoz joga van a nyertes pozícióban lévő ajánlattevőnek, hogy *az ajánlatkérő eredménytelenné nyilvánító döntését* kifogásolja. „Tárgybani ügyben a kérelmező a közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítását támadta, melyben az értékelés alapján ő lenne a nyertes ajánlattevő eredményes eljárás esetén. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezőnek közvetlenül sérti a jogát, jogos érdekét a közbeszerzési eljárás esetlegesen jogsértő módon való eredménytelenné nyilvánítása, mivel ennek hiányában, eredményes eljárás esetén az értékelés alapján a kérelmező lenne a nyertes ajánlattevő és szerződéskötési pozícióba kerülne. Mindezek megalapozzák a kérelmező ügyfélképességét a közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása kapcsán, közvetlenül kimutatható e körben a jog- és érdeksérelme.”⁸⁵

⁷⁸ A KDB D.411/19/2018. számú határozata, [60]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.700.151/2019/24. számú ítéletét.

⁷⁹ A Fővárosi Ítéletábrla 14.Gf.40.394/2007/6. számú ítélete.

⁸⁰ A perindítási és a keresetösségi jog elhatárolásáról ld. pl. a Kúria Kfv.III.37.791/2017/13. számú ítéletének [44]-[45] bekezdését.

⁸¹ A Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.191/2008/6. számú ítélete.

⁸² A Fővárosi Ítéletábrla 10.Gf.40.077/2019/13. számú ítélete.

⁸³ A Fővárosi Ítéletábrla 10.Gf.40.077/2019/13. számú ítélete.

⁸⁴ A KDB D.223/14/2020. számú határozata. („A fentiek tükrében a Döntőbizottságnak abban kellett állást foglalnia, hogy a kérelmezőnek a sérelmezett cselekmény közvetlenül sértette, veszélyeztette-e a jogát, okozott-e számára érdeksérelmet, és ezen érdek jogosnak minősíthető-e.”)

⁸⁵ A KDB D.165/15/2023. számú határozata, [21].

Ha az ajánlatkérő eljárást lezáró döntése alapján valamennyi ajánlat érvénytelen, viszont a legkedvezőbb érvényessé nyilvánítható ajánlatot tevő úgy ítéli meg, hogy az ajánlata érvényes, akkor ez a döntés érinti az eljárás eredményéről hozható ajánlatkérői döntést is. „A Döntőbizottság rámutat, hogy a kérelmező ajánlatának érvényessége vagy érvénytelensége olyan kérdés, amely a közbeszerzési eljárás eredményének jogszerűségét mindenképpen befolyásolja. Amennyiben a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem érdemi vizsgálata során arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező ajánlatát jogsértően nyilvánította érvénytelenné az ajánlatkérő, nem lehet alapos a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontjának azon feltétele, hogy a közbeszerzési eljárás eredménytelen, mivel kizárólag érvénytelen ajánlatot nyújtottak be. A kérelmező jogsértés megállapítása esetén kérte jogkövetkezményként a közbeszerzési eljárás eredményét megállapító ajánlatkérői döntés, vagyis az összegezés megsemmisítését. Az ugyanakkor csak a jogorvoslati kérelem érdemi vizsgálata alapján dönthető el, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelensége tekintetében ismertett ajánlatkérői indokok alaposak-e. Az ajánlatkérő eljárásjogi kifogása tehát nem lehet alapos, a jogorvoslati kérelem érdemi vizsgálatának eljárásjogi akadályát nem állapította meg a Döntőbizottság.”⁸⁶

Egy esetben *jogszabályi változás* vezetett az eredménytelenséghez (a szerződés megkötésére, illetve teljesítésére való képtelenné válás okán), miután jogszabály jelölte ki, hogy ki jogosult a közbeszerzési eljárás tárgyát képező szolgáltatásokat (hitelesítési eljárások lefolytatását) végezni. Az értékelési rangsorban második helyezett, a Kbt. 69. § (2)-(3) bekezdése alapján megfelelőnek minősített ajánlattevő nyújtott be jogorvoslati kérelmet, az összegezésben az érvényes ajánlatok között azonban nem szerepelt. A kérelmező vitatta az eredménytelenné nyilvánítás jogszerűségét (például abból kifolyólag, hogy az ajánlatkérőt irányító miniszter adta ki a jogszabály módosítását, így az nem minősül az ajánlatkérő ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülménynek). Az ügyfélképeség azonban nem állt fenn. Ennek hiánya kapcsán a KDB az alábbiakat fogalmazta meg: „[a] kérelmezőnek eredményes eljárás

esetén sem lenne reális esélye a közbeszerzési eljárás elnyerésére, tekintettel arra, hogy az érvényes ajánlatok közül a kérelmező tette az értékelési sorrendben a kedvezőtlenebb ajánlatot, a kérelmező az ajánlata alapján második helyezett lenne. [...] A kötelező nemzeti jogszabály a harmadik ajánlattevőt [...] jelölte ki a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás ellátására, amelynek alapján a kérelmező a nemzeti jogszabály erejénél fogva a közbeszerzési szerződés elnyerésére nem lenne képes, jogsértés megállapítása esetén sem kerülne kedvezőbb helyzetbe. A nemzeti jogszabályban a vasúti infrastruktúra beruházásokhoz kapcsolódó megfeleltetésértékelési tevékenység feladatellátására a gazdasági szereplő kijelölésre került. Ennek megfelelően az írásbeli összegezés [...] szerint a jelen közbeszerzési tárgyban az eredménytelen eljárást követően nem indul új eljárás.”⁸⁷

Végül megemlíthető az a példa is ebben a körben, amikor az ajánlatkérő az eljárást eredménytelenné nyilvánította azon okból kifolyólag, hogy képtelenné vált a szerződés megkötésére, illetve teljesítésére, mert meghíúsult az az ingatlanvásárlás, amelyre az eljárás tárgyát képező tervezési szolgáltatásokat kellett volna megvalósítani, viszont a felhívást nem vonta vissza az ajánlatvételi határidő lejártát megelőzően. A KDB szerint az ügyfélképeség fennállt: „Az ajánlatkérő eljárásjogi kifogása alapjául szolgáló indokok – hogy azért nincs a kérelmezőnek ügyfélképesége, mert képtelenné vált a szerződés megkötésére, ebből kifolyólag nem állhat elő olyan helyzet, hogy elnyeri a kérelmező a szerződést – a jogkérdés érdemi részébe tartoznak, ugyanis a kérelmező pont ezzel ellentétes jogi állásponton van. [J]elen esetben a kérelmező számára sérelmes a módosított összegezés szerinti eredménytelenségi indokolás, alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy a jogorvoslat során döntést hozzanak az alkalmazott eredménytelenségi ok jogszerűségéről, jogát, jogos érdekét valóban sértheti az általa feltételezett ajánlatkérői jogsértés.”⁸⁸

m) Sajátos szemléletmódot tükröznek azok az esetek, amikor a KDB „*azonos elvek alapján történő bírálat*”-ból – vagyis az *azonos szakmai-jogi ellenőrzés elvéből* – vezeti le az ügyfélképeséget, áttörve ezzel a „*kedvezőbb pozíció*” elvét akkor, ha a kérelmező a saját ajánlatának érvény-

⁸⁶ A KDB D.348/18/2024. számú határozata, [74].

⁸⁷ A KDB D.412/14/2024. számú végzése, [92]-[93].

⁸⁸ A KDB D.351/18/2019. számú határozata, [27].

telenségét nem vitatja. A következő bekezdésekben e kérdés eltérő megítélése kerül bemutatásra akkor, amikor az az eljárás tárgya, hogy a nyertes ajánlattevő *ugyanolyan jogi-szakmai ellenőrzésen* esett-e át, mint a kérelmező saját ajánlata.

Az ilyen igény a következőképpen jelenhet meg: „Ajánlatkérő [a döntése KDB általi megsemmisítését követően] új eljárást lezáró döntést hozott, amelyben kérelmező ajánlatát több okból érvénytelenné nyilvánította, többek között ugyanazon okból, amely érvénytelenségi ok a kérelmező álláspontja szerint a [másik ajánlattevő] ajánlatának az érvénytelenségét is megalapozza. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kérelmező joggal várja el, hogy mindkét ajánlat érvényessége kérdésében azonos döntést hozzon az ajánlatkérő. Mindezek mellett a közbeszerzési eljárás eredménytelenségének megállapítása után fennáll annak a lehetősége, hogy ajánlatkérő beszerzési igényének kielégítésére új közbeszerzési eljárást indítson és folytasson le, amelyben a kérelmező számára is nyitva áll annak a lehetősége, hogy ajánlatot nyújtson be. A Döntőbizottság a fenti indokok alapján megállapította, hogy kérelmező kérelmezői jogosultsága a jogorvoslati kérelemben vitatott valamennyi ajánlatkérői eljárási cselekmény és döntés tekintetében fennáll, így eljárásjogi akadály hiányában a jogorvoslati kérelmet teljes egészében érdemben el kellett bírálnia.”⁸⁹ Ebben a korábbi döntésben még az eredménytelenség elérése is megjelent mint legitim cél, összekapcsolva az azonos elvek (egyenlő mérce elve) alapján történő bírálattal.

Egy másik esetben más következtetésre jutottak. „A kérelmező hiánypótlásában úgy nyilatkozott, hogy jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az azonos terméket tartalmazó ajánlatok műszaki megfelelőségét az ajánlatkérő azonosan ítélje meg, továbbá jogi érdekelttségét alátámasztja az a tény is, hogy az összegezés szerint egyetlen érvényes (és egyben nyertes) ajánlattevő volt, ezért az érvénytelenség megállapítása esetén, amennyiben az ajánlatkérő az eredménytelenné nyilvánítására tekintettel új közbeszerzési eljárást indít, azon ismét indulhat ajánlattevőként. A Döntőbizottság jogi álláspontja szerint a fentiekben részletesen ismertetett közvetlen jog-

sérelem nem mutatható ki a kérelmező esetében, ugyanis ha a Döntőbizottság helyt adna kérelmének, és megállapítaná, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlatát az ajánlatkérőnek érvénytelenné kellett volna nyilvánítani, abban az esetben sem érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevőnek, sem nyertes ajánlattevőnek nem minősülne. Továbbá arra is figyelemmel, hogy az összegezés szerint a nyertes ajánlattevőn kívül van egy másik érvényes ajánlatot benyújtó gazdasági szereplő is, a kérelmező jogi érdeke azért sem volt megállapítható, hogy, ha az ajánlatkérő érvényes ajánlat hiányában eredménytelenné nyilvánítja a tárgyi közbeszerzési eljárást, akkor egy új közbeszerzési eljárásban ismét indulhat ajánlattevőként. Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem érdemi vizsgálatának a kérelmező ügyfélképességének hiánya eljárásjogi akadályát képezi.”⁹⁰

A kiinduló álláspontot kell tehát ezek alapján meghatározni, hiszen látható, hogy a joggyakorlat sajátosan alakult ebben a kérdésben is. Egy esetben „Az ajánlatkérő vitatta, hogy a kérelmezőnek fennáll a Kbt. által megkövetelt jogos érdekséreleme a jogorvoslati kérelemben foglaltak vonatkozásában, tekintettel arra, hogy az ajánlata érvénytelen és ennek tényét maga sem kifogásolta jogorvoslati kérelemmel a Döntőbizottság előtt az arra nyitva álló határidőben. A Döntőbizottság álláspontja szerint valamennyi ajánlattevőnek a Kbt. 148. § (2) bekezdésben rögzített közvetlen, jogos érdeke áll fenn a nyertes ajánlattevő ajánlata érvényességének vitatásához olyan közbeszerzési eljárásban, ahol egyetlen érvényes ajánlat került értékelésre. A kérelmező jogos érdeke fennáll annak vitatására, hogy az ajánlatkérő jogszerű bírálatot követően hozta meg az eljárást lezáró döntését, azaz azonos elvek alapján bírálta el az ajánlatokat abban a közbeszerzési eljárásban, amelyben ajánlattevőként vett részt és az ajánlatát a Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján nyilvánította érvénytelenné az ajánlatkérő.”⁹¹ A bíróság is osztotta ezt az álláspontot, mivel az elsőfokú bíróság az ügyfélképesség hiányára vonatkozó hivatkozást elutasította, mert szerinte a kérelmező jogos érdeke áll fenn annak tisztázására nézve, hogy az egyetlen érvényes ajánlat a költségelemek tekintetében

⁸⁹ A KDB D.600/13/2011. számú határozata.

⁹⁰ A KDB D.377/4/2015. számú végzése.

⁹¹ A KDB D.526/21/2017. számú határozata, [44]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 14.K.700.335/2018/15. számú ítéletét, ennek hatályban tartásáról ld. a Kúria Kfv.IV.38.105/2018/8. számú ítéletét.

ugyanolyan szakmai-jogi ellenőrzésen esett-e át, mint a saját ajánlata. A Kúria ezzel egyetértett: „[e]gy olyan helyzetben, ha csak egyetlen ajánlatot értékelt az ajánlatkérő érvényesnek, más – habár érvénytelen – ajánlatot tevőnek is megállapíthatóan jogos érdeke áll fenn annak tisztázására nézve, hogy az egyetlen érvényes ajánlat a költségelemek tekintetében ugyanolyan jogi-szakmai ellenőrzésen esett át, mint a saját ajánlata. Az érvényes ajánlat esetleges érvénytelenné nyilvánításának következménye az újabb közbeszerzési eljárás, felhívás ajánlattételre, amelyen [az ajánlattevők] újabb, az ajánlatkérő által hiányolt költség-elemi levezetést és magyarázatot, esetlegesen időközben teljesített feltétellel rendelkező ajánlatot tehetnek. Ezen ok-okozati összefüggés megalapozza ügyféli érdekeltységüket az eljárás ezen fázisában.”⁹²

Így *alapelvi sérelemre való hivatkozás* megalapozhatja az ügyfélképeséget akkor, ha a kérelmező a saját ajánlatának érvénytelenségét nem vitatja: „[a] kérelmező a jogorvoslati kérelmében alapelvi sérelmet is megjelölt, mint olyat, amely az ajánlatkérő jogsértő eljárását alátámasztja, méghozzá a Kbt. 2. § (2) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód alapelvét azzal, hogy az ajánlatkérő nem egyformán járt el az ajánlatok szakmai ajánlati részének bírálata során, mert amely megajánlások tekintetében a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánította, ugyanolyan megajánlást a nyertessé nyilvánított ajánlattevő ajánlatában érvényesnek fogadott el. A Döntőbizottság ez alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérelmező közvetlenül kimutatható jogsérelembekövetkezett a vitatott közbeszerzési eljárásban, mert a kérelmezőt, mint a közbeszerzési eljárás résztvevőjét megilleti az jog, hogy egyenlő bánásban részesüljön az ajánlata bírálata során, ezért a vizsgált közbeszerzési eljárás konkrét adatai alapján nem tartotta megalapozottnak az ügyfélképeség hiányára vonatkozó kifogást.”⁹³ Azonban ezúttal sem az elsőfokú bíróság,⁹⁴ sem pedig a Kúria nem osztotta a KDB álláspontját. A Kúria szerint „Az érvénytelen ajánlatot benyújtó ajánlattevő, ha elfogadja ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról szóló döntést, akkor általában nem tudja a Kbt.-ben

előírt közvetlen jog- vagy érdeksérelemet valószínűsíteni, hiszen bármi is lenne a közbeszerzési eljárás kimenetele, ő előnyösebb helyzetbe nem kerülne, a nyeresre nem lenne esélye. Helytállóan hivatkozott a [KDB] arra, hogy az ajánlattevői pozíció nem szűnik meg pusztán az által, hogy az ajánlattevő ajánlata érvénytelen lett, ez azonban még nem igazolja azt az állítását, hogy a közbeszerzési eljárásban való részvétel önmagában megalapozza az ajánlattevő jogorvoslati kérelem benyújtására való jogosultságát. Nincs tehát olyan kötelezettsége az [ajánlatkérőnek], hogy az érdekelt ajánlatát mintegy 'felélessze' és újra megvizsgálja, méghozzá akként, hogy azt érvényesnek minősítse. Mindez pedig azt jelenti, hogy ha a nyertes ajánlatának ismételt elbírálásának eredményeként a nyertes ajánlat is érvénytelennek bizonyulna, az az érdekelt jogi helyzetét semmilyen módon nem érintené, abban az eljárásban, amelyben ajánlatot tett, a pozíciója továbbra sem változna, annak az eljárásnak, amelyikben elindult, biztosan nem lehetne a nyertese.”⁹⁵

Ugyanez volt a megközelítés és a bírósági felülvizsgálat egy másik esetben: „A Döntőbizottság nem fogadta el az ajánlatkérő hivatkozását az ügyfélképeség hiánya kapcsán. Megállapítható, hogy a kérelmező ajánlatát az ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánította és ezen döntést a kérelmező a jogvesztő határidőn belül nem támadta, de jogos érdeke fennáll annak vitatására, hogy az ajánlatkérő jogszerű bírálatot követően hozza meg az eljárást lezáró döntését, azaz azonos elvek alapján bírálja el az ajánlatokat. A Döntőbizottság megvizsgálta a hivatkozott döntőbizottsági döntéseket, melyek tényállása nem azonos a jelen eljárással.”⁹⁶ Az elsőfokú bíróság nem értett azonban egyet ezzel a megközelítéssel, amely álláspontot a Kúria is osztott abból kiindulva, hogy „E körben a felek álláspontja markánsan eltért egymástól.” A KDB értelmezésének indokát a Kbt. 71. § (1) bekezdésében megállapított azon szabályban látta, amelynek értelmében azonos feltételeket kell biztosítani a hiánypótlás, illetve a felvilágosítás terén. Így az indok az, „[h]ogy jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az ajánlatkérő jogszerűen, azonos elvek mentén

⁹² A Kúria Kfv.IV.38.105/2018/8. számú ítélete, [8], [37].

⁹³ A KDB D.266/23/2018. számú határozata, [110].

⁹⁴ Ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.851/2018/22. számú ítéletét,

⁹⁵ A Kúria Kf.III.37.835/2019/4. számú ítélete, [28]–[29], [31].

⁹⁶ A KDB D.366/15/2017. számú határozata, [67]. Az ügyfélképeség tekintetében alaposnak találta a keresetet a Fővárosi Törvényszék 25.K.700.307/2018/19. számú ítélete, az ítéletet helybenhagyta a Kúria Kf.III.37.383/2019/5. számú ítélete.

bírálja el az ajánlatokat. Tartalmában és lényegében tehát a [KDB] a Kbt. 71. § (1) bekezdésének megsértésén keresztül az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód alapelvére utalt [a kérelmező] jogos érdekével összefüggésben.” Ehhez képest az ajánlatkérő a közvetlen érdeksérelem fennállásának, illetve a kedvezőbb jogi helyzet kialakulásának hiányára és egy új eljárás bizonytalan kimenetelének vizsgálati szükségességére hivatkozott. „A Kúria a vázolt érvrendszerből az [ajánlatkérő] álláspontját osztotta és az elsőfokú bíróság döntésével ezáltal érdemben egyetértett.”⁹⁷ Ritkának minősítette azt az esetet, amikor a kérelmező saját ajánlata érvénytelenségét nem vitatja, csak a nyertes ajánlatét, és a KDB ehhez kapcsolódóan ügyfélképeséget állapított meg. „Súlypontilag mutat rá a Kúria, hogy ugyanakkor a [KDB] a határozatában az esélyegyenlőség alapelve sérelmének mikénti megvalósulását a tényálláson keresztül nem mutatta be. [...] A Kúria rögzíti, hogy nem alapvető kérdés, hanem a tényállás egy elemének értékelése az, hogy a hiánypótlásra beérkező információt az ajánlatkérő miként minősíti (egyértelműnek, világosnak tartja-e vagy sem). [...] Megállapította tehát a Kúria, hogy ebben a közvetlen jog-, illetve érdeksérelemmel összefüggő és minden esetben alapos vizsgálatot kívánó, egyébiránt mérlegelési kérdésben helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság.” Emellett nem fogadta el egy másik ítéletre való hivatkozást, hiszen „A Kfv.II.37.487/2017/3. számú ügyben az ajánlattevő pedig a saját ajánlata érvénytelenné nyilvánítása jogszerűségét vitatva támadja az eljárást lezáró döntést is.”⁹⁸

Vagyis jól látható az a kettőség, amely a joggyakorlatban évekkorábban megjelent, és amelyet végül a kúriai joggyakorlatnak kellett egy adott irányba elmozdítani és lezárni. „A Döntőbizottság álláspontja szerint – amely összhangban van a Kúria irányadónak tekinthető Kfv.IV.38.105/2018/8. számú ítéletében foglaltakkal is – az ügyfélképeséget az ajánlatok egyenlő bánásmódon alapuló bírálatára vonatkozó ajánlattevői igény akkor alapozza meg, ha a jogorvoslati kérelem tárgyát az képezi, hogy a nyertes ajánlattevő ugyanolyan jogi-szakmai ellenőrzésen esett-e át, mint a kérel-

mező saját ajánlata.” Vagyis ha arról van „[t]ehát szó, hogy két azonos helyzetben lévő ajánlattevő esetében az ajánlatkérő az egyiküknél – a nyertesnél – ugyanazt a körülményt előnyösebben, míg a másiknál – a kérelmezőnél – hátrányosan értékelte.”⁹⁹ A kiindulópontot a vizsgált jogsértések jelentik, tehát ezek is határt szabnak az e lehetőségre való hivatkozásnak. Egy döntésben a következőképpen fogalmaztak: „A kérelmező [...] nem azt kifogásolja, hogy az ajánlatkérő az érdekelttől nem várta el jogellenesen az ajánlat olyan jellegű összeállítását, mint amit a kérelmezőtől elvárt, hanem azt, hogy az érdekelt ajánlatát érvénytelenné kellett volna nyilvánítani az üzleti titokká minősítés tárgyában benyújtott indokolás el nem fogadhatósága miatt. [...] Jelen esetben pedig erről nem lehet beszélni, tekintettel arra, hogy a kérelmező és az érdekelt esetében egyértelműen eltérő jogi-szakmai ellenőrzés történt, ugyanis a kérelmező ajánlata nem az üzleti titokká minősítés tárgyában benyújtott indokolás el nem fogadása, hanem a közbeszerzési dokumentumok előírásainak való meg nem felelés miatt lett érvénytelen.” Így a kérelmező ügyfélképesége hiányzott, hiszen „[a]zon állítása, hogy az ajánlatkérő az ő ajánlatát ugyanazon feltételek esetén esetlegesen eltérően értékelte, mint az érdekeltét, az eljárás során nem került alátámasztásra.”¹⁰⁰ Ugyancsak hiányzott az alapvető megalapozottság akkor, amikor az ajánlattevő a saját ajánlatára megállapított hiánypótlást nem teljesítette, viszont a többi ajánlattevő ajánlatának hiánypótlását kívánta kifogásolni, az eljárás eredménytelenségének elérése érdekében, az esélyegyenlőség és egyenlő elbánás alapelvek sérelmét is állítva. A KDB az ügyfélképeség hiányát állapította meg: „A kérelmező tudomásul vette, belenyugodott, hogy a hiánypótlás nem teljesítése után az ajánlata érvénytelen lett. [...] Viszont azon ajánlattevők ajánlatát kívánta felülvizsgáltatni, akik teljesítették a hiánypótlást és minden ajánlatkérői utasítást követve, mindent megtettek annak érdekében, hogy az ajánlatuk érvényes legyen. [...] A kérelmező által hivatkozott esélyegyenlőség és egyenlő elbánás sérelme nem mutatható ki, hiszen az ajánlatkérő biztosította a hiánypótlást minden ajánlattevőnek egyenlő feltételekkel. Egyenlő feltételekkel csak abban az

⁹⁷ A Kúria Kf.III.37.383/2019/5. számú ítélete, [44].

⁹⁸ A Kúria Kf.III.37.383/2019/5. számú ítélete, [51]–[53].

⁹⁹ A KDB D.396/6/2022. számú végzése, [40]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 27.K.704.068/2022/13. számú ítéletét.

¹⁰⁰ A KDB D.17/14/2023. számú végzése, [39]–[40].

esetben vizsgálhatta volna az ajánlatokat az ajánlatkérő, ha a kérelmező a hiányt pótolja.”¹⁰¹ Hiszen az is lényeges, hogy „A közvetlen érdeksérelem esetén vizsgálendő az is, hogy a szerződés elnyerése érdekében mit tett meg az ajánlattevő. Az egész közbeszerzési eljárásban olyan magatartást kell tanúsítania, ami azt támasztja alá, hogy mindent megtett a szerződés elnyerése érdekében.”¹⁰²

Tehát az ügyfélképesség e körben történő megállapításának fontos feltétele, hogy a kérelmező *ugyanazokat a körülményeket vitassa*. Ha ez hiányzik, akkor az általános elveket nem írja felül az azonos szakmai-jogi ellenőrzés elve. „A Döntőbizottság a jelen ügyfélképességi döntése meghozatalakor nem vette figyelembe az említett jogesetet, mert annak tényállása a jelenlegitől eltér: a másik esetben a kérelmezői és a nyertes ajánlattevői ajánlat bírálatát ugyanazon jogszabályhely és értékelés alá vont körülmény alapján (árindokolás elfogadhatósága) ítélte meg az ajánlatkérő oly módon, hogy a kérelmező ajánlata esetében nem fogadta el az árindokolást, míg a nyertes ajánlattevőnél elfogadta. Ebben az esetben a vonatkozó európai uniós és hazai bírósági gyakorlat lát lehetőséget az ügyfélképesség elfogadására annak érdekében, hogy a két különbözőképpen megítélt ajánlattevő esetében a bírálati cselekmények azonos elvek mentén történő megvalósulása igazolást vagy cáfolatot nyerhessen.”¹⁰³

Végül az ügyfélképesség fennállhat akkor, ha a kérelmező tette volna a legkedvezőbb ajánlatot, azonban azt érvénytelenné nyilvánították, emellett a nyertesként megjelölt, sorrendben a kérelmezőt követő ajánlat érvényességét is vitathatja. „A kérelmező tette a legkedvezőbb ajánlatot az eljárás során, a jogorvoslati kérelemben az ajánlata érvénytelensége megállapítását is sérelmezte a harmadik kérelmi elemében, ezért annak kedvező elbírálása esetén lehetősége lett volna a szerződés elnyerésére. A kérelmező érdeksérelme és az első kérelmi elemében a nyertes ajánlattevő ajánlata érvényességének vitatása között fennáll az ok-okozati viszony. Ellenkező esetben az érvénytelenné nyilvánított egyébként nyertes ajánlattevő nem támadhatná a sorrendben őt követő

érvényes ajánlatot tevőt és kedvező elbírálás esetén nem kerülhetne a nyertes pozíciójába. Akkor nem állna fenn a közvetlen jogos érdeksérelem, ha a kérelmező a saját ajánlatának érvénytelenségét nem támadná, mert akkor a nyertes ajánlat érvénytelensége esetén sem kerülne kedvezőbb pozícióba, mivel az ajánlata továbbra is érvénytelen maradna, és nem lenne esélye a szerződés elnyerésére. Az tehát, hogy az ajánlatkérő jogszerűen bírálja-e el a nyertes ajánlatát, vizsgálja-e a kizáró ok hatálya alatt állását, a kérelmező jogos érdekét közvetlenül veszélyezteti.”¹⁰⁴

n) Vizsgálni kell az ügyfélképesség és az ún. *fordított értékelés* – azaz a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdése – kapcsolatát. A fordított értékelés az jelenti, hogy az összes ajánlat helyett elegendő csak az első néhány helyezettet elbírálni. Vagyis első lépésként az ajánlatkérő értékeli az ajánlatokat (szükség szerint kizárólag az ehhez szükséges eljárási és dokumentálási kötelezettségeket teljesíti), felállítja az ajánlatok rangsorát, majd pedig választása szerinti számú ajánlatot von be a bírálatba a legkedvezőbbek közül. Így például csak az első két helyezett ajánlat tekintetében alakít ki álláspontot az érvényesség körében, és csak ezekhez az ajánlatokhoz gyakorolja a további szükséges eljárási cselekményeket, de az is jogszerű, ha csak a legkedvezőbbet bírálja el, a fennmaradó ajánlatok tekintetében nem hoz döntést az érvényesség, illetve az érvénytelenség körében. Ebből adódóan kell vizsgálni azt a kérdést, hogy miképpen alakul az ügyfélképesség akkor, ha a kérelmező ajánlatát az ajánlatkérő nem bírálta el?

A bíróság szerint „A [KDB] alaptalanul tartotta relevánsnak azt, hogy az ajánlatkérő nem nevezett meg második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevőt, sőt a [kérelmező] ajánlatának bírálatát nem is végezte el a Kbt. 81. § (5) bekezdése alapján. A Kbt. előírásából ugyanis nem következik az, hogy a nem nyertes ajánlattevő azért nem gyakorolhatja a jogorvoslati jogát, mert az ajánlatát az ajánlatkérő nem bírálta el. A jogorvoslati kérelem benyújtásának időpontjában fennálló körülmények szerint a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdése alapján az ajánlatkérő köteles a Kbt. előírásainak

¹⁰¹ A KDB D.474/15/2023. számú végzése, [121].

¹⁰² A KDB D.474/15/2023. számú végzése, [119].

¹⁰³ A KDB D.77/12/2020. számú végzés, [42]. A döntést keresettel támadták.

¹⁰⁴ A KDB D.7/15/2021. számú határozata, [44]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.702.638/2021/9. számú ítéletét, ennek hatályon kívül helyezéséről ld. a Kúria Kfv.II.37.420/2022/6. számú ítéletét.

megfelelően elvégezni a legkedvezőbb ajánlat bírálatát, és ha ennek eredményeképpen a legkedvezőbb ajánlat kapcsán érvénytelenségi ok merül fel, akkor a sorrendben következő ajánlatot is el kellett volna bírálnia. Emiatt a [kérelmezőnek] közvetlen jogos érdeke fűződött annak megállapításához, hogy a legkedvezőbb ajánlatot tevő és nyertesként kihirdetett ajánlat érvénytelen.”¹⁰⁵

Egy másik esetben az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a kérelmező az elvégzett értékelés szerint a harmadik helyen áll, ha mindhárom ajánlat érvényes, és nem pedig a második helyen, ahogyan azt a kérelmező a kérelmében állította. A KDB nem fogadta el az ügyfélképesség hiányára vonatkozó indokolást: „A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő az ajánlati felhívás VI.3) További információk 19. pontjában rendelkezett arról, hogy alkalmazza a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdésében foglaltakat. Erre tekintettel az ajánlatkérő a 2023. október 20-án megküldött összegezésben hivatkozott arra, hogy a 3. részben csak a legkedvezőbb ajánlattevő ajánlatát bírálta el, a másik két ajánlattevő ajánlatát, köztük a kérelmező ajánlatát is figyelmen kívül hagyta. Mindezekre figyelemmel, mivel az ajánlatkérő nem végezte el a többi ajánlat értékelését és bírálatát, ezért nem hivatkozhat alappal a figyelmen kívül hagyott ajánlattevők egymás közötti értékelési sorrendjére a kérelmező jogorvoslati jogosultságával kapcsolatban.”¹⁰⁶ Egy másik döntésben megállapítást nyert, hogy „A kérelmező helytállóan hivatkozott arra, hogy az ügyfélképessége fennáll, tekintettel arra, hogy az ajánlatának bírálatára nem került sor, az ajánlatok értékeléséből nem vonható le az eljárás eredménye, hogy a kérelmezőnek a vitatott részek tekintetében nem lenne ügyfélképessége a jogorvoslati kérelem benyújtására. [...] A Kbt. 81. § (5) bekezdésének ajánlatkérői alkalmazására tekintettel nem mondható ki, hogy a kérelmező nem rendelkezik közvetlen jogi érdekekkel az eljárás eredményének a kifogásolására, a kérelmezőnek a szerződés elnyerésére való esélye nem szűnt meg.”¹⁰⁷ A döntéssel kapcsolatban a bíróság a következőket fogalmazta meg, osztva a

KDB álláspontját: „Az ügyfélképesség fennállásával kapcsolatosan valamennyi fél hivatkozott a kialakult bírói gyakorlatra, amelytől a bíróság sem kívánt eltérni, azonban a jelen eljárásjogi helyzet egyik hivatkozott döntésben sem fordult elő. [...] A perbeli tényállás szerint az [ajánlatkérő] már az ajánlati felhívásban kikötötte, hogy csak az első helyezettel kapcsolatban végzi el a bírálatot, míg a tényleges bírálat a többi ajánlatot illetően nem történik meg, ahogyan az ténylegesen nem is történt meg. Ilyen esetben elméletileg előfordulhat az, hogy a bírálat folyamatában a pusztán a pontszámok által vélelmezett sorrend utóbb – a kizáró okok és az alkalmassági feltételek vizsgálatát követően – módosul, ezért az nem tekinthető véglegesnek. A bírálat és az értékelés sorrendjének felcserélése olyan ‘fordított helyzet’ eredményez, amelyben nem zárható ki, hogy a [kérelmező] válna a közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevőjévé, amennyiben sor kerülne a kizáró okok és az alkalmassági feltételek vizsgálatára. Mindebből következően a bíróság a [KDB-vel] egyezően azt állapította meg, hogy a [kérelmező] közvetlen jogi érdekének a hiánya nem állapítható meg, amely eljárási helyzetet – a jogorvoslatához fűződő alapjog elvonásának elkerülése érdekében – akként kell kezelni, hogy a [kérelmező] közvetlen jogi érdeke fennáll.”¹⁰⁸

Egy további példaként említhető eljárásban az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy nem végezte el a kérelmező ajánlatának bírálatát, viszont ha elvégezte volna, akkor érvénytelen lett volna a megfelelő bankgarancia hiánya folytán. A KDB az ügyfélképességet az alábbiak szerint megállapította: „Ha az ajánlatkérő élt a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdésben biztosított lehetőséggel, és a további ajánlatokat bírálatra nem javasolta (ekként nem jutott el az érvényességük/érvénytelenségük megállapításáig), akkor azt potenciálisan érvényes és esélyes ajánlatnak kell tekinteni, tekintettel arra, hogy ennek ellenkezője az ajánlatkérői döntéshozatali folyamatban kimondásra nem került. Mindebből következik az is, hogy a kérelmező ügyfélképességének hiányát sem lehet megállapítani, ha az ajánlatkérő az ajánlatot nem bírálta el. A

¹⁰⁵ A Fővárosi Törvényszék 103.K.702.682/2023/9. számú ítélete, [41].

¹⁰⁶ A KDB D.486/15/2023. számú határozata, [41]-[42]. A döntést keresettel támadták.

¹⁰⁷ A KDB D.358/33/2021. számú határozata, [40]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.705.790/2021/21. számú ítéletét. A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról ld. a Kúria Kfv.IV.37.003/2023/4. számú végzését.

¹⁰⁸ A Fővárosi Törvényszék 103.K.705.790/2021/21. számú ítélete, [20]-[21]. A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról ld. a Kúria Kfv.IV.37.003/2023/4. számú végzését.

fentiekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelem elbírálásának nincs eljárásjogi akadálya, így azt érdemben vizsgálta és bírálta el.”¹⁰⁹

Vagyis az érvényesség, érvénytelenség és a rangsor kérdése sajátosan alakul a fordított értékelés alkalmazása esetén, ilyenkor is lehetősége van az első két helyezett ajánlat érvényességét vitatni a harmadik helyen álló, el nem bírált ajánlatot tevőnek, mivel „potenciálisan érvényes és esélyes” ajánlatnak kell tekinteni, hiszen az ellenkezőjét az ajánlatkérő nem mondta ki. „A Kbt. 81. § (5) bekezdésének ajánlatkérői alkalmazására tekintettel nem mondható ki, hogy a kérelmező nem rendelkezik közvetlen jogi érdekekkel az eljárás eredményének a kifogásolására, a kérelmezőnek a szerződés elnyerésére való esélye nem szűnt meg. A fentiekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező ügyfélképessége fennáll mindhárom kérelmi elem tekintetében.”¹¹⁰

A Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdése szerinti fordított értékelés tágabb kereteket határoz meg az ügyfélképesség szempontjából, különösen akkor, ha az ajánlatkérő az összegezésben nem tünteti fel az el nem bírált ajánlatok értékelési sorrendjét. Egy esetben az ajánlatkérő az ügyfélképesség hiánya körében arra hivatkozott, hogy a bontási jegyzőkönyv alapján megállapítható, hogy a negyedik legkedvezőbb ajánlatot tette a kérelmező, aki egyébként csak a nyertes ajánlat érvényességét vitatta. Azonban „A Döntőbizottság az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtására a kérelmező ügyfélképességgel rendelkezik. [...] A konkrét esetben a kérelmező a jogorvoslattal érintett részben érvényes ajánlatot nyújtott be. Az ajánlatkérő a Kbt. 81. § (5) bekezdésének alkalmazásával az ajánlatok bírálatát a jelen esetben nem végezte el, az értékelésre a nyertes ajánlata tekintetében került csak sor, a nyertes ajánlaton kívül bírálat nem történt. Ennek megfelelően az ajánlatkérő az írásbeli összegezés VI.1.10) pontjában a Kbt. 81. § (5) bekezdésére és a bontási jegyzőkönyvre utalt vissza, a bírálatba be nem vont ajánlatok tekintetében. A Döntőbizottság nem fo-

gadta el az ajánlatkérő kifogását, amelyben a bontási jegyzőkönyv tartalma alapján az ajánlatok sorrendjére hivatkozott. [...] Az írásbeli összegezés VI.1.10) pontjában a többi ajánlattevő esetében azonban a közbeszerzési eljárás eredményének meghozatalára – bírálat hiányában – nem került sor. [...] A Kbt. 81. § (5) bekezdésének ajánlatkérői alkalmazására tekintettel nem mondható ki, hogy a kérelmező nem rendelkezik közvetlen jogi érdekekkel az eljárás eredményének a kifogásolására, a kérelmezőnek a szerződés elnyerésére való esélye nem szűnt meg.”¹¹¹

Az értékelés megfelelő elvégzése és dokumentálása a fordított értékelés alkalmazásától függetlenül törvényi követelmény, így az ajánlattevői rangsornak fordított értékelés esetén is rendelkezésre kell állnia, legalább a bírálóbizottsági munkáról készített jegyzőkönyvben. A Kbt. előírja ugyanis egyrészt azt, hogy az ajánlatok elbírálására és értékelésére legalább háromtagú bírálóbizottságot kell létrehozni, másrészt azt, hogy a bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni.¹¹² Tehát ilyen esetben is rendelkezésre kell állnia az ajánlattevői rangsornak, amelyre alkalmazhatók a „hagyományos” joggyakorlati elvek. Ha egyszer az ajánlatkérő által alkalmazott fordított értékelés nem szűkítheti az ügyfélképességet, akkor ugyanígy elmondható, hogy nem is lenne szabad bővítenie.

Ha tehát a rangsor rendelkezésre áll, akkor vizsgálható a helyezések kérdése és az, hogy egy megismételt döntésnél hogyan kerülne sor annak változására. A kiindulópont az, hogy az ajánlatkérő kötve van a fordított értékelésre vonatkozó előírásához.¹¹³ „Eszerint az ajánlatkérő – tekintettel arra, hogy a közbeszerzési dokumentumokban rögzítette a Kbt. 81. § (4) és (5) bekezdés alkalmazhatóságát – ismét a klasszikustól eltérő sorrendben vizsgálná meg az ajánlatokat, tehát először értékelné és azt követően bírálna. Így a kérelmező ajánlata az értékelési sorrendben ugyanazt a helyezést érné el, de még abban az esetben is, ha az érvénytelen ajánlatot – a feltételezés szintjén – figyelmen kívül hagyjuk, a kérelmező az értékelési sorrendben a 3. helyezést

¹⁰⁹ A KDB D.360/16/2024. számú határozata, [61]–[62].

¹¹⁰ A KDB D.418/16/2024. számú határozata, [53]–[55].

¹¹¹ A KDB D.412/15/2021. számú határozata, [27].

¹¹² Ld. a Kbt. 27. § (4) bekezdését.

¹¹³ A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalása. Közbeszerzési Értesítő Plusz, 2020/3. szám, 16. o., a 9–10. kérdésre adott válaszok.

érné el, így továbbra sem lenne reális esélye a szerződés elnyerésére.”¹¹⁴

o) Vannak olyan helyzetek, amikor további *jövőbeli körülményeket* is figyelembe kell venni. Egy esetben a kérelmező elkésett ajánlatot nyújtott be, ezt a tényt nem vitatta. Ellenben a kérelmében azt állította, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlatát hamis adatszolgáltatás miatt érvénytelenné kellett volna nyilvánítani. Volt azonban még egy ajánlattevő az eljárásban, amelynek az ajánlata nem volt érvénytelen. A KDB az ügyfélképesség hiányát az alábbiak szerint állapította meg: „Az ajánlatkérő nyilatkozata szerint az eljárás esetleges eredménytelensége esetén, az ajánlatkérőnek nem áll fenn jogszabályi kötelezettsége új közbeszerzési eljárás lefolytatására, továbbá a fedezet felhasználásának hiánya esetén az összeg elvonásra kerül, így új beszerzési igénye sem merül fel ezen szolgáltatás megrendelésére. Ezen tényeket egyenként és összességében értékelve a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező közvetlen jogos érdeksérelme nem állapítható meg az alábbi indokok alapján. A Döntőbizottság megállapította, hogy amennyiben a kérelmező kérelme sikerre vezetne, úgy az eljárásban van másik ajánlattevő, akinek ajánlatát az ajánlatkérő elbírálhatja, és a kérelmező jelen eljárásban ezen ajánlattevő ajánlatát nem támadta. Az pedig nem tekinthető közvetlennek, ha egy következő bírálat eredményeként kihirdetett nyertes ajánlattevő vonatkozásában nyílik meg a kérelmező számára egy újabb jogorvoslati kérelem benyújtásának lehetősége. A Döntőbizottság tekintettel volt arra a tényre is, hogy az esetlegesen eredménytelen eljárás esetén nincs meg a reális lehetőség arra, hogy az ajánlatkérő újabb közbeszerzési eljárást folytasson le.”¹¹⁵

Bizonyos jövőbeli eljárásokra, perekre való hivatkozás sem szokta megteremteni az ügyfélképesség alapját. Korábban történt említés a Kbt. 177. §-ának alkalmazására vonatkozó érvelésről, de idézhető még egy további eset is. „A kérelmező a jogorvoslati eljárásban akként nyilatkozott, hogy a közvetlen érdeksérelme abban valósult meg, hogy bírósági eljárásban nem tudja igazolni az álláspontját a közbeszerzési ajánlatok ismeretében hiányában. A Döntőbizottság megítélése szerint a hivatkozott körülmény az eljárást lezáró döntés vonatkozásában a kérelmező közvetlen jogos érdekével nincs okozati összefüggésben, a jogos érdek sérelmét, vagy veszélyeztetését nem valósítja meg azért sem, mert a kérelmező által hivatkozott per nem indult meg, továbbá a megindítandó perben felhasználandó adatok már ismertté váltak. A fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a kérelmező hivatkozását nem fogadta el.”¹¹⁶

Másképpen fogalmazva: „[a] jogsértés esetleges megállapítását követően esetlegesen érvényesíthető kártérítési igény nem tekinthető kellően közvetlen érdeknek a tárgyi közbeszerzési eljárás tekintetében, amely megalapozná a kérelmező közvetlen jogos érdekét.”¹¹⁷

p) Többször történt említés a *hamis adatszolgáltatásról*, amelynek vizsgálata akkor vet fel különösen fontos kérdéseket, ha olyan ajánlattevő feltételezi ezt a súlyos, más közbeszerzési eljárásokból is évekre kizárást eredményező jogsértést, amely az általános joggyakorlati elvek alapján nem lenne jogosult kérelmet előterjeszteni. A kérdés lényege az, hogy a kedvezőbb helyzetbe kerülés mennyire értelmezhető tágan? Egy, az értékelési rangsorban hátrébb álló ajánlattevő ajánlatát kifogásolhatja-e hamis adatszolgáltatás alapján például egy sorban előtte álló azt remélve, hogy sikeres jogorvoslati eljárás esetén három évre távollathatja mint versenytársat más eljárásoktól?

Az első (és egyben korábbi) értelmezés szerint „[a] Kbt. alapelveire is figyelemmel közvetlen jogos érdeke fűződik kérelmezőnek ahhoz, hogy a közbeszerzési eljárásokban kizárólag olyan ajánlatok kerülhessenek értékelésre, amelyek a valóságnak megfelelő információkat tartalmaznak, kizárólag a tisztességes versenyfeltételeket betartó ajánlattevőkkel versenyezzen a közbeszerzési szerződések elnyeréséért. A hamis adatszolgáltatás magatartása túlmutat a konkrét közbeszerzési eljárás keretein, így a jogos érdeksérelme az ilyen tárgyú jogorvoslati kérelmek körében a vizsgált közbeszerzési eljárásban elért ajánlattevői eredménytől függetlenül megállapítható. Ezt támasztja alá a hamis adatszolgáltatás esetére alkalmazható [...] törvényi [jogkövetkez-

¹¹⁴ A KDB D.66/31/2021. számú végzése, [63].

¹¹⁵ A KDB D.337/19/2018. számú végzése.

¹¹⁶ A KDB D.964/18/2016. számú végzése.

¹¹⁷ A KDB D.206/5/2023. számú végzése, [30]. A döntést megsemmisítette és a KDB-t új eljárásra kötelezte a Fővárosi Törvényszék 103.K.702.647/2023/8. számú ítélete.

mény] is, mely az érintett ajánlattevőnek nem a konkrét közbeszerzési eljárás, hanem a jövőre nézve, a későbbi közbeszerzési eljárásokban való részvétel vonatkozásban okoz joghátrányt.”¹¹⁸ Egy olyan ajánlattevő ajánlata kapcsán fogalmazta meg a hamis adatszolgáltatás vizsgálatának lehetőségét a KDB, amely az utolsó, ötödik helyen végzett.

Egy másik, későbbi esetben szintén megállapítást nyert az ügyfélképesség úgy, hogy a közbeszerzési eljárás nyertese nem lehetett a kérelmező, mivel érvénytelen ajánlatot tett, azt addig nem vitatta. „A második kérelmi elemnél ugyanakkor a kérelmező arra hivatkozott, hogy az általa alkalmazni vélt Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti kizáró ok másik közbeszerzési eljárásban is érvényesülhet, így jogos érdeke arra is kiterjed, hogy a [nyertes ajánlattevő] a jelen közbeszerzési eljárásban elkövetett jogsértés miatt újabb közbeszerzésben – egy ideig – ne tudjon részt venni. [...] Elfogadható érv, hogy amennyiben a kérelmező szerinti kizáró ok az ajánlat-

kérő részéről megállapításra került volna, a vélt jogsértést elkövető versenytárs egy ideig – a kizáró ok miatt – nem vehet részt közbeszerzési eljárásban. A feltételezett ajánlatkérői mulasztás tehát a kérelmező számára érdeksérelmet okozott, illetve fennállhat ennek kockázata, a kérelmező által feltételezett jogsértés és jogos érdeke között a tényleges, közvetlen ok-okozati összefüggés fennáll. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a második kérelmi elemet érdemben [...] vizsgálta meg.”¹¹⁹

Ahogy később a fedezet körében említésre kerül, olyan bírósági döntés is említhető azonban, amely szerint „Az, hogy a [kérelmező] által jogszerű ajánlatkérői döntésként hivatkozott kizárás jelen közbeszerzési eljárásom túlmutató következményeiből a [kérelmezőnek] a gazdasági életben milyen, számára kedvező pozícióváltozások következnek be, csak közvetett jogi, gazdasági érdek, mely jelen jogorvoslati eljárásban nem alapozhatta meg az ügyfélképességét.”¹²⁰

---

¹¹⁸ A KDB D.268/27/2012. számú határozata. A kereset elutasításáról ld. a Miskolci Törvényszék, mint elsőfokú bíróság 24.K.21.562/2012/13. számú ítéletét, ennek helybenhagyásáról pedig a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Kf.27.002/2013/4. számú ítéletét.

¹¹⁹ A KDB D.570/17/2019. számú határozata, [37] A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 104.K.701.122/2020/2. számú ítéletét.

¹²⁰ A Fővárosi Törvényszék 103.K.707.826/2020/10. számú ítélete, [21]-[22].

STATISZTIKA

Az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződések főbb statisztikái 2024 I-III. negyedévében

Mikó Zsófia, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.1.4

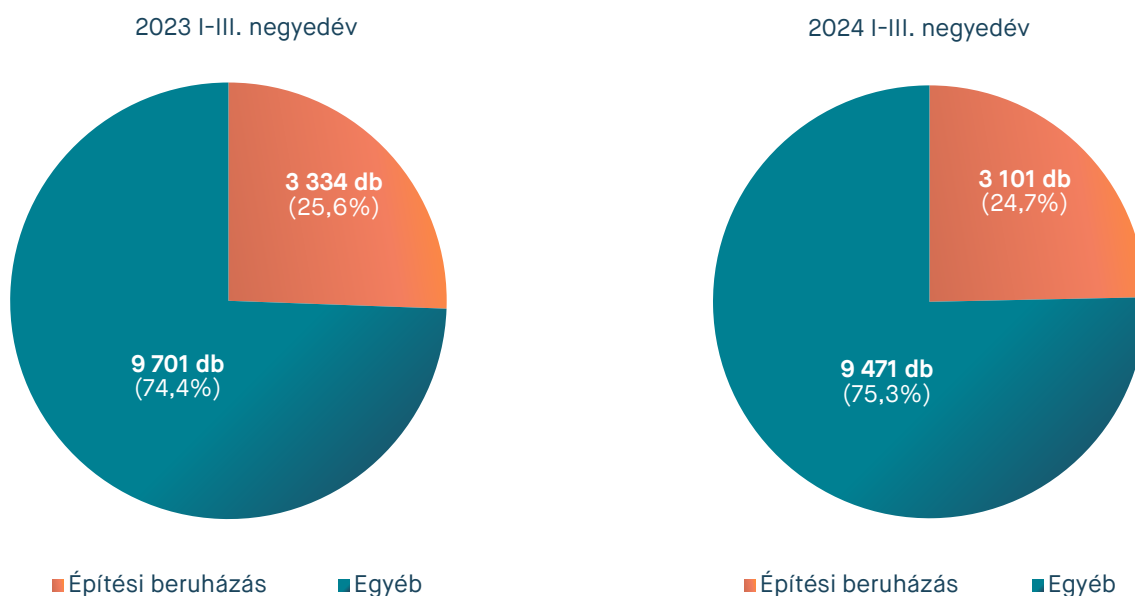
Címszavak: építési beruházás, közbeszerzési szerződés, szerződések darabszáma, szerződések értéke, eljárásrend

2024 I-III. negyedévében az ajánlatkérők összesen 3101 darab építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződést kötöttek. A megkötött szerződések száma az előző év azonos időszakához viszonyítva 233 darabbal kevesebb volt, így a szerződések darabszáma alapján 7%-os csökkenés volt megfigyelhető 2023 I-III. negyedévéhez

képest.

2024 első három negyedévében az építési beruházás tárgyú szerződések a közbeszerzési szerződések¹ 24,7%-át tették ki, mely viszont az előző év azonos időszakához képest csak 0,9 százalékpontos csökkenést mutat.

1. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA, 2023 ÉS 2024 ELSŐ HÁROM NEGYEDÉVÉBEN

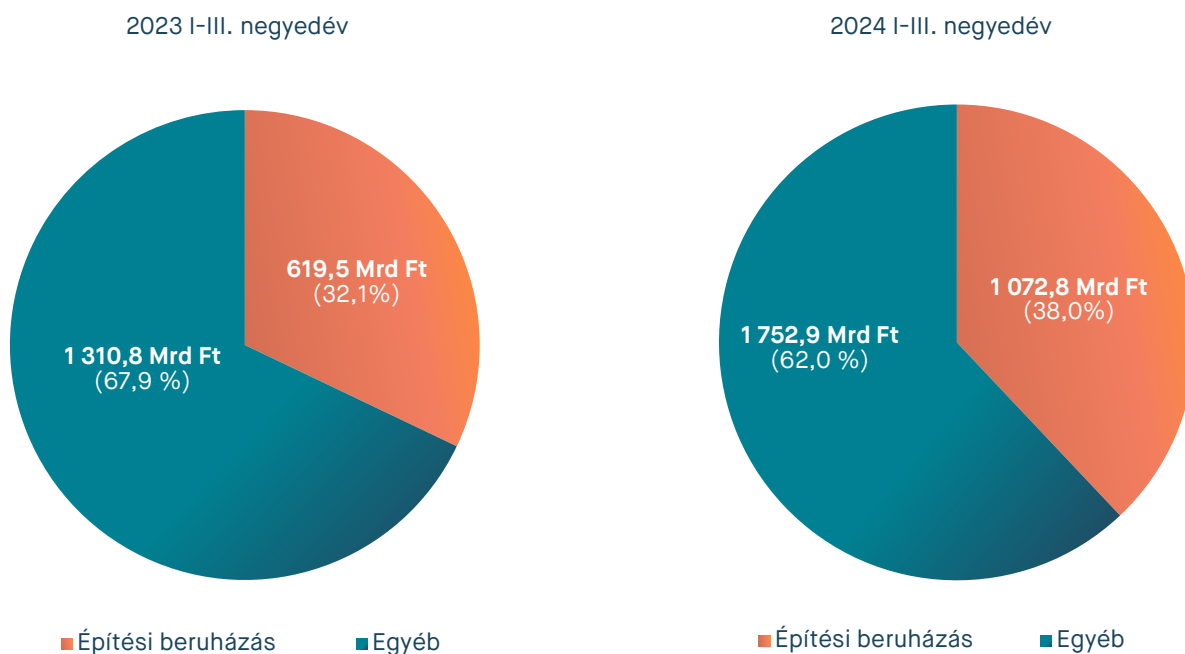
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

¹ A cikkben szereplő adatok és statisztikai kimutatások a megkötött közbeszerzési szerződésekre vonatkoznak, amelyek nem irányultak keretmegállapodás megkötésére.

A szerződések darabszámának visszaesése ellenére 2024 I-III. negyedévében az előző év azonos időszakához képest 619,5 milliárd forintról 1072,8 milliárd forintra nőtt az építési beruházás tárgyú szerződések értéke, mely jelentős, 73,2 százalékos emelkedést eredményezett.

2024 I-III. negyedévében a megkötött közbeszerzési szerződések összértékének 38 százalékát tették ki az építési beruházás tárgyú szerződések, mely 5,9 százalékponttal magasabb az előző év azonos időszakának értékarányához képest.

2. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDESEK ÉRTÉKENEK ARÁNYA, 2023 ÉS 2024 ELSŐ HÁROM NEGYEDÉVÉBEN

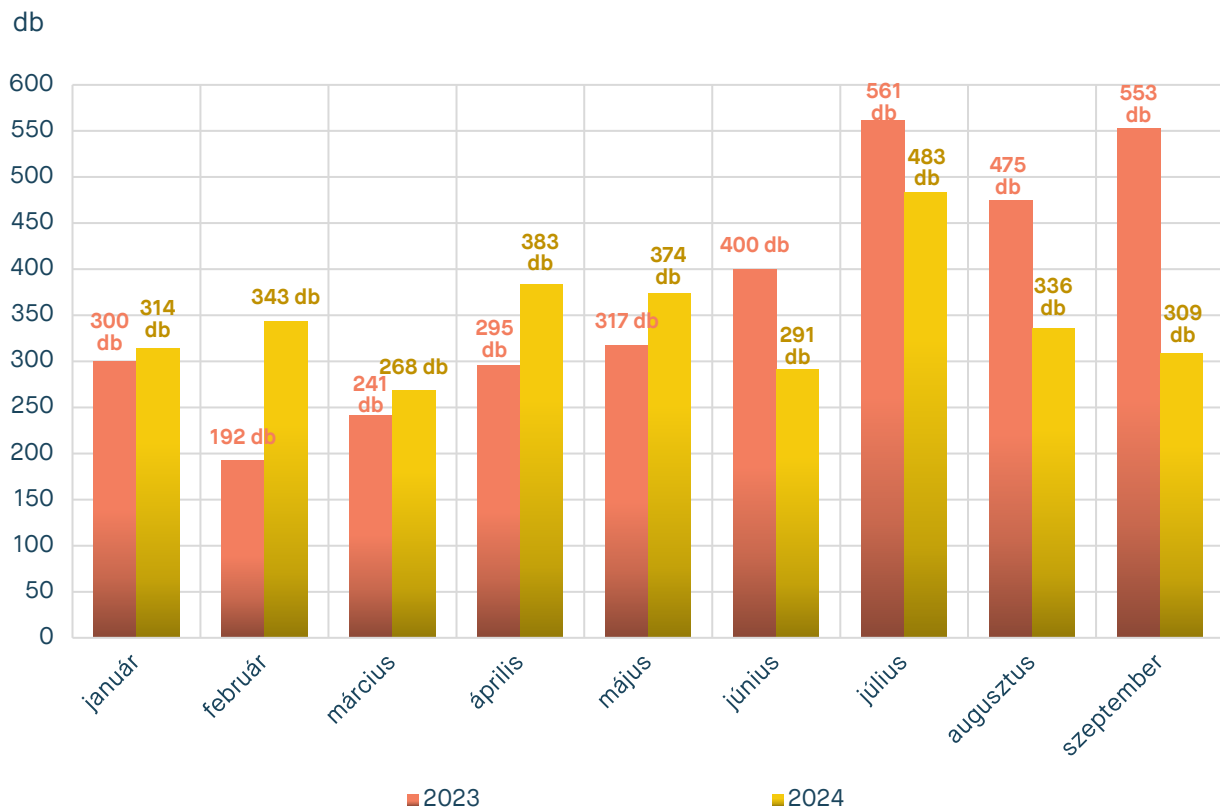

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 2022 második felétől csökkenő volumenű építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződések 2024 első öt hónapjában növekedésnek indultak az előző év azonos időszakához képest, 2024 júniusától azonban ez a tendencia ismét megfordult.

A legjelentősebb eltérés 2024 szeptemberében volt megfigyelhető, amikor az előző év azonos időszakához képest 244 darabbal kevesebb építési beruházás tárgyú szerződést kötöttek.

3. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMA (DB) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

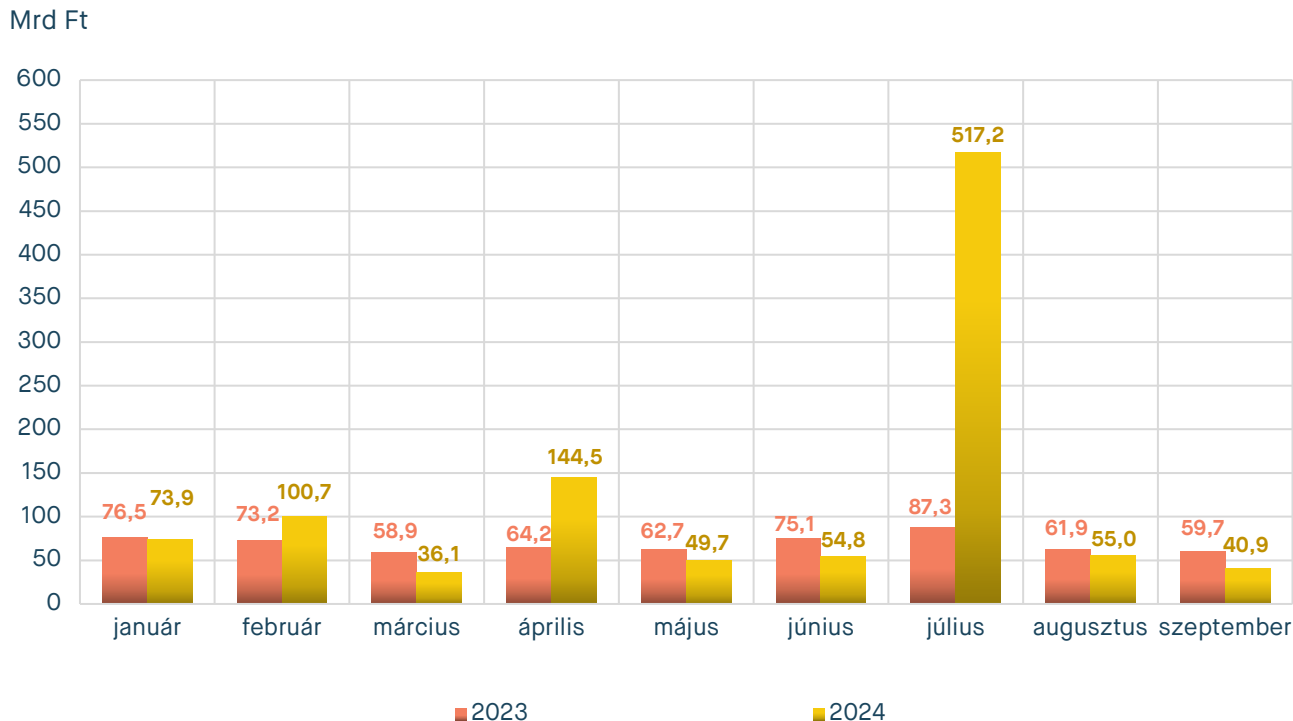

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Ahogy a 2. ábrán már láthattuk, az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződések értéke 2023 I-III. negyedévéhez képest jelentős mértékben emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Havi bontás szerint nézve, az látható, hogy kilencből mindössze három hónapban volt magasabb az építési beruházásokhoz kapcsolódó szerződések értékének adata, mint az egy évvel korábbi, de ezen három hónap kiemelkedő értéke alapján is több mint 1,7-szeresére tudott növekedni 2024

I-III. negyedévének összesített értéke a megelőző év azonos időszakához képest. A megkötött szerződések értéke tekintetében havi bontás szerint a legnagyobb eltérés júliusban mutatkozott 2023 és 2024 első három negyedévének összehasonlításában (+429,9 Mrd Ft), miközben ahogy az 1. ábrán láthattuk, az építési beruházások darabszámát tekintve a csökkenő tendenciában ez nem jelentett fordulatot.

4. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKE (MRD FT) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

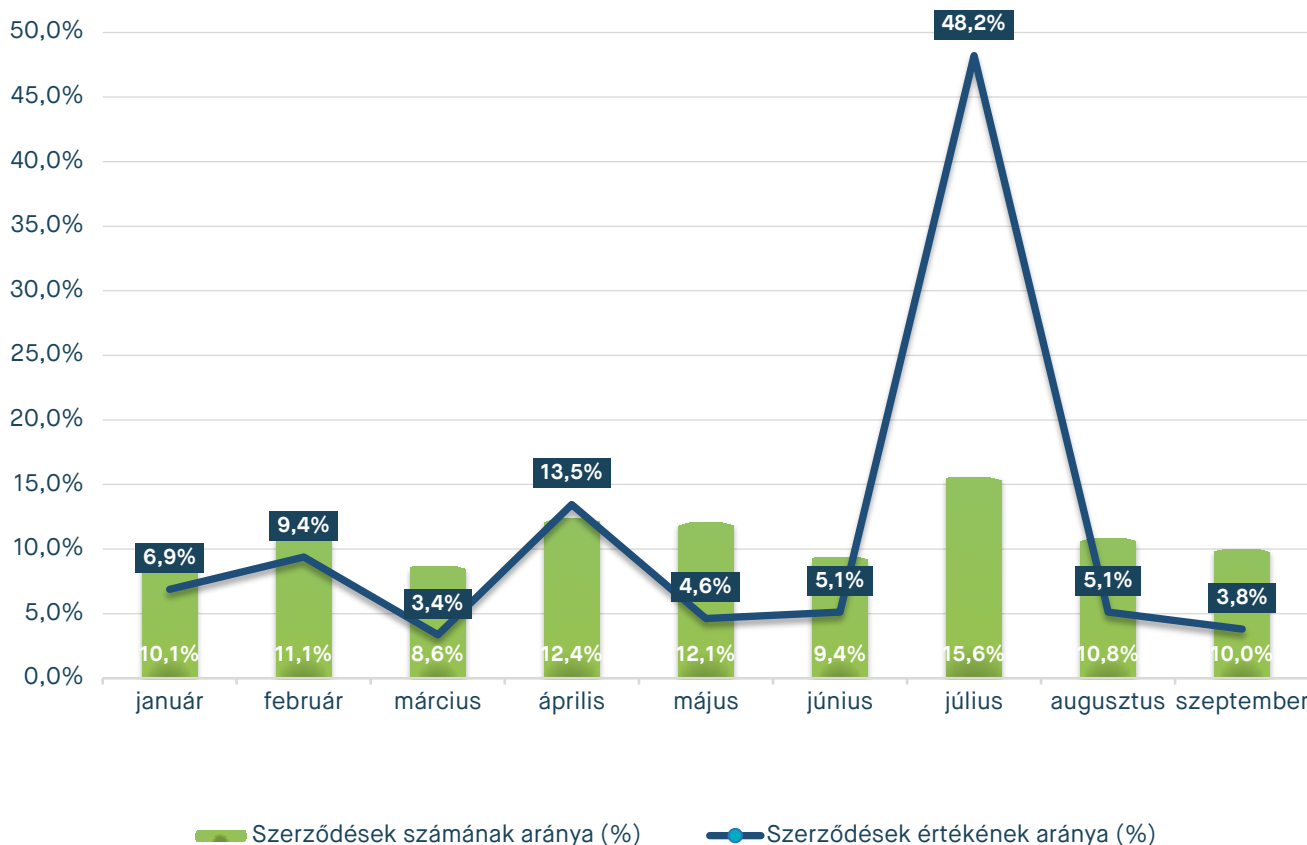
Az építési beruházásokhoz kapcsolódó közbeszerzési szerződések darabszáma viszonylag egyenletesen oszlott meg 2024 I-III. negyedévében. A szerződések számárányát tekintve az egyes hónapok között fennálló legnagyobb eltérés 7 százalékpontot tett ki március (8,6%) és július (15,6%) között.

Az értékarány tekintetében a darabszámhoz hasonlóan szintén a júliusi hónap bizonyult a legerősebbnek, azonban itt az értékarányt illetően ez egy valóban kiugró

értéket jelentett 48,2 százalékkal. A szerződések értékének eloszlása a többi hónap tekintetében sem volt kifejezetten egyenletes: a második legnagyobb hányaddal rendelkező áprilisi (13,5%) és a legalacsonyabb hányaddal rendelkező márciusi érték között is 10,1 százalékpont különbség volt. Az építési beruházás tárgyú közbeszerzések értékének hányada március (3,4%) hónapban bizonyult a legalacsonyabbnak, ami több, mint 44 százalékponttal volt kevesebb a legmagasabbnak számító júliusi értékarányhoz képest.

5. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA HAVONTA, 2024 I-III. NEGYEDÉV

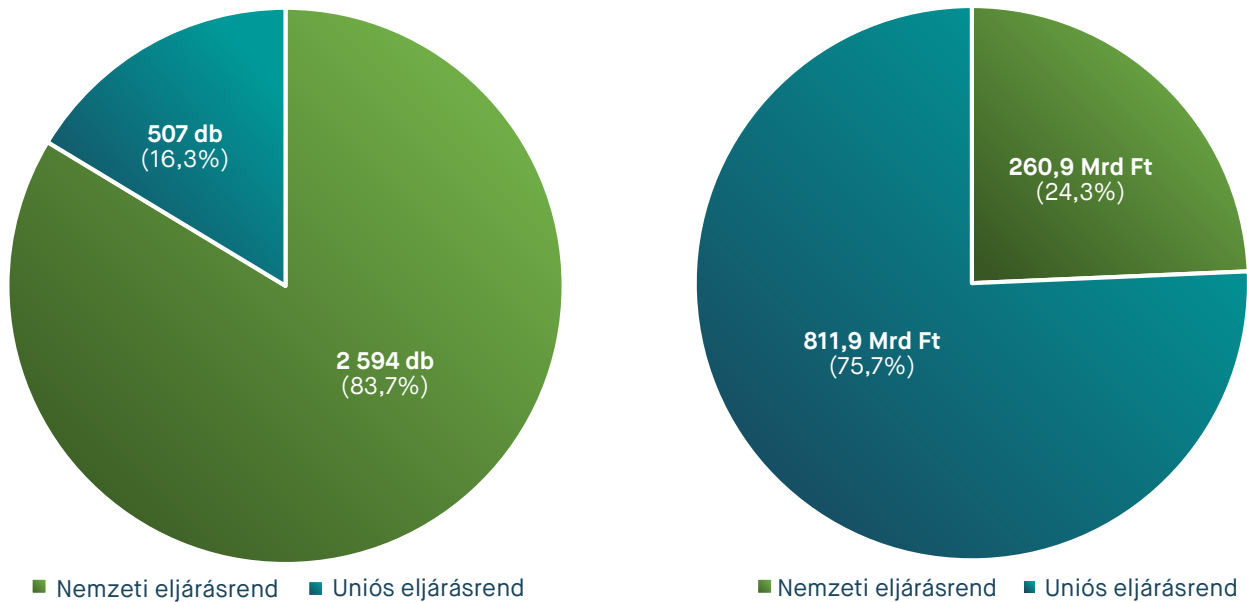
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A vizsgált időszakban az eljárásrendek szerinti megoszlás alapján megállapítható, hogy az építési beruházásokhoz kapcsolódó szerződések nagy többségét a relatíve alacsonyabb értékű nemzeti eljárásrend keretén belül (83,7%), jóval kisebb hányadukat pedig az uniós eljárásrend keretén belül kötötték (16,3%). Előbbi 2594 darab, utóbbi pedig 507 darab szerződés megkötését eredményezte.

Amennyiben a megkötött szerződések értékének megoszlását vizsgáljuk, akkor ez az arány éppen fordított,

tehát a közbeszerzések értékét alapul véve az építési beruházások döntő többségét az uniós eljárásrendben valósították meg az ajánlatkérők. A nemzeti eljárásrend keretén belül 260,9 milliárd forint összértékben került sor szerződéskötésre, mely az összes megkötött építési közbeszerzés 24,3 százaléka; az uniós eljárásrend keretén belül pedig összesen 811,9 milliárd forint értékben kötöttek szerződést, ami 75,7 százalékos hányadot jelentett.

6. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT 2024 I-III. NEGYEDÉV

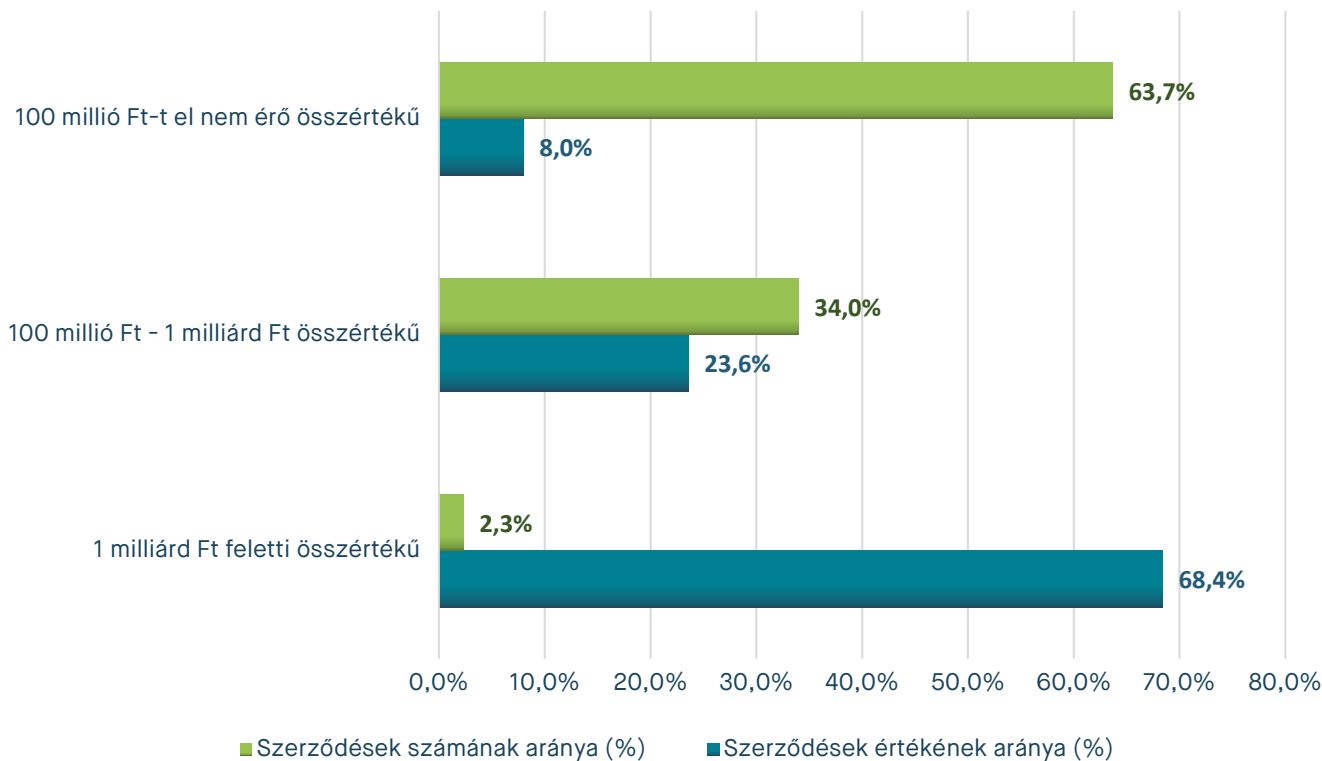

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az építési beruházásokhoz köthető közbeszerzési szerződéseket érték kategóriák szerint elemezve, 2024 I-III. negyedévében a 100 millió forintnál kisebb értékű építési beruházások közbeszerzései darabszámának aránya volt a legmagasabb 63,7 százalékkal, a 100 millió és 1 milliárd forint érték közötti beszerzések 34,0 százalékot, míg az 1 milliárd forint feletti értékű építési beruházások közbeszerzései csupán 2,3 százalékos számarányt tettek ki.

Az építési beruházások értékének vonatkozásában az 1 milliárd forint feletti kategória közbeszerzéseihez tartozott a legnagyobb értékhányad (68,4%), a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű építési beruházások értékaránya ennek majdnem harmada volt (23,6%), a legkisebb értékarányt pedig a 100 millió forintot el nem érő közbeszerzések tették ki (8,0%).

7. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT 2024 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2024 I-III. negyedévében számarány tekintetében az építési beruházás tárgyú közbeszerzések körülbelül feléhez (52%) kapcsolódott európai uniós forrás² a nemzeti eljárásrenden belül és körülbelül a negyedéhez (26%) az uniós eljárásrendben.

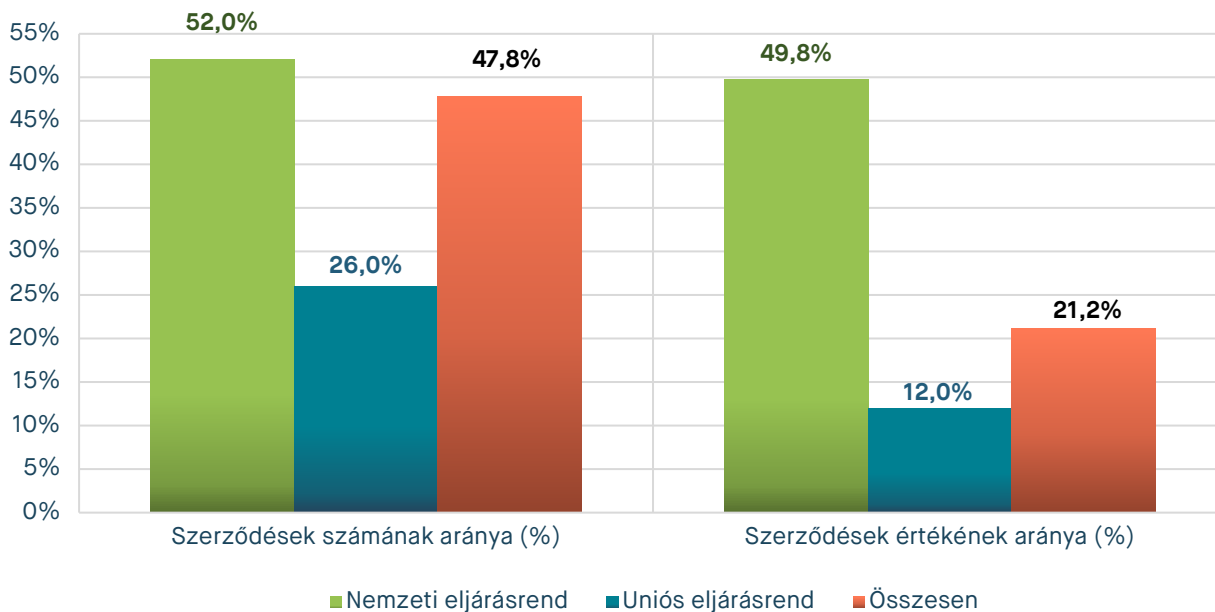
Értékalapon a nemzeti eljárásrend alá tartozó építési beruházásoknak szintén körülbelül a fele (49,8%) volt köthető európai uniós finanszírozáshoz, míg a relatív nagyobb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós

eljárásrendben csupán csak körülbelül minden tizedik megkötött szerződés (12,0%) tartalmazott európai uniós finanszírozást.

Összességében az európai uniós forrást tartalmazó építési beruházások értékében jelentős visszaesés történt 2024 I-III. negyedévében 2023 azonos időszakához viszonyítva, 46,3 százalékról mindössze 21,2 százalékra esett vissza ezen közbeszerzési szerződések értékaránya.

² Az erre vonatkozó adatok – az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzési szerződések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

8. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I-III. NEGYEDÉV

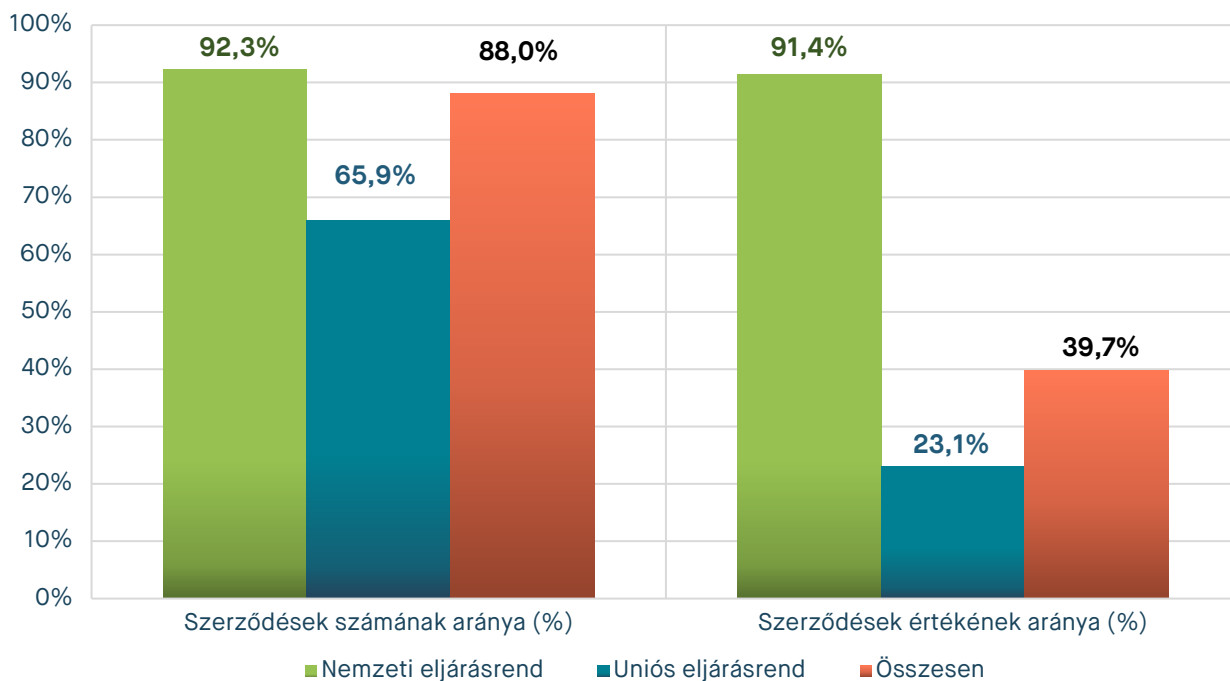

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2024. I-III. negyedévében az építési beruházás tárgyú közbeszerzések 92,3%-a tartalmazott nyertes kis- és közép vállalkozást a nemzeti eljárásrendben, amihez 91,4%-os értékarány kapcsolódott. Az uniós eljárásrend esetén ennél alacsonyabb hányad jellemezte a kkv-k által elnyert építési beruházás tárgyú közbeszerzéseket a darabszám tekintetében (65,9%), miközben az értékarány itt jóval alacsonyabb szintűnek bizonyult (23,1%).

A vizsgált időszakban az összes építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződés 88,0 százalékához kapcsolódott nyertes kkv, mely az összes beszerzési tárgyat magában foglaló, nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzési szerződés számarányához (78,1%) képest majdnem 10 százalékponttal magasabb érték.

9. ÁBRA: A KKV-K ÁLTAL ELYNERT ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

**KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG**